

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

EĞİTİMDE İNTERNET
VE
BİR DİN EĞİTİMİ VORTALI DENEMESİ

116860

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Mustafa YILMAZ

116860

Enstitü Ana bilim Dalı : FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ
Enstitü Bilim Dalı : DİN EĞİTİMİ

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

Tez Danışmanı : Doç. Dr. Recep KAYMAKCAN

Mayıs-2002

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

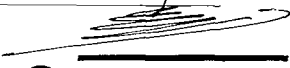
EĞİTİMDE İNTERNET
VE
BİR DİN EĞİTİMİ VORTALI DENEMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Mustafa YILMAZ

Enstitü Ana bilim Dalı : FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ
Enstitü Bilim Dalı : DİN EĞİTİMİ

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

Bu tez 26.06/2002 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği / ~~Oyçokluğu~~ ile kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Faruk BEŞER
Jüri Başkanı

Doç. Dr. Suat ÇEBECİ

Jüri Üyesi

Doç. Dr. Recep Kaymakcan
Jüri Üyesi

ÖNSÖZ

Bilginin üretilmesi, çoğaltılması ve iletilmesi alanındaki teknolojik gelişmeler şu günlerde hayatın her yönünü kuşatmaya başlamıştır. Özellikle bilgisayar teknolojisinin gelişimi bilimsel araştırmaların verimliliğini arttırmış, verimliliğin artması da insan hayatına daha fazla bilgi ve iletişim olanakları olarak yansımıştır.

İnsan hayatındaki bu yansımaların en önemlilerinden biri de internettir. İnternet, iletişimdeki sınırları ve sınırlılıkları kaldırmaktadır. İsteyen herkes internet ağı kullanarak dünyanın her yerine ulaşabilmekte ve yazılı, sözlü veya görüntülü iletişim kurabilmektedir. İnternet sayesinde büyük kütüphaneler dünyanın her yerindeki araştırmacılara açık hale gelmiştir. Modemli bir bilgisayar ve telefon şebekesi olan herkes, hacmi hiçbir fiziksel ölçüye sığdıramayacak kadar büyük bir bilgi birikimine sahip olan internette özgürce dolaşabilmektedir. Bu haliyle internet kullanımı, bir özne olarak ele alınarak birçok açıdan araştırılmaya değer bir yapıdadır.

Bu tezde iletişim teknolojisinin en büyük ürünü olan internetin din eğitiminde kullanılması açısından incelenmesi konu edilmiştir. “İnternet üzerinde mevcut olan ve çok büyük bir bilgi birikimi oluşturan din eğitimi materyallerinin dağınıklığı ve yabancı dil probleminin aşılması için Türkçe içerikli bir Din Eğitimi Dikey Portalı’na ihtiyaç vardır” tezi ile dağınık halde bulunan, bu nedenle mevcut gücü verimli kullanılmayan bilgilere tek bir URL (web adresi) ile ulaşmayı sağlayacak bir web sitesi çalışması yapılmış ve <http://din-egitimi.8m.com> web adresinde yayınlanmıştır.

Tez, giriş ve sonuç bölümü hariç dört bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde eğitim teknolojilerinin mahiyeti ve tarihi gelişimi üzerinde durulduktan sonra din eğitimi ile eğitim teknolojileri arasındaki ilişki incelenmiş ve teknoloji destekli eğitim materyalleri kısaca tanıtılmıştır. Tezin ikinci bölümünde, birinci bölümün sonunda ele alınan internet ayrı bir konu olarak incelenerek, internetin yapısı, fırsatları ve din eğitimi ile ilişkisi ele alınmıştır. Bu bölümün sonunda din eğitiminde internetin kullanımı ile ilgili sorunlar ve aşılması gereken noktalar incelenmiştir. Tezin üçüncü bölümü, oluşturulan web sitesinin tanıtımına ayrılmış ve sitenin her bir bölümü ayrı ayrı başlıklar altında tanıtılmıştır.

Tezin dördüncü ve son bölümünde de sitede kullanılan bütün linklerin tasnif edilmiş listesi verilmiştir.

Tezin, din eğitimcilerinin ve din eğitimi ile ilgilenen her türlü kesimin internet ile daha yakından tanışmasına ve interneti daha etkili bir şekilde kullanabilmelerine vesile olmasını diliyoruz. Çalışmamızın her aşamasında desteğini ve ilgisini esirgemeyen danışmanım Doç.Dr.Recep KAYMAKCAN'a, bölüm başkanımız Doç.Dr.Suat CEBECİ'ye ve eşim Gülhan YILMAZ'a şükranlarımı sunarım.

Mustafa YILMAZ
Sakarya-2002

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	IV
ŞEKİLLER LİSTESİ	V
ÖZET	VI
SUMMARY	VII
GİRİŞ	1
1.BİLGİ TEKNOLOJİSİ VE DİN EĞİTİMİ	3
1.1. BİLGİ VE TEKNOLOJİ.....	3
1.1.1 Bilgi Teknolojisi.....	3
1.1.2. Bilgi Teknolojisi ve Toplum.....	6
1.1.3. Bilgi Teknolojisi ve Sosyal Bilimler.....	8
1.1.4. Bilgi Teknolojisi ve Eğitim.....	9
1.2. EĞİTİM TEKNOLOJİSİ.....	11
1.2.1. Eğitim Teknolojisi Nedir?.....	11
1.2.2. Eğitim Teknolojisinin Önemi.....	12
1.2.3. Eğitim Teknolojisinin Tarihçesi.....	16
1.2.3.1. Dünyada Eğitim Teknolojisi.....	16
1.2.3.2. Türkiye’de Eğitim Teknolojisi.....	18
1.3. EĞİTİM TEKNOLOJİSİ VE DİN EĞİTİMİ.....	21
1.4. TEKNOLOJİ DESTEKLİ EĞİTİM MATERYALLERİ.....	30
1.4.1. Etkileşimli Video.....	31
1.4.2. Uydular.....	33
1.4.3. Tele-Toplantılar.....	34
1.4.4. Videoteks.....	34
1.4.5. İnternet.....	34
2. İNTERNET	35
2.1. İnternet ve Eğitim.....	38
2.1.1. Uzaktan Eğitim.....	39
2.1.2. Web Tabanlı Eğitim (WTE).....	40
2.2. İnternet ve Din Eğitimi.....	43

2.2.1. İnternet Kullanımı Önündeki Engeller.....	44
2.2.1.1. Dil.....	44
2.2.1.2. Bilgilerin Dağınlığı.....	44
2.2.2. Türkçe İçerikli Bir Din Eğitimi Vortalı.....	45
3. DİN EĞİTİMİ VORTALI DENEMESİ.....	47
3.1. Sitenin Oluşturulması.....	48
3.2. Din Eğitimi Vortalının Bölümleri.....	48
3.2.1. Ana Sayfa (Main Page).....	48
3.2.2. Din Eğitimi Siteleri.....	51
3.2.3. Üniversiteler.....	54
3.2.4. Din Eğitimi Akademisyenleri.....	56
3.2.5. Din Eğitimi Mevzuatı.....	58
3.2.6. Din Eğitimi Makaleleri.....	59
3.2.7. Din Eğitimi Sempozyum ve Toplantıları.....	60
3.2.8. Kiliseler.....	62
3.2.9. Din Eğitimi Yayınları.....	64
3.2.10. Chat (Sohbet) Linkleri.....	65
3.2.11. Yahova Şahitleri, İnsan Hakları, Şamanizm, Ötenazi, Felsefi-Ahlakî Bilgiler ve Spiritüalizm.....	66
3.2.12. Arama.....	67
4. SİTE İÇİNDE KULLANILAN İNTERNET ADRESLERİ.....	71
4.1. Üniversiteler.....	71
4.2. Chat (Sohbet) Linkleri.....	79
4.3. Din Eğitimi Araştırmacıları.....	79
4.4. Özel İnanç Siteleri.....	81
4.5. Hindu Din Eğitimi Siteleri.....	81
4.6. Türkçe Din Eğitimi Makaleleri.....	84
4.7. Musevi Din Eğitimi Siteleri.....	85
4.8. Kiliseler (Genel).....	88
4.9. Kiliseler (Dünya).....	88

4.10. Kiliseler (Avrupa)	89
4.11. Kiliseler (İnternet).....	90
4.12. Kiliseler (İngiltere).....	90
4.13. Din Eğitimi Makaleleri (İngilizce)	97
4.14. Hıristiyan Din Eğitimi Siteleri.....	98
4.15. Müslüman Din Eğitimi Siteleri.....	111
4.16. Sih Din Eğitimi Siteleri.....	117
4.17. Türk Din Eğitimi Siteleri.....	118
4.18. Yabancı İlahiyat Fakülteleri.....	118
4.19. İslam Üniversiteleri.....	120
4.20. Sempozyumlar (Yabancı)	120
4.21. Budist Din Eğitimi Siteleri.....	120
4.22. Ortadoğu Araştırma Enstitüleri.....	127
4.23. Sempozyumlar (Türk)	130
4.24. Din Eğitimi Bölümleri.....	131
4.25. Genel Din Eğitimi Siteleri.....	131
4.26. Din Eğitimi Yayınları.....	131
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	132
KAYNAKLAR.....	134
ÖZGEÇMİŞ.....	139

KISALTMALAR

A.g.m.	: Adı geçen makale
BDE	: Bilgisayar destekli eğitim
BDÖ	: Bilgisayar destekli öğretim
WTE	: Web tabanlı eğitim
ICT	: Information and telecommunication technology
DE	: Din Eğitimi
RE	: Religious Education
ABD	: Ana Bilim Dalı

ŞEKİLLER

Sayfa No

Şekil 1: Ana Sayfa (Main Page).....	48
Şekil 2: Din Eğitimi Siteleri Ana Sayfası.....	51
Şekil 3: RE-XS (Religious Education - Exchange Service) Ana Sayfası.....	52
Şekil 4: Budizm ile İlgili Din Eğitimi Linkleri.....	53
Şekil 5: Üniversiteler Ana Sayfası.....	54
Şekil 6: Ortadoğu Araştırma Enstitüleri Sayfası.....	55
Şekil 7: Din Eğitimi Araştırmacıları Ana Sayfası.....	56
Şekil 8: Din Eğitimi Araştırmacıları (Üniversiteye Göre).....	57
Şekil 9: Din Eğitimi Mevzuatı Sayfası.....	58
Şekil 10: Din Eğitimi Makaleleri (Türkçe).....	59
Şekil 11: Din Eğitimi Makaleleri (İngilizce).....	60
Şekil 12: Din Eğitimi Sempozyumları (Türkçe).....	61
Şekil 13: Din Eğitimi Sempozyumları (Yabancı).....	62
Şekil 14: Kiliseler Ana Sayfası.....	63
Şekil 15: Din Eğitimi Yayınları.....	64
Şekil 16: Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi (http://www.dinegitimi.com).....	65
Şekil 17: Dinî Sohbet (Chat) Linkleri Ana Sayfası.....	66
Şekil 18: Özel İnanç Siteleri Ana Sayfası.....	67
Şekil 19: Arama Sayfası.....	68
Şekil 20: Google Arama Motoru Ana Sayfası (http://www.google.com).....	69
Şekil 21: Kitapyurdu Sanal Kitap Çarşısı (http://www.kitapyurdu.com).....	70

ÖZET

Bu tez, internette din eğitiminin kullanımı ve din eğitimi araştırmacılarının interneti kullanırken yaşadıkları problemlerin çözümleri yolunda bir din eğitimi vortal sitesi çalışmasıdır.

Araştırmada öncelikle bilgi ve teknoloji arasındaki ilişki incelenmiştir. Eğitim teknolojilerinin karakteri, gelişimi ve din eğitiminde eğitim teknolojilerinin yeri üzerinde durulmuştur. Daha sonra internetin genel yapısı, eğitimde kullanılması ve din eğitimine kazandırabilecekleri araştırılmıştır. Din eğitimi araştırmacılarının internet kullanımında karşılaştıkları problemler tespit edilmeye çalışılmış ve bu problemlere çözüm teşkil edebilecek bir web sitesinin tanıtımı yapılmıştır.

Çalışmamız dört ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde eğitim teknolojisi ve din eğitimi, ikinci bölümde internet, üçüncü bölümde din eğitimi vortalı denemesinin tanıtılması konu edinilmiştir. Dördüncü bölümde de web sitesinin ihtiva ettiği tüm linkler konularına göre listelenmiştir. Sonuç kısmında ise araştırmamızın neticesinde edindiğimiz kanaatlere yer verilmiş ve bu alanda ne gibi araştırmalara ihtiyaç duyulduğu belirtilmiştir. İnternette din eğitiminin etkin olarak kullanılabilmesi için üzerinde durulması gereken öncelikli konular hakkında öneriler getirilmiştir.

SUMMARY

Internet in Education And A “Religious Education Vertical Portal” Experiment

Keywords: Religious Education, Internet, Information Technologies, Portal, Mustafa YILMAZ

This thesis has been written for supporting researches of academicians and students who interested in religious education topics by building a web site includes RE links all around the world. As a academic study, this thesis aims to be a light for next studies about religious education on the web.

If students and teachers and everybody interested in RE benefit from this thesis, it will be reached to its target.

GİRİŞ

1. ARAŞTIRMANIN KONUSU

İnternet, kullanıcılarına her türlü araştırma ile ilgili çok geniş bir bilgi birikimi sunmaktadır. Aynı imkan din eğitimi araştırmaları için de geçerlidir. Ancak internet üzerinde araştırma yapan kişiler bilgiye hızlı ve kolay ulaşmada zorluklar yaşamaktadırlar.

Bu çalışmada din eğitimi araştırmacılarının internet üzerinde araştırma yaparken karşılaştıkları bilgilerin dağınıklığı ve yabancı dil sorununu ortadan kaldıracak bir web sitesinin oluşturulması konu edinilmiştir.

2. ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Araştırmanın amacı, interneti kullanan din eğitimi araştırmacılarına aradıkları bilgiyi ihtiva eden web sitelerine ulaşmalarını sağlayacak Türkçe içerikli ve kategorik bir “din eğitimi link (köprü) sitesi” oluşturmaktır. İnternet kullanıcıları bu sitede aradıkları konuları içeren web sitelerinin listesini görebilecek ve dilediği siteye bir tıklama ile ulaşabilecektir.

Bu araştırma, oluşturulan web sitesi aracılığı ile internetin din eğitiminde daha verimli kullanılmasına destek vermesi açısından önem taşımaktadır.

3. ARAŞTIRMANIN METODU

Araştırma, konu ile ilgili teorik bilgilerin sunulduğu kaynak taramasını ve bir web sitesinin inşasını kapsayan pratik bir çalışmayı içerir. Web sitesi Macromedia Dreamweaver v3.0 programı ile inşa edilmiş, grafik tasarımı ise Adobe Photoshop v5.0 ile yapılmıştır.

Oluşturulan web sitesi, yoğun bir internet taraması sonucunda tespit edilen web adreslerinin yer aldığı html formatlı bir vortal* olarak hazırlanmıştır. Telif haklarına tecavüz edecek nitelikte yayın yapmaktan kaçınmak amacıyla hiçbir din eğitimi materyali site içeriğine dahil edilmemiş, sadece bulunduğu web adresi gösterilmiştir.

4. SINIRLILIKLAR

İnternet ortamında din eğitimi materyali ihtiva eden her türlü web adresini kapsayacak nitelikte bir site inşa etmek, internetin kapasitesi göz önüne alındığında mümkün görünmemektedir. Bu nedenle araştırmaya esas teşkil eden din eğitimi sitesinde sunulan web adresleri kısıtlı araştırma süresince tespit edilebilenlerden ibarettir.

* Vortal, tek bir konu ile ilgili geniş bilgi içeren web sitelerine verilen bir isimdir ve araştırmanın üçüncü bölümünde ayrıntılı olarak üzerinde durulacaktır.

1. BİLGİ TEKNOLOJİSİ VE DİN EĞİTİMİ

1.1. BİLGİ VE TEKNOLOJİ

1.1.1. Bilgi Teknolojisi

Güç, zamana göre değişiklik gösteren bir kavramdır. Zamana göre değişen bu kavram sahip olduğu kişiye, kuruma veya ülkelere çeşitli olanaklar sağlar. 19. yüzyıla kadar güç, ülkelerin sahip olduğu topraklar ve askerleri temsil etmekteydi. 20. yüzyılın başlarında endüstri devrimiyle birlikte güç, sanayi ve onun var olma sebebi olan sermayeyi ve dolayısıyla da üretimi temsil eder hale geldi. Şu anda gelişmiş ülkeler diye bahsettiğimiz uluslar, bu faktörü çabuk kavradı ve güçlü olmak için gerekli yenilikleri yaparak ağır sanayi hamleleri gerçekleştirdi. Ancak 21. yüzyıla girerken, güç kabuk değiştirerek kendi adını “Bilgi Toplumu” olarak ilan etmiştir. Şimdi kendini yenileyen ve değiştiren ülkeler gücün bu ilanını doğru bir şekilde algılayarak kendilerini yenilemekte ve bunun sonucu olarak gelişmeye devam etmektedir. Bu ülkeler bugün, bilgiye kapılarını sonuna kadar açmış ve bilgi teknolojileri uzmanı avına çıkmıştır. Bu amaçla; bu ülkeler dünya genelinde birçok reklam ve bilgilendirmeler yapmaktadır. Örneğin Almanya, bilgi teknolojileri uzmanı bulabilmek için internette beyin borsası kurmuş ve bu uzmanlara dünyadaki birçok ülkeye göre çok daha iyi imkanlar ve iş olanakları sağlamaktadır. Amerika ve Kanada da bilinen diğer örneklerdir. Endüstri devriminde sermayesi olmayan veya bu sermayeyi gerektiği gibi kullanamayan uluslar gerekli başarıyı gösterememiştir. Endüstri devriminde büyük sermayeler gerekli olmakla birlikte bilgi devrimi sermaye değil beyin merkezlidir. Yine bilgi devriminin gerçekleştirilmesi için endüstri devrimine nazaran çok daha az sermaye gereklidir. Az gelişmiş veya gelişmekte olan uluslar gücün bu yeni ismini iyi analiz etmeli ve gerekli girişimleri başlatarak bilgi devriminde vizyonunu sağlam temellerle belirlemelidir [Tekedere, 2001].

Bilimle teknoloji arasında tabii bir döngüsel ilişki vardır; bilimsel çalışmalar uygulamaya elverişli bilgi üreterek teknolojik gelişmeye yol açarken, teknolojik gelişmeler de bilimsel araştırmaların daha uygun şartlarda yapılmasını sağlayarak bilimsel gelişmeyi hızlandırmaktadır. 20.yy başlarından itibaren belirginleşmeye

başlayan bilimle teknoloji arasındaki bu ilişki mâhiyet değıştirmeden günümüze kadar devam etmiştir. Ancak, 1950'li yıllardan itibaren kullanılmaya başlanan elektronik bilgisayarlarla birlikte bilim-teknoloji ilişkisindeki döngü giderek daha kısa sürelerde tamamlanır olmuştur. Bilgisayar teknolojisi her gün biraz daha gelişirken, güçlü bilgisayarlar sâdece mevcut araştırmaları hızlandırmakla kalmamakta, önceden imkansız olanı mümkün kılarak yeni bilgi alanları ortaya çıkarmaktadır. Bilgimizin sınırları genişlerken mesâfeler kısalmaktadır.

Bilgi teknolojisi (Information Technology), hesaplama, veri saklama ve iletişimin her yönünü kapsayan bir bilimdir. Bu bilim, işletmeler, eğlence dünyası ve sanat üzerindeki etkisi ile dünyamızda köklü değışiklikler meydana getirmektedir.*

Günümüzde bilişim ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler sayesinde bilginin iletilmesi, paylaşılması ve sunumu her geçen gün büyük bir hız ve gelişmeyle devam etmektedir. Gün geçtikçe daha fazla işlem kapasitesine sahip bilgisayarlar ve artan ihtiyaçlar paralelinde çeşitli yan donanımlar üretilmektedir. Artan bilgi ihtiyacının gereksinimini karşılayacak disk depolama birimleri ile pek çok bilgiye anında görüntü ve ses öğeleriyle birlikte ulaşma imkanı sağlayan CD (Compact Disk) ve DVD (Digital Video Disk) teknolojileri hem etkileşimli hem de kağıtsız bir kütüphane sisteminin oluşturulmasını sağlamıştır. İnsanların yüz yüze iletişimini sağlayacak bilgisayar tabanlı kameralar üretilmekte, kameradan alınan görüntüleri bilgisayar ortamına aktaracak video capture kartları ve video sıkıştırma teknolojileri için mpeg kartlarıyla gittikçe daha fazla imkanlar sağlayacak ek donanımlar geliştirilmektedir. Bunun yanında; uzaktan eğitim imkanı sağlayan video-konferans sistemi alternatifleri geliştirilmekte ve bu sayede birbirinden uzakta olan insanlar yüz yüze iletişim imkanı bulmaktadır. Tepegöz, projeksiyon, interaktif beyaz tahta gibi cihazlar eğitim ve bilgilendirme alanlarında kullanılmak üzere uygulama alanı bulmaktadır [Tekedere, 2001].

Video, ses, grafik, animasyon ve yazılı metin ortamlarını bir bilgisayar ortamında birleştirmeyi amaçlayan çoklu ortam uygulamaları herhangi bir konuda haberler, resimler, filmler, sesler ve 3 boyutlu öğeler içermesiyle birlikte kullanıcılara bu tür

* "What is Information Technology?", The Australian National University Department of Computer Science, Kaynak: <http://cs.anu.edu.au/whatis.html>, Erişim Tarihi: 12/01/2002

büyük miktardaki verilere çabuk bir şekilde ulaşma, depolama ve tekrar elde etme imkanları sağlanmıştır. Görüntü, ses, metin ve bunun gibi çoklu ortam verilerinin direk olarak iletim ortamları üzerinden aktarımı, gerçek zamanlı hizmetlerin sunulması (video konferans) mümkün değildir. Bu sunum ancak gerçekleştirilebilir, etkili iletişim hizmetleri video ve audio verilerin sıkıştırılmasıyla mümkündür. Çünkü sıkıştırılmamış çoklu ortam verileri çok yüksek bir bant genişliğine ve saklama birimlerine ihtiyaç duyarlar. Bu şekilde iletişim araçları ile dağıtılacak audio ve videonun iletilmesindeki sorunları ortadan kaldırmak amacıyla görünüş sıkıştırma algoritmalarının en yaygını olan MPEG kodlaması geliştirilmiştir. Bu kodlama sayesinde bir video sinyalindeki sabit görüntülerin tekrar tekrar gönderilmesi yerine sadece resim kareleri arasındaki farklılıklar gönderilmektedir. MPEG standardı ile düşük bant genişliğinde bile çoklu ortam verilerinin iletimi daha performanslı olarak gerçekleştirilebilmektedir [a.g.m.].

Yerel ve bölgesel televizyon sistemleri sayısal teknolojilerle donatılarak ve çoklu ortam destekli bilgisayar sistemleriyle entegrasyonu gerçekleştirilerek DVCAM (Digital Video Camera) sistemlerin temeli atılmıştır. DVCAM sistemler sayesinde dijital kameralar kullanılarak elde edilen ses, görüntü, resim ve metinler bilgisayar ortamına kaydedilebilmektedir. Kaydedilmiş bu veriler yazılım teknolojileri kullanılarak değişik efektler, resimler, grafik ve animasyonlar eklenerek montajlanabilmektedir.

Yazılım sektöründe her geçen gün büyük gelişmeler yaşanmakta ve ihtiyaçlara cevap veren bilgisayar programları yazılmaktadır. İletişimin sağlıklı olarak yapılabilmesi amacıyla ihtiyaç duyulan etkileşimli kanalların sağlanabilmesi için telekomünikasyon alanında da çeşitli gelişmeler yaşanmaktadır. Bu etkileşimli kanal ihtiyaçları ise Uydu Yayın Sistemleri (Broadcasting Satellite Systems-BBS), Kablo TV Yayın Sistemleri (CATV) (koaksiyel veya fiber kablo) ve Karasal Yayın Sistemleri (Terrestrial Broadcasting System-TBS) ile karşılanmaktadır. Bu alanda ISDN (Integrated Services Digital Network- Tümleşik Servisler Sayısal Şebekesi) ve DSL (Digital Subscriber Line – Sayısal Abone Hattı) gibi sayısal veri iletimi gerçekleştiren yeni teknolojiler ortaya çıkmıştır [a.g.m.].

Bilim ve bilgi teknolojisi arasındaki ilişki, bilim ve diğer teknolojiler arasındaki ilişki ile kıyaslandığında şu iki fark ortaya çıkmaktadır:

- Bilimle bilgi teknolojisi arasında doğrudan bir ilişki vardır; başka bir ifadeyle, bilgi teknolojileri bilimsel araştırma sürecinin bütün safhalarında (veri derlenmesi, veri yönetim ve analizi ve elde edilen bilgilerin yayılması) doğrudan kullanılmaktadır;
- Bilgi teknolojileri istisnasız bütün bilim dallarında kullanılmaktadır (ayrıca gündelik hayatın bütün alanlarına girmeye başlamıştır) [Acun, 1998].

Bu durum bilgisayarı diğer teknolojik araçlara göre üstün kılan şu iki özellikten kaynaklanmaktadır. Birincisi, bilgisayarlar belli bir iş yapmak üzere önceden programlanabilmektedirler. İkincisi ise yapılacak işin gereklerine göre bilgisayarlara yeni çevre birimleri (girdi ve çıktı birimleri) ilâve edilebilmektedir. Bu sâyede meselâ uzay araştırmalarında, uzaya gönderilen araçlardaki bilgisayarlara bağlı kameralarla gök cisimlerine ait fotografik veriler derlenip işlenmekte, genetik araştırmalarda insanın genetik yapısını oluşturan inanılmaz uzunluktaki DNA dizisi büyük bir sabır ve emekle veri tabanlarına yüklenerak şifresi çözülmeye çalışılmakta ve kuantum fiziğinde maddenin şimdilik bilinen en küçük yapıtaşlarını oluşturan kuarklar incelenirken ihtiyaç duyulan yüksek enerji seviyelerine bugünkü teknolojiyle erişilemediğinden, teorinin öngördüğü şartlar bilgisayar simülasyon metotları kullanılarak oluşturulabilmektedir. Gerçekten de, bilgisayar teknolojisi bütün araştırmaların ortak zemini olma yönünde hızla gelişme kaydetmektedir [a.g.m.].

1.1.2. Bilgi Teknolojisi ve Toplum

Bilgi teknolojisinde kullanılan araçlar bilgisayar kurulum programları, veri tabanları, uygulama programları, iletişim ağları, analiz ve dizayn sistemleri, programlama dilleri, yapay zeka gibi öğeleri kapsar. Bilgi teknolojilerini kullananlar toplumun ihtiyaçlarını karşılayabilmek için bu unsurların bir çoğundan faydalanırlar.

Bilgi teknolojilerinin en heyecan verici yanı ise bu alandaki akıl almaz gelişme hızıdır. Bilgisayar sistemlerinin işlemci hızları ve bilgi depolama istidatları yükselirken fiyatları

da ters orantılı olarak düşmektedir. Son birkaç yılda bilgisayarlar arası iletişim hızı ve kapasitesinin artması bilgiyi herkese açık hale getirmiştir. Şaşırtıcı ilerlemeler donanıma sınır koyamamakta ve her yıl, kullanıcıların daha fazla ihtiyacına cevap verebilen software sistemleri beraberinde getirmektedir. İlerlemeler, fonksiyonellik, işlevsellik ve güvenilirlik açısından iletişim ağları, dağıtık verilerin yönetimi, gerçek zamanlı ses, metin ve imaj kombinasyonlarını oluşturan her bir parçada kendini göstermektedir. Bu şaşırtıcı gelişmelerin neticesi de bizlere ekonomik ve hayatımızın seyrini değiştiren daha yeni uygulamaları getirmektedir [Baird, 1999].

Endüstri toplumunun doğuşunda nasıl buhar makinesi, içten yanmalı motorlar gibi enerji teknolojisi büyük rol oynamışsa bilgi teknolojisi de bilgi toplumunun doğuşunda aynı role sahiptir. Bugün çok sayıda insan cep hesap makinesi, elektronik saat, kişisel bilgisayarlar, video, müzik seti ve radyoya sahiptir. Yine tele bankacılık, tele alışveriş, tele-konferans, internet gibi teknolojiler daha şimdiden büyük ölçüde yaygınlaşmaktadır.

Öncelikle büyük kapsamlı bilimsel çalışmalar, ulusal güvenlik ve uzay araştırmaları gibi alanlarda kullanılan bilgisayar teknolojisi daha sonra ekonomik amaçlarla yönetim alanında, büyüme ve verimliliğin artırılması için işletmeler tarafından kullanılmaya başlanmıştır. 1970'lerden itibaren ise sosyal refah hizmetlerinde ve birtakım toplumsal sorunların çözümünde kullanılmaya başlanmıştır. Son dönemde de özellikle kişisel bilgisayarların (PC) gelişmesi ve fiyatların ucuzlayarak toplumda daha kolay alınır düzeye gelmesiyle birlikte, daha çok bireysel amaçlarla, entelektüel yaratıcılık için kullanılır olmuştur.

Bilgi toplumunun gelişmesinin dinamiğini oluşturan bilgisayar teknolojisi, bir yandan zihinsel emeğin yerini tutarak, diğer yandan ise insanın zihinsel emeğinin çerçevesini genişleterek, yaşanan değişime önemli bir faktör olarak damgasını vurmuştur.

1.1.3. Bilgi Teknolojisi ve Sosyal Bilimler

Bilgisayar teknolojisinin bir diğerk özelliği ise kendi kendisinin gelişmesine katkıda bulunmasıdır ki, bu da bu alandaki ilerlemenin katlanması sonucunu doğurmaktadır. Öyle ki, bu alandaki gelişmeleri önceden kestirmek giderek zorlaşmaktadır .

Hemen belirtmelidir ki, biraz geriden takip etmekle birlikte sosyal bilimler de bu hızlı bilgisayarlaşmadan nasibini almaktadır. Bilgisayar metotlarının sosyal bilimlere uygulanmasını konu alan çalışmaların sayıca çoğalması, çeşitlenip derinleşmesi, bu çalışmaları yapanları çalıştıkları alanı "Sosyal Bilimler Bilişimi" (Social Science Computing) adlı yeni bir disiplin olarak tanımlamaya yöneltmiştir. Milyonlarca belgelik geniş arşiv koleksiyonlarını bilgisayar ortamına aktararak belgeye erişimde kullanıcının işini kolaylaştırmayı hedefleyen çalışmalarla, Kaos Teorisi'nin istikrarsız tarihi süreçlerin modellenmesine uygulanmasında bilgisayar kullanılması bu yeni disiplin kapsamına giren çalışmalardan bazılarıdır [Acun, 1998: 83].

Bilgisayar kullanımının bu derece yaygınlaşması, bu teknolojinin donanım ve yazılım adı verilen iki unsurunda birbirine paralel gelişmeler sonucu olmuştur. Donanımdaki ilerlemeler bilgisayarların boyutunu küçültüp veri depolama ve işleme kapasitesini artırırken fiyatını ucuzlatmış, yazılım alanındaki ilerlemeler ise kullanımını kolaylaştırıp uygulama alanlarının genişletmiştir. 1950 ve 1960'ların sadece uzmanların kullanabildiği devâsâ ana (mainframe) bilgisayarlarından 1980'lerin herkesin kullanabildiği masaüstü (desktop) bilgisayarlara, oradan da taşınabilir dizüstü (laptop) bilgisayarlara geçilmiştir ki bu "laptop" bilgisayarlar 1960'ların "mainframe"lerinden çok daha güçlü ve çok daha ucuzdur.

Öte yandan son dönemde olağan hızla yaygınlık kazanan internet, çok kısa bir sürede spordan siyasete, ticaretten eğitime olağanüstü geniş bir alanda, hemen hemen herkesi şaşırtacak bir düzeyde gelişme gösterdi. Neredeyse bütün dünya "internetmania" denilebilecek bir salgını yaşamaya başladı [Bozkurt, 2000; 29-31]. İnsanların iletişimi için oldukça önemli görevler üstlenen internet, coğrafi konumdan bağımsız olması ve dolayısı ile dünya çapında yayın olanağına sahip olmasıyla insanlar ve bilgisayarlar arasındaki etkileşimi de arttırmış ve internetin, çoklu ortam uygulamaları için bir

altyapı olarak kullanılmasıyla görsel iletişim ortamları daha da yaygınlaşmıştır [Tekedere, 2001].

1.1.4. Bilgi Teknolojisi ve Eğitim

bilgi teknolojilerinin eğitim ortamlarına kazandırdıkları öğrenme ve öğretme kavramlarını da etkilemiştir. Görsel ve uygulamalı konu anlatımları sayesinde çok daha verimli öğrenme-öğretme ortamları sağlanabilmektedir.

Çoğu insan bir bilgisayar kasasının içi hakkında bilgi sahibi değildir. Ancak bir uzman desteğiyle veya bir başka bilgisayar programı aracılığıyla rahatlıkla bir bilgisayar parçalarına ayırıp tekrar birleştirilebilir. Bu süreç o anda öğrenilebilir veya öğrenilmeyebilir ancak bu iş birkaç kez tekrar edildiğinde iyice içselleştirilecektir. Bu içselleştirme öğrenmeyi kendisi doğurur. Aksi durumda ilkin bilgisayarı ve parçaları anlatılacaktır. Sonra nasıl söküp takılabileceği hakkında teorik bilgiler verecektir. Söküp takma işlemleri sırasında karşılaşılabilecek olası sorunları ve bu sorunların meydana gelebilme olasılığını hesaplama öğretecektir. Bu sorunlara sebep olmamak için dikkat edilmesi gereken hususlar ezberletilecek ve bir uzmanın bu işi nasıl yaptığını defaten izletilecektir. En son olarak adımlanmış eylemler birkaç öğrenciye yaptırılacaktır ve bu konu için müfredatta ayrılan süresinin çok üstüne çıkıldığı fark edilerek diğer konuların derinliklerine dahnacaktır. Burada ifade edilenin bir latife olduğu düşünülebilir ancak öğretim uygulamalarımız incelendiğinde bunun hemen hemen bu şekilde olduğu açıkça görülebilir [Şahin, 2001].

Bu tür “önce yap sonra öğren” uygulamalarında teknoloji bir çok şekilde yer alabilir. Bir çok ülkede uçuş eğitimleri milyonlarca dolarlık uçakları riske etmeden uçuş simülasyonları veya sadece simülasyonlar değil aynı zamanda sanal gerçeklik ortamları aracılığıyla da uçuş eğitimi vermektedir. Bu uygulamalar bire bir dizayn edilmiş kokpitlerde yüksek hızlı işlemcilerle donatılmış bilgisayarlar ve hareket veren mekanik

kollar aracılığıyla gerçek uçuş atmosferini aynen yaşatmaktadır. Tıp öğretimi için planlanmış sayısız deney programları mevcuttur. Gene sanal gerçeklik veya stereoscopic görüntü cihazları ve yakalama eldivenleri aracılığıyla sanal insan kadavrası kesip biçilebilmekte veya değişik ameliyatlar yapabilmektedir.

Teknoloji ile ilgili çok önemli bir başka gösterge ise yeni yetişen nesillerin bu gelişmelere daha yatkın olduklarıdır. Dünyanın her yerinde bilgisayar veya dijital teknolojilerle ilk kez karşılaşan bir yetişkin ile bir çocuğun bu teknolojilerde yetkin hale gelme süresi gözlendiğinde inanılmaz bir yatkınlık farkı ile karşılaşmaktadır. “Eski kurda yeni oyun öğretemezsiniz” deyişinde olduğu gibi teknolojiye yatkınlık da biraz kültürel bir öge olarak ortaya çıkmaktadır. İçinde büyüdüğünüz kültürde yatkın hale gelmediğiniz bir yeniliğe yetişkin olarak yetenekli olabilmeniz mümkün gözükmemektedir. Çocuklarımıza bilgisayar veya diğer elektronik aletlerin nasıl kullanılabileceğini öğretmek için çaba harcamasak bile ne kadar çabuk öğrendiklerini görünce şaşırıyoruz. Hatta engel olmaya kalksak bile inanılmaz bir hızla tüm bu yenilikleri içselleştirdiklerini görüyoruz. Çocuklarımızı sınıflarda tarih, coğrafya, fen veya matematik öğrenirken gözünüzün önüne getirmeye çalıştığımızda ise, genelleme olarak inanılmaz bir tezatla karşılaştığımız söylenilebilir. Fark istemekte, ilgi duymaktadır. Teknoloji artık bilgiyi dünyada herkesin, her yerde ve her zaman ulaşabileceği sınırlara taşımıştır. Bize düşen görev bu imkanlardan ne ölçüde ve ne amaçla faydalanabileceğimize karar vermek ve uygulamaktır [Şahin, 2001].

Teknolojinin iletişim ve bilişim alanının her santimi için yenilikler getirmiş olmasına rağmen toplumların belki de en hayati işlevi olan eğitim alanında kullanılmaları son derece sınırlıdır. Türkiye’de halâ öğrencilerimizi düzenli olarak idame ettiremediğimiz okul veya sınıflarda, iyi yetiştiremediğimiz öğretmenlerle ve toplumumuzun gerçeklerinden çok uzak eğitim programlarıyla eğitmeye çalışmaktayız. Eğitimdeki başarısızlığımızın toplumsal hayatımızın her köşesinde tüm çıplaklığı ile görülebilir olmasına rağmen her zaman kaynak yetersizliği mazeretleri gerekçe gösterilmiştir. Halbuki tüm sorunlarımızın kalıcı tek çözümünün insanımıza yapacağımız yatırım olduğu gerçeği asırlardır bilinmekte ve ifade edilmektedir [a.g.m.].

Bilgi teknolojileri, öğretim ve öğrenmenin etkin olarak gerçekleştirilmesi amacıyla kullanılarak bahsedilen uygulamalardan biri olan eğitim teknolojileri kavramını ortaya çıkarmıştır [Tezbaşaran, 1997]. Bir başka deyişle bilgi teknolojilerinin eğitime bakan yönü eğitim teknolojileri adıyla incelenir.

1.2. EGİTİM TEKNOLOJİSİ

1.2.1. Eğitim Teknolojisi Nedir?

Eğitim teknolojisi kavram olarak incelendiğinde eğitim ve teknoloji kavramlarına açıklık getirmek gerekmektedir. Kavram olarak birçok tarifi yapılan eğitimin sosyal yönden,

“Yetişmiş nesillerin yetişmekte olan nesillere tecrübelerini aktarmalarıdır” [Dodurgalı, 1995: 12],

“Kuşaktan kuşağa, toplumdan topluma, bireyden bireye sosyal yönden geçen davranışın öğrenilmiş şekillerinden ibaret olan kültürün nakli sürecidir” [Ayhan, 1995: 17]

şeklinde tanımları yapılmıştır. Böylece yetişen nesil, karşılaştığı olaylar karşısında “neyi, nasıl ve ne zaman çözebiliriz?” şeklinde düşünerek zaman kaybetmeksizin günlük hayatlarını kolaylaştırabilir [Sezgin, 1996].

Öğretim kavramı ise daha çok teknolojik bir kavramdır ve eğitimin pek çok konusundan birine yönelmeyi ifade eder. Fizik öğretimi, tarih öğretimi, din öğretimi şeklinde eğitimin rehberlik ve yönetimi de kapsayan geniş yelpazesinde branşlaşmayı ifade eder [Ayhan, 1995: 49].

Teknoloji sözcüğü ise incelendiğinde, kapsamı içerisinde makineler, işlemler, yöntemler, süreçler, sistemler, yönetim ve kontrol mekanizmaları gibi çeşitli öğelerin yer aldığı görülür. O halde teknoloji, bu öğelerin belirli bir düzende bir araya

getirilmesiyle oluşan ve bilim ile uygulama arasında köprü görevi yapan bir disiplin olarak tanımlanabilir [Uşun, 2000: 1].

Eğitim teknolojisi geniş anlamda, öğretimde tüm teknik yardımcı araçların kullanılması, eğitimde tüm iletişim araçlarından (televizyon, radyo, bilgisayar, dil laboratuvarları, yanıtıcılar, öğrenme makineleri vb.. gibi) düzenli bir biçimde yararlanmayı ifade eder [Öncül, 2000: II-409,410]. Eğitim teknolojisi, eğitim felsefelerince belirlenen eğitim hedeflerine ve değerlerine erişebilmek için gerekli yol ve yöntemlerle ilgilenen bir disiplindir. Bu disiplin eğitimin “ne” ve “niçin” i saptandıktan sonra bunun “nasıl” gerçekleşebileceği konusuyla uğraşmaktadır [Alkan, 1998: 5].

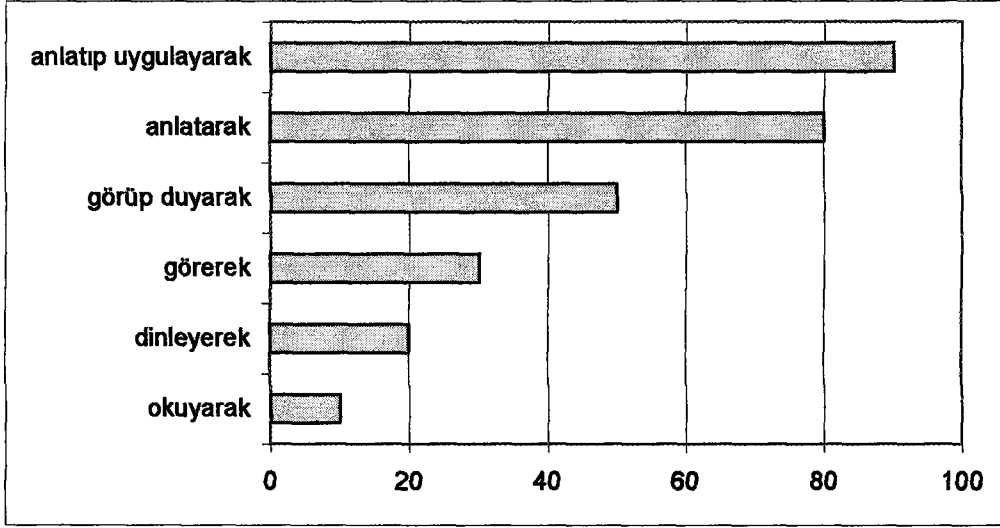
Eğitim Teknolojisi, eğitimin analiz ve düzenlenmesinde yeni bir boyuttur. Bu boyut eğitim bilimlerinin işe koşulması, eğitimi işlevsel olarak yapılandırma, insan davranışlarının deneysel analizine dayalı disiplin, eğitim süreçlerini planlama, düzenleme, uygulama, değerlendirme ve geliştirmedir. Bu teknoloji eğitim bilimlerinin mevcut koşullar ve olanaklar doğrultusunda uygulamaya dönüştürülmesi sürecidir. Bu süreç eğitim sorunlarına çözüm sunmaktadır. Kuramsal bilimlere dayalı, bilimsel boyut bütünlüğüne ve eğitim uygulamalarına dönüktür. Öğretme-öğrenmeyi tasarlamak, geliştirmek, uygulamak ve değerlendirmektir. Bu nedenle eğitim bilimleri ile uygulama arası işlevsel bütünlük sağlamaktadır. Diğer bir ifadeyle de eğitim teknolojisi eğitim, bilim ve teknoloji alt kavramlarından oluşmuş işlevsel bir yapılanmadır. Eğitim teknolojisinin çağdaş gelişim boyutları da eğitimin bilimsel ve işlevsel yapılandırma doğrultusunda oluşturulmasını ve eğitimin teknolojisini de kapsamlı bir disiplin haline getirilmesini esas almaktadır. Bu nedenle de eğitim teknolojisinin bu gelişim boyutlarının çok iyi bilinmesi ve esas alınması gerekir [Alkan, 2001].

1.2.2. Eğitim Teknolojisinin Önemi

British Audio Visual Society'ye göre hatırlama yetisi ile öğrenme faaliyeti arasında şöyle bir ilişki vardır [Bruntlett, 1999: 74, Demirel, 2000: 48] *;

* ayrıca bu konuda bkz:

http://interaction.brunel.ac.uk/Interaction_Design_Research/NickW/Morehypermedia.html , Erişim tarihi: 02/04/2001

Öğrencilerin öğrendiklerini daha çok hatırlayabilmeleri için sınıf içinde çok ortamlı (multi-media) öğretme durumlarının düzenlenmesi önem taşımaktadır. Eğitimde uzun süre çok ortamlı öğretimin temelini öğretmen ve ders kitabı oluşturmuştur. Bu gün ise çağdaş teknoloji olanaklarından eğitimde yararlanılması nedeniyle öğretmen-ders kitabı ikilisinin yanı sıra değişik kaynaklar sınıf içindeki çok ortamlı öğretimin sağlanmasına yardımcı olmaktadır. Bu kaynaklar genelde göze ve kulağa hitap eden görsel ve işitsel araçlardır.

Öğrenciler genelde öğretmenlerin dikkatiyle bağlantılı olan değerli ders zamanını boşa harcamakta yahut araştırma vakitlerini belirli konu ve bilgi tipleri üzerinde sınırlı kitap ve diğer araştırma malzemesi ile gereksizce sarf etmektedirler. Ancak sınıf içine giren multimedya araçları gitgide kolay kullanımlı olarak dizayn edilmekte ve geniş bilgi yığınlarına yüksek hızda ulaşma kolaylığı tanımaktadır. Böylece öğrenciler kendi gelişim basamaklarını takip edebilmekte, gelişim yönünü ve aldığı bilgi miktarını bilmekte ve böylelikle yavaş öğrenenler için CD-ROM gibi multimedya araçlarının kavram ve öğrenme yeteneğini geliştirme konusunda esnekliği ortaya çıkmaktadır [Bruntlett, 1999: 75]

İnsanlık tarihi boyunca eğitim alanında devrim sayılabilecek yenilikler fazla değildir. Bu devrimlerden ilk akla gelenler matbaa sayesinde kitap basımı, öğrencilerin

kendilerine ait kitap-defter sahibi olmaları, kalem, silgi, kara tahta, tebeşir kullanılması olaylarıdır. Eğer yüz yıl önce yaşayan meslek sahiplerini bugüne getirebilseydik mesleğine en kolay uyum sağlayabilecek olanlar herhalde öğretmenler olacaktır. Çünkü bu alandaki pek çok şey bir asır öncesi ile aynıdır [Çağltay, 1998].

Günümüzde ise eğitim düşüncesinin teknolojik gelişmeler ile paralel olarak bir değişim içinde olduğu görülmektedir. Bu değişikliğin temelinde eğitimde teknolojinin, özellikle bilgisayarların kullanımınıdır.

Gerek dünyada gerekse Türkiye’de teknoloji kullanımının toplum hayatına gittikçe daha yoğun olarak girdiği bir dönemde eğitim faaliyetlerinin de bundan etkilenmemesi mümkün değildir.

Eğitimde bilgisayar kullanımının bilgiye ulaşım ve bilgilerin iletimi konusunda büyük kolaylıklar sağlayacağı kesindir. Bununla birlikte yüzyıllardır uygulanan öğretmen-öğrenci modelinde çok fazla bir değişiklik yapmayacağı da kesindir. Bu konuda önemle üzerinde durulması gereken konu bilgisayarların bilgiye erişimi ve kullanımı çok kolaylaştıracağı fakat etkili kullanım için iyi yetişmiş eğitimcilerin yerini tutamayacağıdır. Dolayısıyla, bu sistemin en etkili olarak kullanımı ancak bilgili, teknolojiyi kullanma konusunda iyi yetiştirilmiş eğitimcilerin yol gösterici rolünü oynadığı eğitim-öğretim ortamlarının oluşturulmasıyla mümkün olabilecektir [Özden, 1997]. Bu ortamların içinde öğreticinin rolü de değişecek ve her şeyi bilen kişi olmaktan çıkıp öğrenmeyi öğreten bir rehber rolüne bürünecektir [Bruntlett, 1999: 70].

Eğitim teknolojisinin (ya da teknolojinin eğitim amaçlı kullanımının) sağlayabileceği yararlar şöyle maddelenebilir;

- Yaratıcılığa sevk eder
- Öğretmenin rolünü genişletir
- Fırsat eşitliği yaratır
- Motivasyon yaratır
- Eğitimi bireyselleştirir

1.2.3. Eğitim Teknolojisinin Tarihçesi

1.2.3.1. Dünyada Eğitim Teknolojisi

Eğitimde teknoloji kullanımı konusunda ilk ciddi çalışmalar doğal olarak bu teknolojilerin üretildiği ülkelerde başlamıştır. Genel olarak teknolojinin üretildiği ülkelerde üniversiteler bünyesinde Öğretim Sistemleri Teknolojisi (Instructional Systems Tecnology) adı verilen bölümler kurularak teknolojinin eğitimde kullanımı konusunda çalışmalara başlanmıştır. Birinci ve ikinci dünya savaşları sırasında askerî amaçlı geliştirilen Uygulayarak Değerlendirme (Formative Evaluation) bir yöntem olarak ortaya çıkmış ve sonrasında sivil eğitimi için de kullanılması düşünülmüştür. 1950'li yıllara gelindiğinde öğretim amaçlı televizyon (instructional television) çok yaygın olarak kullanılmaya başlamış ve buna bağlı olarak da üniversitelerde görsel-işitsel teknoloji bölümleri hızla kurulmaya başlamıştır. Bilgisayarların eğitim kurumlarında ilk kullanımları ise 1950'li yılların sonlarında ikinci nesil bilgisayarların ortaya çıkışına rastlamaktadır [Özden, 1997].

ABD'de bir diğer gelişme de 1960'larda ortaya çıkmıştır. Sovyetler Birliği'nin Sputnik'i uzaya yollaması ile ABD paniğe kapılmış, "Acaba nerede hata yaptık, niye bilimde geri kaldık?" demeye başlamışlardır. Bu tartışmaların etkisi ile çocukları teknoloji ile tanıştıran bilimsel ilerleme sağlamak amacıyla okullara teknolojik materyal yağmuru başlamış, birkaç ay sonra da hepsi bir kenara atılmış ve sonuçta hurdaya ayrılmıştır [Wildstorm, 1997: 18]. İşte bu çalışmaların neticesinde Güney California Üniversitesi'nden Dr. James Finn, ilk defa 1960'larda öğretim teknolojisi alanında araştırma yapmak amacıyla Amerika Federal Devleti'nden kaynak sağlamış ve öğretim teknolojisinin tanımını yaparak bu bilim dalının gelişmesinde öncülük etmiştir [Şahin 1999: 7-8].

O günlerde, büyük üniversiteler bilgisayarları yönetsel amaçlı olarak kullanmaya başlamışlardır. Özellikle, muhasebe, maaş ödemeleri ve öğrenci kayıtları bilgisayar kullanılarak tutulmaya başlanmıştır. Bilgisayarların bu idari kullanımlarının yani sıra öğretici amaçlı kullanım yeteneklerinin keşfedilmesiyle 1960'li yıllarda bilgisayar temelli öğretim programlarının geliştirilmesi çalışmaları başlatılmıştır. Bu projelerden

en ünlülerinden birisi Illinois Üniversitesi tarafından geliştirilen PLATO'dur. Aynı dönemlerde IBM firması tarafından "Coursewrite" programı geliştirilmiş, benzeri programlar yine Stanford ve Pennsylvania üniversitelerinde de geliştirilmiştir. 1970'li yılların sonlarında üçüncü nesil bilgisayarların piyasaya çıkması ve, fiyatların düşmesi bilgisayarların daha fazla yaygınlaşmasına neden olmuştur. Bu sayede, daha fazla sayıdaki okul bilgisayarları idari amaçlar için kullanma fırsatı bulmuşlardır. 1972 yılında özel bir şirket olan MITRE Corp. ile Brigham Young Üniversitesi TICCIT sistemini geliştirmeye başlamıştır (Zaman Paylaşımlı ve Etkileşimli Bilgisayar Kontrollü Öğretici Televizyon). Renkli televizyon kullanılarak öğrencilere ders verilirken, geliştirilmiş bir daktilo aracılığıyla, gerçekleştirilen karşılıklı etkileşim bir bilgisayar aracılığıyla kontrol edilmekteydi. Bu proje kullanıcı kontrollü öğrenme felsefesinin gelişmesine yol açmıştır. Böylece, her kullanıcı kendi bilgi ve becerileri doğrultusunda öğrenme fırsatına kavuşmuş oluyordu. Projenin ilk hedef kitlesi yetişkinler olurken sistem özellikle askeri personelin eğitiminde kullanılmaya başlanmıştır. 1970'li yılların sonuna doğru, bir ana bilgisayara telefon hatlarını kullanarak terminal makinelerinin bağlanması ve ana bilgisayar üzerinde yer alan derslerin terminaler aracılığıyla kullanılması temeline dayanan PLATO IV sistemi geliştirildi [Özden, 1977].

Aslında bu konudaki en büyük gelişme kişisel bilgisayarların yerine ağ yapılarının kullanımıyla gerçekleşmiştir. Zamanla ağların birbirlerine bağlanmasıyla oluşan Internet dünyayı global bir köy haline getirmiş ve bilgiye erişimde sınırları ve kontrolü ortadan kaldırmıştır. Bu büyük değişimi sağlayan Internet'in gelişimine kısaca bakacak olursak, ilk fikir Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı'nın araştırma ve geliştirme kolu olan "Savunma İleri Düzey Araştırma Projeleri Kurumu'na (DARPA, Defence Advanced Research Project Agency) dayanmaktadır. 1969 yılında A.B.D Savunma Bakanlığı "Paket Anahtarlama Bilgisayar Ağı" yapısını temel alan ARPANET' oluşturmaya başladı. Bu ağ yapısı daha sonra ABD'deki diğer üniversite ve araştırma kuruluşlarının katılımıyla büyümeye başladı. 1973 yılında değişik tipte bilgisayarların birbirleri ile konuşmalarını sağlamak amacıyla Stanford Üniversitesi, BBN ve University College London bir araya gelerek internetworking projesini başlattılar. 1980 yılında TCP (Transfer Control Protocol) adı verilen İletim Kontrol Protokolü

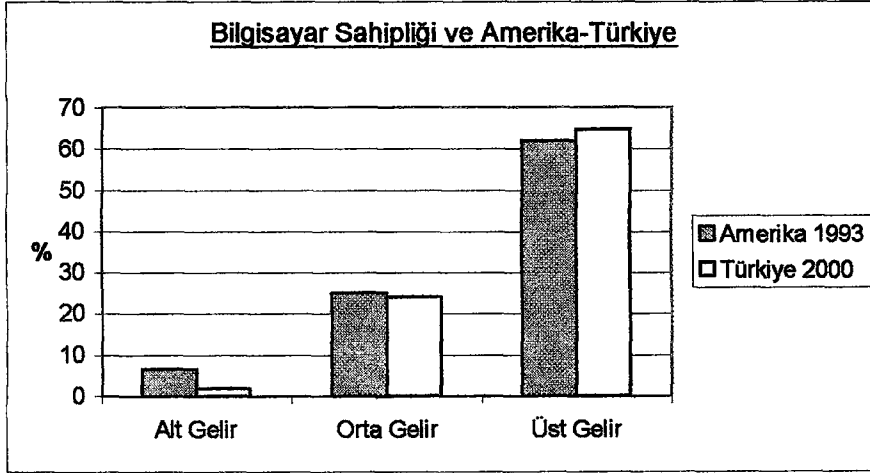
sabitleştirildi. 1983 yılında bütün ARPANET kullanıcıları İletim Kontrol Protokolü/İnternet Protokolünü (TCP/IP, Transmission Control Protocol/İnternet Protocol) kullanmaya başladılar. ARPANET 1990 yılının Haziran ayında kullanımdan kaldırıldı ve yerini, ABD, Avrupa, Japonya ve Pasifik ülkelerinde ticari ve hükümet işletimindeki omurgalar aldı [Özden, 1997].

Bu gelişmeler olurken 1986 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nde Ulusal Bilimler Vakfı tarafından (NSF, National Science Foundation) NSFNET kuruldu. Bu ağ omurgasına dünyanın değişik yerlerinden ağlar bağlanmaya başlandı. Türkiye bu ağ omurgasına 1993 yılında katıldı. Ülkelerin katılımıyla kaynaklar artmaya ve bilgiye ulaşım kolaylaşmaya başladı. Teknolojide oluşan bu olumlu değişimler öğrenme alışkanlıklarımızı değiştirmeye başladı ve bunun doğal sonucu olarak eğitim sistemlerimizde değişmeye zorlandılar. Geldiğimiz bu noktada bütün ülkeler eğitim verdikleri ilk, orta, lise ve yüksek öğrenim kuruluşlarını bu sisteme bağlama yarısına girdiler. Bazı ülkeler bu yarışta önemli mesafe alırken diğerleri geri kaldılar ve hızla bu açığı kapatmak amacıyla teknolojiyi kullanım alanlarına sokma yarısına başladılar [a.g.m.].

1.2.3.2. Türkiye'de Eğitim Teknolojisinin Gelişimi

Bilimin insanlığın refah ve gelişmesi açısından önemi 17. Yüzyıl başlarında İngiliz düşünürü Francis Bacon tarafından dile getirilmiştir. “Bilgi güç kaynağıdır” diyen Bacon’ı sonraki yüzyıllardaki gelişmeler doğrulamıştır. Günümüzde pek çok ülke, 1960’lı yıllardan itibaren geliştirilmeye başlanan teknoloji odaklı iktisat teorilerine uygun olarak, bilim ve teknolojiyi kalkınma modellerinin ana ekseni haline getirmiş bulunmaktadır. [Acun, 2001]

Gelişmekte olan ülkelerde teknoloji kullanımı ve dolayısıyla da eğitimde teknoloji kullanılmasında karşılaşılan güçlükler gelişmekte olan ülkeler kategorisinde olan Türkiye açısından da geçerlidir. Teknoloji üreten ülkelerin teknolojiyi topluma monte etme konusunda ne denli ileride oldukları şu grafikte açıkça görülmektedir;

*Kaynaklar: Türkiye; TÜBİTAK BİLTEN "Bilgi Teknolojileri Yaygınlık ve Kullanım Araştırması-2000" (BTYKA-2000), Amerika; US Census Bureau, 1993 Current Population Survey**

Bu verilerden de görülebileceği gibi teknolojinin simgesi durumunda olan bilgisayarların kullanım oranı 2000 yılı Türkiye'sinde ABD'nin 1993 yılı verileri ile çok yakındır. Yani Türkiye ABD'yi teknoloji kullanımında yedi yıl geriden takip etmektedir. Türk Eğitim Sistemi'nde yeni teknolojiler ve bilgisayara geçiş konusunda 1960'ların teknolojisi olan görsel-işitsel araçlar teknolojisinde dahi insan gücü ve donanım yönünden henüz bir doygunluk seviyesine ulaşlamamış ve teknolojik uygulama aşamaları birinci aşamayı yani "tanıma" aşamasını tamamlayamamıştır. [Uşun, 2000: 213]

Türkiye'de örgün eğitimde bilgisayar eğitimine yönelik çalışmalar, 1984 yılında Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülen "Yeni Enformasyon ve İletişim Teknolojisi" çalışmaları çerçevesinde 1100 mikrobilgisayarın ortaöğretim kurumlarına alınması ile başlamıştır. Daha sonra özellikle orta öğretim düzeyinde, bilgisayar eğitiminden ziyade, diğer ülkelerde olduğu gibi bilgisayarların bir eğitim aracı olarak kullanıldığı "bilgisayar destekli eğitim"de kullanıma çalışmaları başlamıştır [Uşun, 2000: 215].

1984 yılından itibaren yürütülen çalışmalar 1984-88 arasında hazırlık çalışmaları, 1989-91 arasında bilgisayar destekli eğitim alışmaları şeklinde sürdürülmüştür. Yapılan

* bkz. <http://www.nyu.edu/urban/research/net-facts.html>, Erişim tarihi: 24/05/2001

envanter çalışmaları ile 1993 yılına kadar Türkiye’de ortaöğretim kurumlarının %11-12’sinde bilgisayar laboratuvarlarının bulunduğu tespit edilmiştir. Bu laboratuvarların büyük bir kısmı Bakanlık tarafından temin edilmiştir. Bununla birlikte okullar kaynaklarını zorlayarak bilgisayar alımlarına girmekte ve okullardaki laboratuvarların kullanım zamanlarının %70’inin bilgisayar eğitime, %30’u ise bilgisayar destekli öğretime ayrılmaktadır. Öğretmenlere, bilgisayar kullanımını ve Basic programlama dilini öğretmek amacıyla, bakanlıkça ilk kez 1985 yılında kurs düzenlenmiştir. 10-30 gün süreli kursların ikisi bakanlıkça, ikisi de bilgisayar firmalarınca düzenlenip, 100 okuldan 225 öğretmen katılmıştır. 1985 yılından 1999 yılına kadar Eğitim Bakanlığı tarafından sürdürülmekte olan bilgisayara ilişkin kurs ve seminerlerin sayısı ve çeşitlerinin artması Bakanlığın konuyu gittikçe daha ciddi ve kapsamlı biçimde ele aldığına göstergesi olarak kabul edilebilir [Uşun, 2000].

Türkiye’de 15 yıllık bir geçmişi bulunan, büyük umutlarla başlayıp sürekliliği sağlanamayan BDE projelerinin bilançosunda yaklaşık 1000 okula bilgisayar laboratuvarı kurulmuştur. 55. hükümetin gündemindeki en önemli konulardan birisi olan sekiz yıllık kesintisiz eğitim çalışmaları kapsamında eğitim için kaynaklar yaratılmasıyla birlikte BDE projeleri tekrar gündeme gelmiştir. “Eğitimde Çağ Yakalamak 2000” adı verilen proje kapsamında içinde 1998 yılında 6200 ilköğretim okulunun bilgisayar destekli eğitime başlaması öngörülmüştür.

Proje çerçevesinde her il ve ilçedeki en az iki ilköğretim okuluna bilgisayar laboratuvarı kurulması, öğrenci sayısı 1000’den fazla olan okullara ise ikişer bilgisayar laboratuvarı kurulması planlanmıştır. En önemli noktalardan birisi de BDE yazılımı geliştirilmesidir. Öncelikle Türkçe, Matematik, Fen Bilgisi, Yabancı Dil, Sosyal Bilgiler derslerine ait yazılımların kullanıma sunulması ve ayrıca Türkiye’de 70.000 okulun internete bağlanması için TNet projesinden faydalanılması düşünülmüştür. “Eğitimde Çağ Yakalamak 2000” projesinde “Temel Eğitim Programı”nın birinci kapsamındaki 2451 ilköğretim okuluna kurulacak olan 2834 adet bilgi teknolojisi sınıfına çeşitli dersler için eğitim yazılımlarının satın alınması amaçlanmıştır [Evren, 1999].

Bakanlık bilgisayar yazılımı ve donanımını iki farklı ihale ile yapmıştır. Günümüz itibarıyla belirtilen projelerin henüz hayata geçtikleri, uygulamaya başladığı söylenemez. Bu projelerin uygulamasına 1998-1999 öğretim yılında başlanacağı söylenmesine karşılık işler sanıldığı kadar hızlı ilerlememiştir [Evren, 1999].

Bakanlık yetkililerinin yazılımlarda eleştirdikleri hususların; genel olarak müfredatı destekleyecek, öğrenciyi etkin kılacak etkileşimli yazılımların pek olmadığı, ön hazırlık ve eski bilgileri tazeleme gibi konuların atlanarak sadece konu sunumlarının verildiği, öğrencilerin pedagojik gelişiminin göz ardı edildiği, CD-ROM'ların yanı sıra ders için gerekli destekleyici materyallerin verilmediği, öğrencinin çok yönlü gelişimine uygun materyallerin entegre edilmediği, özellikle sayısal alanda bilimsel hata, işlem hatası, yanlış tanım ve kavramların sık görüldüğü, yazılımların esnek olmadığı, kavramların genellikle tek örnekle açıklandığı, öğrenciyeye pratik yapma şansının tanınmadığı, kullanılan dilin argo olabildiği gibi noktalarda toplandığı görülmektedir [a.g.m.].

Teknoloji destekli eğitim projesi 1984 yılında başlatıldığında 1368 okulda 2159 bilgisayar laboratuvarında toplam 24.311 bilgisayar bulunuyordu ve bu bilgisayarlardan yararlanan öğrenci sayısı 800.000 olarak tahmin ediliyordu. Yürürlüğe giren proje her ilçeden en az iki okulu kapsayacak şekilde 2154 okula 2828 bilgisayar laboratuvarı kurulmasını öngörmüştür. 100.000 öğretmeni kapsayan bir bilgisayar okur-yazarlığı kursu açılması ve ayrıca kursun internet kullanımını da kapsamaması amaçlanmıştır.

Toplam okul sayısının %5.6'sında var olan BDE, bu proje gerçekleştiğinde %11-12 düzeyine ulaşabilecektir [a.g.m.].

1.3. EĞİTİM TEKNOLOJİSİ VE DİN EĞİTİMİ

“Öğretim”, insanlarla var olanlar arasındaki ilişkilerin bir türüdür ve bir bilgi sorunudur. İnsanın herhangi bir var olanla ilişki kurması ancak onu tanıması ile mümkün olur. Tanım ise bilgi sahibi olmaktır. İnsan, var olanlar hakkında ne kadar çok bilgi sahibi olursa hayatını sürdürmek için o ölçüde uygun şartlar elde etmiş olur [Kılıç 1999: 209].

Çocukların duyguları ve zihinsel yetileri, harekete geçirecek olan “uyaran”larla karşı karşıya getirilmesi, yaşantılar kazandırılması ve çocukta yoğunlaşan sorma ve öğrenme merakının ciddi şekilde değerlendirilmesi gerekir [Koç, 1999: 79]. Düşüncenin gelişiminde öğrenmenin anlamakla yakından ilişkisi vardır. Çocuk, öğrenme ile anlamayı birleştirerek düşüncelerini geliştirmektedir ve zaman içerisinde kendini ve dış dünyayı kavrayabilmektedir [Fersahoğlu, 1998: 47].

İnsanların daha çağdaş bir ortamda yaşama beklentisi, teknolojideki hızlı gelişmeyi de beraberinde getirmiştir. Bu gelişim süresince kısaca kültürlenme ve kültürlenme süreci olarak tanımlanan eğitim lokomotif görevini üstlenmiştir. Eğitim sürecinin bir ürünü olarak değerlendirilebilecek teknolojik gelişim aynı zamanda eğitim sürecinin de yapısını değiştirmiş, eğitim anlayışına farklı bir bakış açısı getirmiştir [Göktaş, 1999].

Eğitimde teknoloji kullanımının geçmişine bakacak olursak devrim sayılabilecek yeniliklerin çok fazla olmadığı görülür. Bu devrimlerden ilk akla gelenler matbaa sayesinde kitap basımı, öğrencilerin kendilerine ait kitap, defter sahibi olmaları, kalem, silgi, kara tahta ve tebeşir kullanılması olayıdır. Bunlar dışındaki teknolojik gelişmeler eğitim-öğretim kurumlarında çok fazla kullanılmamaktadır [Çağiltay, 1998]. Ancak durumun böyle olması teknolojinin sınıf içi ortamlara girmesinin öğretime katkı sağlamadığı anlamına gelmemektedir. Bunda söz konusu materyallerin büyük organizasyon ve maliyetlerinin olmasının önemli bir rolü vardır.

British Audio Visual Society'ye göre hatırlama yetisi ile öğrenme faaliyeti arasında şöyle bir ilişki vardır* ;

Okuyarak %10

Duyarak %20

Görerek %30

Görüp duyarak %50

Anlatarak %80

Anlatıp uygulayarak ise %90

* http://interaction.brunel.ac.uk/Interaction_Design_Research/NickW/Morehypermedia.html, Erişim tarihi: 12/02/2001

Öğrencilerin öğrendiklerini daha çok hatırlayabilmeleri için sınıf içinde çok ortamlı (multi-media) öğretme durumlarının düzenlenmesi ve resim, poster, afiş, slayt, tepegöz, projektör ve bilgisayar gibi görsel-işitsel materyallerin kullanılması önem taşımaktadır. Eğitimde uzun süre çok ortamlı öğretimin temelini öğretmen ve ders kitabı oluşturmuştur. Bu gün ise çağdaş teknoloji olanaklarından eğitimde yararlanılması nedeniyle öğretmen-ders kitabı ikilisinin yanı sıra değişik kaynaklar sınıf içindeki çok ortamlı öğretimin sağlanmasına yardımcı olmaktadır.

Öğrenciler genelde öğretmenlerin dikkatine bağlantılı olan değerli ders zamanını boşa harcamakta yahut araştırma vakitlerini belirli konu ve bilgi tipleri üzerinde sınırlı kitap ve diğer araştırma malzemesi ile gereksizce sarf etmektedirler. Ancak sınıf içine giren teknolojik araçlar gitgide kolay kullanımlı olarak dizayn edilmekte ve geniş bilgi yığınlarına yüksek hızda ulaşma kolaylığı tanımaktadır. Böylece öğrenciler kendi gelişim basamaklarını takip edebilmekte, gelişim yönünü ve aldığı bilgi miktarını bilmekte ve böylelikle yavaş öğrenenler için CD-ROM gibi multimedya araçlarının kavram ve öğrenme yeteneğini geliştirme konusunda esnekliği ortaya çıkmaktadır [Bruntlett, 1999: 71].

Görsel ve işitsel malzemeler öğretimde başlıca şu amaçlarla kullanılmaktadır;

- Öğrencinin dikkatini çekmede,
- Öğrenciyi güdülemede,
- Öğrenmede bilgi kaynağı olarak,
- Öğrenciye ip uçları vermede,
- Öğrenciye dönüt vermede,
- Öğrenciye soru sormada,
- Öğrenmeyi somutlaştırıp anlamlı kılmada,
- Öğrencinin bilgi organizasyonuna yardımcı olmada... [Akpınar, 1999: 61].

Görsel-işitsel malzemeler, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerinde, derse ilişkin bilginin öğrenilmesinde doğrudan kullanılabilceği gibi, öğrenciye soru sormada ve

öğrencinin sorularını yanıtlamada da kullanılabilir. Bu nedenle görsel ifade biçimlerinden dersin başlangıç, gelişme, ders-öğrenci etkileşimi ve değerlendirme aşamalarının tümünde yararlanılabilir. Yeter ki nasıl kullanılacağına karar verilsin.

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi, her şeyden önce bir sosyal bilimler konusu olarak ele alınmalıdır. Bununla birlikte dersin başarısı öğrencinin ilgi, yetenek ve gereksinimleriyle tutarlı olmasına bağlıdır. Bu açıdan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerinin işlenişinde bunlara uygun bir eğitim teknolojisi geliştirirken öğrencinin fiziksel, zihinsel ve duyuşsal gelişim düzeyleri ve potansiyellerinin dikkate alınması gereklidir [Alkan, 1998: 93]. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi alanı ile ilgili şu ilkeler örnek olarak verilebilir

- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerinde öğrenme, bireyle çevre arası karşılıklı etkileşim sonucu oluşur,
- Öğrenmede bireysel farklılıklar dikkate alınmalıdır,
- Birey, içinde bulunduğu kültürel çevre tarafından etkilenir,
- Birey, etkinliklerini algılama durumuna göre yönlendirme kapasitesine sahiptir,
- Bireyler, öğrenilecek konuya ilgi duyarlar ve güdülenirlerse öğrenme kolaylaşır,
- Öğrenmede uygulama ve bireysel katılım önemlidir,
- Öğrenmede tekdüzelik dikkat ve ilgiyi azaltır,
- Bir bütünün etkili bir biçimde öğrenilmesi onun anlamlı parçalar halinde ele alınmasını gerektirir.

Öğrencilerde belirli davranışlar oluştururken Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenlerinin bunlar ve benzer öğrenme, öğretme ve iletişim ilkelerini dikkate alması gerekir. Bir Çin atasözü eğitimde görsel ve işitsel malzemelerin önemini anlatmak için söylenmiş gibidir;

Eğer bana anlatırsan dinlerim

Eğer bana gösterirsen görürüm

Eğer bana tecrübe kazandırırsan öğrenirim [Pollock, 1996].

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerinde sınıf içi teknolojik öğretim materyallerinin hazırlanmasında dikkat edilmesi gereken bazı ilkeler şunlardır;

- **Anlamlılık İlkesi:** Bir malzeme ne kadar anlamlı ise öğrenilmesi de o kadar kolaydır. Bu nedenle Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenin seçeceği resim, poster, slayt gibi görsel malzemeler öğrencinin kavrama düzeyine uygun ölçüde açık ve anlaşılır olmalıdır.
- **Bilinenden Başlama İlkesi:** En iyi öğretim somuttan soyuta, basitten karmaşığa ve bilinenden bilinmeyene doğru gidenidir. Sınıf içinde kullanılan görsel malzemeler öğretimin somutlaştırılmasında çok etkili olabilmektedir. Görsel malzemenin gücü “bir resim bin kelimeye bedeldir” deyişi ile daha iyi vurgulanabilmektedir [Akpınar, 1999: 61]. Müfredat içinde bir ünite ile ilk kez karşılaşan öğrenci için kullanılacak olan görsel materyal, konunun özünü kavratmaya yönelik olmalıdır. Ayrıntılara, öğrencinin seviyesine göre yer verilmelidir.
- **Çok Örnek İlkesi:** Bir kavramın genişliğini göstermek için çok sayıda örnekler sunmak gerekir. Bu bakımdan sınıf içi teknolojileri örnek sunma konusunda son derece faydalı olabilir. İbadetlerin öğretimi, örneğin İslam tarihi ve siyer gibi konularda resim, harita gibi materyaller ünitenin farklı açılardan sunulabilmesine yardımcı olabilir.
- **Görelilik İlkesi:** Özellikler birbirine göre algılanır. Resim ve şekilleri herkes başka şekilde algılamamalı, birbirinden ayırt edebilmelidir. Bu nedenle malzemelerin açık ve hedefine uygun olması önemlidir. Kullanılacak olan materyallerin özel olarak Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi için üretilmiş olması bu problemi ortadan kaldıracaktır.
- **Seçicilik İlkesi:** Öğretim materyalindeki önemli elemanları dikkati en çok çekecek şekilde yerleştirmek gerekir. Bu da materyalin tasarımı noktasında önem taşımaktadır. Tasarımcıların, özellikle de sınıf öğretmenlerinin bu konuya dikkat etmeleri gerekmektedir. Kullandığı malzemeler üzerinde uzmanlaşan bir öğretmenin güvenilirliği ve performansı artacaktır [Johnson, ts].
- **Tamamlama İlkesi:** Bir olayın ya da eşyanın tümüne ilişkin çizgileri vermek yerine bir kısmını vermek yeterli olabilir. Örneğin model olarak kullanılacak bir

insan resminin veya haritanın ayrıntılara yer vermeden bir karakalem çalışması olarak hazırlanması daha anlaşılır olabilir.

- **Fonun Anlamlılığı İlkesi:** Şekil ya da yazıya anlam katacak bir fon olmalıdır. Örneğin; beyaz-koyu mavi, sarı-siyah,beyaz-yeşil, kırmızı-mavi,sarı- kırmızı, beyaz-kırmızı
- **Kapalılık İlkesi:** Şekiller belirgin olmalı, açık ve anlaşılmayacak ölçüde yarım bırakılmamalı. Özellikle iki boyutlu figürler için şekil anlaşılır biçimde yapılmalıdır.
- **Birleştiricilik İlkesi:** Birbiriyle benzerliği ve yakınlığı olan nesne ve olaylar ilişkili olarak algılanır ve daha iyi hatırlanır. Bu paralelde 19/09/2000 tarih ve 373 sayılı Tebliğler Dergisi'nde yayımlanan yeni Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi müfredatında Öğrenme-öğretme süreçlerinde uyulması gereken ilkeler başlığı altında zikredilen “Yeri geldikçe işlenen konular ile öğrencilerin diğer derslerde kazandıkları bilgiler arasında bağlantı kurulacaktır” hükmüne bağlı olarak diğer tarih, coğrafya gibi derslerde edinilen bilgilerle bağlantılar kurulmalıdır. Bu nedenle de Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde kullanılmak üzere hazırlanacak olan materyallerin diğer ders materyallerinin incelenmesi ve özelliklerinin tespit edilmesinden sonra hazırlanması faydalı olacaktır.
- **Algıda Değişmezlik İlkesi:** Öğrencinin önceden bildiği nesnelere çok basit çizgilerle verilebilir. Gereksiz ayrıntıya girilmemesi ve önemli elemanların ön planda tutulması materyalin kullanım hedefine katkıda bulunacaktır.
- **Basitlik İlkesi:** Dikkati çekmesi ve üzerinde tutması için, bir görsel aracın elemanları karmaşık değil basit olmalıdır.
- **Hedef-Davranış İlkesi:** Kullanılacak araç, kazanılması öngörülen hedef davranışı oluşturabilecek nitelikte olmalıdır.
- **Öğrenciye Uygunluk İlkesi:** Kullanılacak araç, öğrencilerin özelliklerine (yaş,zeka ve geçmiş yaşantıların düzenine) uygun olmalıdır.

Sınıf içi teknolojilerin belki de en popüler ve üzerinde en fazla durulanı şüphesiz bilgisayarlardır. Bilgisayar destekli öğretim (BDÖ) konusunda tüm dünya ve Türkiye’de programlar, projeler yürütülmektedir. Eğitimde bilgisayar kullanımının bilgiye ulaşım ve bilgilerin iletimi konusunda büyük kolaylıklar sağlayacağı kesindir.

Bununla birlikte yüzyıllardır uygulanan öğretmen-öğrenci modelinde çok fazla bir değişiklik yapmayacağı kesindir. Bu konuda önemle üzerinde durulması gereken konu bilgisayarların bilgiye erişimi ve kullanımı çok kolaylaştıracağı fakat etkili kullanım için iyi yetişmiş eğitimcilerin yerini tutamayacağıdır. Dolayısıyla, bu sistemin en etkili olarak kullanımı ancak bilgili, teknolojiyi kullanma konusunda iyi yetiştirilmiş eğitimcilerin yol gösterici rolünü oynadığı eğitim-öğretim ortamlarının oluşturulmasıyla mümkün olabilecektir [Özden, 1997]. Bilgisayar destekli öğretim, çok pahalı, program gerektiren ve geri dönüşü olmayan bir yatırımdır ve bilgisayar almak bu yatırımın en basit ve son halkasıdır. Bu nedenle bilgisayarın eğitimde verimli bir biçimde kullanılması için geniş çaplı ve kararlı bir devlet organizasyonu gerekmektedir.

Steve Bruntlett tarafından Figure 5.1 adıyla yayınlanan değerlendirme kriterleri bir bilgisayar yazılımının kalitesini ortaya koyma konusunda fikir vermektedir;

- **İçerik-** bilgi dengesi sağlanabilmiş mi?
- **Kapsam-** bilgi boyutu nedir?
- **Geçerlilik ve doğruluk-** bilgiler güncel ve doğru mu?
- **Genel uygulanabilirlik-** ulusal müfredat programının başka yönlerine katkısı olabilir mi?
- **Konuya uygunluk-** tek bir müfredat programı bölümüne son derece uygun mu?
- **Anahtar alan ve öğrenme stili-** doğru seviye hedefleniyor mu ve öğretme tarzına uygun mu veya öğretme stilinin değişim ve modifikasyonlarına cevap verebiliyor mu?
- **Öğretmen veya öğrenci araştırması-** senin, öğrencilerin veya her ikinizin kullanımına uygun olarak dizayn edilmiş mi?
- **Okuma çağına uygunluk-** doğru seviye hedefleniyor mu veya ev eğlence materyali olarak üretilen birçok ürün gibi yetişkinler için mi dizayn edilmiş?
- **Kullanıcı arayüzü-** kullanımı ve CD-ROM'un yüklenmesi kolay mı?
- **Berraklık, yapı ve yardım elemanları-** bu elemanlar kullanımı ve öğretme-öğrenme stilin için dizayn edilmiş başka araştırmalara uygunluğu kolaylaştırıyor mu?

- **İçerik ve dolaşım-** yolunu bulmak veya belli bir yere ulaşmak kolay mı?
- **Sunum-** sunum kalitesi nedir? Senin ve öğrencilerinin umduğundan yüksek standartlarda mı?
- **İmgelerin kalite ve ölçüleri-** imgeler kaliteli ve görünümleri net mi; öğrencilerin detaylı araştırmaları için bir büyüteç opsiyonu var mı?
- **Ses ve video kontrolü ve kalitesi-** sizin ve öğrencilerinin TV ve video beklentilerinizden yüksek standartlara sahip mi?
- **Etkileşim seviyesi ve tipi-** CD-ROM size gerçekten rehberlik edebiliyor mu veya etkileşim için size fırsat veriyor mu; CD-ROM sadece metin, veri veya imaj işlemcisi yönüyle çalışabilir. Bu durumda araştırma bulguları bir ICT tabanlı çalışma bölgesine yerleştirilebiliyor mu?
- **Kolaylıklar-** yazdırma, işaretçiler ve not defterini kullanma vb. desteklenen kolaylıklar neler? Öğrenci performansının kayıtları tutulabiliyor mu?
- **Destekleyici materyaller-** öğrenci ve öğretmenleri için hazırlanmış materyallerin kalite ve ölçüleri nelerdir?
- **Karşılaşılan teknik sorunlar-** CD-ROM çalıştırıldığında problemle karşılaşılıyor mu? CD-ROM'u kullanmadan önce ekran ayarlarınızı veya hard-disk üzerindeki download kaynaklarını değiştirmek zorunda kalıyor musunuz?
- **Toplam disk kalitesi-** bu, kaliteli metin veya referans kitabına eşit miydi yoksa daha mı iyi idi?
- **Diğer gözlemler-** CD-ROM'u ilk kez çalıştırdığında seni heyecanlandıran başka bir şey var mı?
- **Öğrenci deneyimi-** onu öğrencilerle birlikte kullandın mı? Tepkileri ne oldu? Onu yeni sınıf kitap setlerinin tanıtılmasına benzetiyorsan, düşüncelerin nedir ve bilmek istediğin başka bir şey var mı? [Bruntlett, 1999: 81]*

Sonuç olarak Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerinde öğretim materyallerinin hazırlanmasındaki ilkeler, materyalin türüne bağlı olarak değiştiği halde her türlü materyalin geliştirilmesinde göz önüne alınabilecek temel ilkeler şöyle özetlenebilir;

- Öğretim materyali, basit, sade ve anlaşılır olmalıdır,

* ayrıca bkz. www.bris.ac.uk/depts/education/ml/med/cdeval.htm, Erişim tarihi: 02/06/2001

- Öğretim materyali, dersin hedef ve amaçlarına uygun seçilmeli ve hazırlanmalıdır,
- Öğretim materyali, dersin konusunu oluşturan bütün bilgilerle değil, önemli ve özet bilgilerle donatılmalıdır,
- Öğretim materyalinde kullanılacak görsel özellikler (resim, grafik, renk vb), materyalin önemli noktalarını vurgulamak amacıyla kullanılmalı, aşırı kullanımdan kaçınılmalıdır,
- Öğretim materyalinde kullanılan yazılı metinler ve görsel-ışitsel öğeler, öğrencinin pedagojik özelliklerine uygun olmalı ve öğrencinin gerçek hayatıyla tutarlılık göstermelidir,
- Öğretim materyali, öğrenciye alıştırma ve uygulama imkanı sağlamalıdır,
- Öğretim materyalleri mümkün olduğunca gerçek hayatı yansıtmalıdır,
- Materyaller sadece öğretmenin rahatlıkla kullanabildiği türden değil, öğrencilerin de kullanabileceği düzeyde basit olmalıdır,
- Zaman içinde tekrar kullanılacak materyaller dayanıklı hazırlanmalı, bir defalık kullanımlarda zarar görmemelidir.
- Hazırlanan öğretim materyalleri, gerektiği takdirde, kolaylıkla geliştirilebilir ve güncelleştirilebilir olmalıdır [Şahin, 1999: 31].
- Öğretmenlere, işleyecekleri konulara uygun olanlarını seçerek senaryolar meydana getirebilme ve/veya hazırlanmış senaryolara ulaşabilme becerisi kazandırılmalıdır. Amacın eğitim olduğu ve teknolojinin sadece bir araç olduğu bilinci verilmelidir [Şimşek, 1988].

Teknoloji tek başına öğrenmeyi tam olarak sağlayamaz. Bilakis öğrenci sınıf dışında da gerçek guruplarla iletişim halinde bulunmalı ve sosyal yapılara katılmalıdır [Christensen, 1999]. Bilgisayar okur-yazarlığının yaygınlaştırılmaya çalışılması normal okur-yazarlığın önemini geri plana atmamalıdır. Başkalarıyla ilişkiye girebileceği kelimeler, renkler ve resimler hazırlamadıkça bir kimseye tam okur-yazar gözüyle bakılmamalıdır. Kağıt tabanlı ürünler okur-yazarlık gerektirir. Elektronik araçlar daha sonra gelir. Kişinin zihninde hayatla ilgili bilgiler olması için araştırılmalı, fikir yürütülmeli, çıkarım yapılmalı, yorumlanmalı, tekrar yazılmalı ve bir dinleyici hissi ile

ortaya konmalıdır. Görsel ve işitsel materyaller –doğru kullanılırsa- bu hedeflerin yerine getirilmesinde son derece faydalıdır.

1.4. TEKNOLOJİ DESTEKLİ EĞİTİM MATERYALLERİ

Eğitimi meydana getiren öğelerin; “belli bir konuda eğitim yapılırken hangi özelliklere sahip öğrencilerin, hangi koşullar altında, hangi araç-gereç ve yöntemler yardımıyla eğitimin özel amaçlarına nasıl ulaştırılacağı” sorularına yanıt aranmıştır [Asan, 2000: 194]. Bu kapsam içinde araç-gereç, ortam ve donanım olarak belirlenen eğitim araçları önemli bir yer tutmaktadır.

Öğrenmeyle ilgili yapılan araştırmalar çok çeşitli sonuçlar ortaya koymakla birlikte aşağıda belirtilenler tüm uzmanlarca kabul gördüğü söylenebilen öğrenme ile ilgili bulgular olarak zikredilmektedir [Ergin, 1998: 103]

- Öğrenci konuyla aktif olarak ilgilenirse öğrenme gerçekleşir. Bu nedenle öğrenci öğretme-öğrenme sürecine mümkün olduğunca sık katılmalıdır. Tüm eğitim araçları öğrenciyi derse katılım için cesaretlendirecek biçimde tasarlanmalıdır.
- Sınıfta öğrenilenler gerçek yaşamdaki durumlara uyarlanabilir olmalıdır. Çoğu eğitim araçları sınıftaki öğrencileri gerçek hayatı yaklaştırır ya da gerçek hayatı sınıfa getirir.
- Öğretmen ile öğrenci arasında sürekli bir mesaj alışverişi söz konusudur. Birbirlerini anlamaya ve çıkan anlaşmazlıkları gidermeye çalışırlar. Resimler, filmler ve öteki tüm eğitim araçları sözcüklerle yapılan anlatımların daha iyi anlaşılmasına yardımcı olur.
- Öğretim malzemesi öğrenciye, izleyebileceği ve anlayabileceği ölçüdeki küçük adımlarla sunulmalı ve bilinenden bilinmeyene, karmaşıktan basite doğru bir sıra izlemelidir. Televizyon programları, filmler, işitsel bantlar bu gerçekler dikkate alınarak hazırlanmaktadır.
- Öğrenme, öğrenme ortamında işe koşulan duyu organlarının çokluğu oranında iyi ve kalıcı olmaktadır. Öğrenci öğrenmekte olduğu malzemeyi görürse, işitirse, hissederse ve hatta koklarsa ve yerine göre de tadarsa daha iyi anlayacaktır.

Eğitim araçları öğrencinin, öğrenme ortamında birden çok duyu organının iŖe koŖulmasına yol açmaktadır.

Bilgi teknolojilerindeki akıl almaz geliŖmeler eğitim ortamlarının farklılaŖmasına temel oluŖturmuŖtur. İnternet tabanlı eğitim kavramı da bu farklılaŖmanın uygulanabilirliği kolay varyantlarından biridir. Bunun yanında uzaktan eğitim sınıfları ile merkezden farklı yerleŖim birimlerindeki pek çok öğrenciye aynı anda yüz yüze eğitim olanakları geliŖmiŖ ve aynı hizmetler Ŗirket ve kamu kuruluŖları için toplantı ve personel eğitiminde kullanılmak üzere video-konferans adıyla insanların hayatına girmiŖtir.

İki yönlü gerekleŖtirilen etkileŖimli iletiŖimi sağlamak amacıyla bugün birçok firma çoklu ortam verilerini destekleyen eŖitli teçhizatlar üretmektedir. Bu teçhizatlarla; paket sınıf sistemleri, video-konferans, telekonferans sistemleri, uzaktan eğitim sınıfları için kamera, sıkıŖtırılmıŖ görüntünün iletimi gibi ihtiyaçlar karŖılanmaktadır [Tekedere, 2001].

1.4.1. EtkileŖimli Video (interactive video)

Aslında bu araç video ile bilgisayarın bir araya getirilmiŖ ve en geliŖmiŖ olanıdır. EtkileŖimli video, görüntü ve sesi içeren, video diskler ile bilgisayar tarafından üretilen, metin ve grafiğin maksimum denetim ile aynı anda kullanılabilmesini sağlayan bilgisayarlı bir video sistemidir [Demirel, 2000: 65]. Ana hatları ile sistemin alıŖması Ŗu Ŗekilde olmaktadır;

I. Öğrencinin kullanımda bir bilgisayar, bir video gösterisi (VCR), bir monitör, gerekli görüntülerin kaydedilmiŖ olduğu video bandı ve tüm komutların yüklendiği ve sistemi kontrol eden yazılımın (software) kaydedildiği bir disket bulunmaktadır.

II. Disket zerine yüklü programın alıŖtırılması ile monitörün ekranına o ünitede öğretilecek konuların baŖlıkları, ana hatları ve bazı açıklamalar peŖ peŖe görüntülenir. Hatta bu noktada ğrenci baŖlıklardan giderek bildiği konuları atlayarak öğrenmek istediği konuyu seçebilir.

III.Konunun seçilmesinden sonra bilgisayardaki yazılıma göre video bandındaki ilgili olay ve olaylar ekrana verilir.

IV.Olayın bitiminde bilgisayar tekrar devreye girerek videodan gösterilen olayla ilgili çoktan seçmeli soruları cevaplandırmak üzere ekrana verilir. Konuları okuyan öğrenci doğru yanıtı bilgisayarın klavyesinden girer. Yanıtın yanlış olması durumunda monitörün ekranına cevabın yanlış olduğu ve tekrar yanıtlanması gerektiği yazısı çıkar. Öğrenci doğru yanıt bulana kadar bu işleme devam eder. Öğrencinin doğru yanıt bulması ile bir sonraki soruya geçilir.

V.Soruların yanıtlanması sırasında öğrenciye doğru yanıt bulmasına yardımcı olmak üzere videodaki olayın gerekli bölümleri tekrar gösterilir.

VI.Tüm soruların doğru yanıtlanmasından sonra öğretilecek bir başka konu ile ilgili olayın videodan gösterimine başlanır

VII.Öğrenci tüm bu çalışma sırasında yardımcı ekranları (help screen) çağırarak konu ile ilgili ek bilgiler alabilir.

Böyle bir sistemin çalışabilmesi için öncelikle çok iyi hazırlanmış bir yazılım paketinin olması gerekmektedir. Öğretilecek konuların tüm ayrıntıları düşünülerek bilgisayara yüklenmekte, hangi noktalarda hangi olayların gösterileceği, hangi soruların sorulacağı, hangi açıklamaların yapılacağı tek tek planlanarak düzenlenmelidir. Bu tür yazılımlar ancak gelişmiş ülkelerde az sayıda üniversitede ve yazılım şirketleri tarafından geliştirildikleri için oldukça pahalı olmaktadır. Gerekli sistemin de (monitör, VCR, bilgisayar) karmaşık ve pahalı parçalardan oluşması bu tür gelişmiş bir öğretim aracının kullanımını zorlaştırmaktadır.

Etkileşimli video ile geleneksel eğitim arasındaki farkı görebilmek için aşağıdaki karşılaştırmayı dikkatle incelemekte yarar vardır;

Etkileşimli Video ile Eğitim	Geleneksel Eğitim
Birebir eğitimidir	Ancak çok yüksek maliyetlerle olabilir
Eğitilenler, kendi eğitim hızlarında eğitim görürler. Yapılan ön testlerle	Eğitilenlerin her biri için tek tek öğrenme hızı saptamak ve ona göre

kursa, kendilerine uygun olan beceri ve bilgi seviyesinden başlarlar.	eğitim vermek m¼mk¼n değildir.
Eğitimin kalitesi, ne zaman, nerede ve kim tarafından verildiğine bakılmaksızın hep aynıdır. Verilmek istenen eğitim, her zaman aynı şekilde ve aynı uzman tarafından verilir.	İstenen eğitimi hep aynı seviyede verebilecek uzmanlar, istenen zamanda verilebilecek kurslar ve ortamlarını bulmak imkansızdır.
İyi hazırlanmış eğitim senaryoları, eğitilenlerin kendi öğrenimlerinde aktif olarak yer almalarını sağlar ve onların motivasyonlarını artırır. Canlı örnekleri fırsatlarla birlikte, alıştıırma ve deneme için simultane edebilirler.	T¼m öğrencilerin aktif olmaları öngör¼len eğitim süresini uzattığı için söz konusu olmamaktadır. Bu durumda öğrenci edilgen olmakta ve alıştıırma ve deneme yapamamaktadır.
İlgili eğitim, istendiği zamanda verilebilir. Eğitilenler, programlanmış bir sonraki kursu beklemek zorunda değildir. Unuttukları bilgileri yenilemek için kendilerine uygun zaman ve ortamda kursu tekrarlayabilirler.	İlgili eğitimin sürekli verilebilmesi ancak o eğitim için sürekli bir eğiticinin ayrılması ile mümkündür. Bir konu bitmeden diğerine geçmek mümkün değildir. Tekrar edilecek her kurs yeni bir program gerektirmektedir.
Kişi başına eğitim maliyeti d¼ş¼kt¼r. Bilgi ile birlikte, konu ile ilgili beceri ve davranış biçimleri verilebilmektedir.	Eğiticiler zamanlarının tüm¼n¼ ders vermekle geçirmektedirler.

1.4.2. Uydular:

İletişim uydusu, aslında olađan¼st¼ uzun bir anten olarak d¼ř¼n¼lebilir. Yery¼z¼ndeki engebelerin koyduğu engellere tepeden bakabilme yetenekleri, bu aygıtları yerden sinyal aktarımı yapan sistemlere kıyasla son derece avantajlı kılmaktadır. Uydular aracılığı ile ses-gör¼nt¼-veri iletişimi aynı anda gerçekleşmektedir. İletişim uyduları;

Sistemin içindeki uydular bir noktadan diğer noktaya bağlantı kurarlar. Uydular;

Dağıtım uyduları ve doğrudan yayın uyduları olarak iki kısma ayrılabilir.

1.4.3. Tele-Toplantılar:

Bilgisayar ile telekomünikasyon olanaklarının bir araya gelmesinden oluşmaktadır. Bir sistem birbirine uzak mesafelerde bulunan grupların ses, görüntü, çizim ve veri iletişimde bulunmalarını sağlamakta, karşılıklı etkileşim ilkesine göre çalışmaktadır.

1.4.4. Videoteks:

Videoteks bilgisayarları, kabloyu, TV'yi, mikrodalgayı ve uydu yayını bünyesinde toplayabilen karma bir iletişim sistemidir. Temel özelliği sayısal olarak kodlanmış metinsel, grafiksel bilgilerin tamamıyla elektronik yollarla, kullanılması çok basit en ucuz bilgisayar terminalleri aracılığıyla abonelere iletilmesidir. Videoteks sistemlerinde abone kendine sunulanlar arasında seçim yapabilme olanağına sahiptir.

Videoteks, hem okulda hem de evde kullanılabilir. Öğrenci, merkezî bilgisayar ile 24 saat istediği an bağlantı kurabilir, bu bağlantı ile hem metin hem grafik çizimi ve resimler elde edebilir. Sistemi kullanmak için bilgisayar ya da elektronik alanında uzmanlaşmaya gerek yoktur. Her isteyen rahatlıkla kullanabilir.

1.4.5. İnternet:

Bilgisayarların büyük bir ağ (web) ile birbirlerine bağlanmalarına verilen bir isimdir. İnternet ile istenilen yere hızla ulaşmak, dünyanın dört bir yanındaki bilgisayar sistemlerine mesajlar göndermek kolayca mümkün olabilmektedir. Araştırmamızın ikinci bölümünü bu konuya ayırdığımız için burada fazlaca üzerinde durmayacağız.

2. İNTERNET

Bu bölümde öncelikle internetin tanımı, yapısı ve tarihi üzerinde durulacaktır. İnternetin eğitim faaliyetlerindeki yeri ve eğitime getireceği imkanlar üzerinde durulduktan sonra din eğitimi ile ilişkisi ele alınacak ve din eğitiminde internetin kullanımında karşılaşılan zorlukların tespitine çalışılacaktır. Bu tespitlerden sonra problemlere karşı geliştirilecek çözüm önerilerinin teorik alt yapısı oluşturulmaya çalışılacaktır.

Değişik yerleşkelerdeki bilgisayarların (ve bilgisayar ağlarının) birbirlerine iletişim kuracak biçimde birbirine bağlandığı sisteme internet adı verilmektedir. Aslında internete “ağlar ağı” da diyebiliriz. Bugün internet uluslar arası bir arenadır ve milyonlarca kullanıcıyı birbirine bağlamaktadır.

Sovyetlerin Sputnik’i geliştirmelerinden sonra ABD yeni atılımlar yapmak için ileri araştırmalar kurumunu kurarak yeni projeler üzerinde çalışmaya başladı. Birçok alanda olduğu gibi, bilgisayarların veri ve bilgi iletişiminde kullanılması ilk defa savunma amacıyla oldu. 1960’larda herhangi bir nedenle telefon hatlarının güvenliğinden şüphe duyulduğunda, alternatif iletişim araçlarına gereksinim olduğu bir kez daha vurgulandı ve alternatif sistemler üzerine yoğunlaşıldı. Alternatif iletişim sistemi mevcut sistemi kullanacaktı ancak iletişim ağının bir bölümü çalışamaz duruma gelirse, çalışır bölümler kullanılarak iletişime devam edilecekti. Ayrıca yeni iletişim, mevcut sistemlerdeki iletişimden daha güvenli olacaktı. Böyle bir sistemin temelleri 1969 yılında atıldı. İlk etapta ABD, İngiltere ve Norveç’teki birkaç üssü birbirine bağlayan ARPANET sistemi ileriki yıllarda iletişim ağını hızla genişletti. Bu askeri şebekedeki bilgisayarlar birbirlerini bir kod sayesinde tanımaktaydı. İlk etapta internet protokolü “IP” adı verilen tanıma numaralarıyla bilgi paketlerini birbirlerine gönderiyorlardı. Bu numaraların belirttiği protokol ile farklı marka bilgisayarlar da birbirlerini anlayabiliyordu. Ağdaki her bilgisayar başka bilgisayarla birebir haberleşebiliyordu [Akpınar, 1999: 119].

1980’lere gelindiğinde akademik birimler de bilgisayar ağlarını akademik gereksinimleri için kullanmaya başladı. Akademik ve kurumsal birimlerin ARPANET’e bağlanma istekleri artınca, yeni ağların da kurulması gündeme geldi. 1981 yılında

BITNET adında yeni bir şebeke kuruldu. Bu ağ kısa süre içerisinde yetersiz kaldı ve iletişimde sorunlar ortaya çıktı. 1982 yılında IP, TCP/IP olarak yeni bir protokole dönüştürüldü. 1983 yılında ağın askeri birimleri MILNET adıyla yeniden organize edildi. 1984 yılında ise İngiltere kendi akademik şebekesi olan JANET'i kurdu. Yerel ağlarla birlikte ulusal ağlar da hızla geliştirildi. Amerikan Ulusal Bilim Vakfı (NSF) 1984 yılında NSFNET adında bir ağı beş süper bilgisayar merkezi kurarak başlattı ve sonraki yıllarda daha da geliştirerek tamamen uluslararası bir ortam oluşturuldu. 1988-1990 yıllarında birçok ülke bu ağa katıldı. Türkiye'nin katılımı 1985, tam katılımı ise 1993'te gerçekleşti. 1969 yılında toplam dört bilgisayar ile işe başlayan ağ, 1997 yılı sonunda yüz milyon kullanıcıya ulaştı [Akpınar, 1999: 119].

İnternet ile birçok değişik işi yerine getirmek mümkündür. İnternette yer alan bazı servisler ve işlevlerini kısaca inceledikten sonra bu ortamlardan eğitim ve öğretimde nasıl yararlanılabileceği daha iyi anlaşılacaktır. Yaygın olarak kullanılan İnternet servislerinden bazıları şunlardır.

- www
- FTP
- E-mail (e-posta)
- News (haber)
- Discussion Lists (tartışma listeleri)
- Telnet
- Talk
- IRC
- Gopher

Hiper metin ve hiper/çoklu ortam olarak milyonlarca insanın kullandığı internette, bu özellikleri taşıyan ortam WWW (World Wide Web)'dir. WWW, resim, yazı, canlandırma, ses ve film gibi farklı yapıdaki verilere ulaşmamızı sağlayan bir hiper ortam sistemidir. Bu sistemde resim, yazı, canlandırma, ses ve film öbekleri birbirleriyle ilişkilidir. Dolayısıyla bir tıklamayla bilgilere ulaşabilirsiniz. internete bağlı olan ve bir ağ (web) sayfasında bilgileri diğerleriyle paylaşan herkesin ağ sayfasına ulaşip, çoklu ortamda çalışabilirsiniz. Sayfalar ya da dokümanlar doğrusal olmayan bir şekilde

organize edilebilir. WWW, dokümanlar ya da bireylerin/kurumların sayfaları da birbirine bağlanabildiği için çok geniş bir hiper ortamdır. Türkiye'deki bir ağ sayfasından ABD'deki bir ağ sayfasına, ondan da Çin'deki bir ağ sayfasına bağlantı olabilir. WWW ortamı için hazırlanan dokümanlar hiper doküman olarak hazırlanmakta ve dosya uzantıları çoğunlukla *htm* veya *html* olmaktadır. Bağlanılan merkez veya kişinin ilk sayfası "giriş sayfası" (home page) olarak bilinir.

İkinci İnternet hizmeti FTP (File Transfer Protocol, Dosya Transfer Protokolü) ile başka bilgisayarlara ulaşp, onların izin verdiği dosyaları transfer edebiliriz. Ayrıca karşı tarafa da dosya transfer edebiliriz. Benzer bir sistem de Telnet'dir. Telnet, internet ağı üzerindeki bir bilgisayara uzaktan bağlanmak amacıyla geliştirilmiş olup, TCP/IP protokolü kullanır. Uzaktan kütüphane ve diğer kurum veri tabanlarına erişim Telnet ile yapılabilir.

E-posta (elektronik posta) adı verilen ve insanların iletişim alışkanlıklarını değiştiren bilgisayarla haberleşme servisi, İnternet'in kuruluş çalışmalarının temelinde de vardır. internet'te her kullanıcının bir posta adresi vardır ve mesajlarının getirilip götürülmesi bu adreslere olmaktadır. Bir e-posta adresi, kişinin kullanıcı numarası ve kullandığı sistemin İnternet adresinden oluşur. Örneğin "mstyilmaz54@hotmail.com" adresi iki kısımdır; birinci kısımda birey (mstyilmaz54), ikinci kısımda ise mstyilmaz54'ün bulunduğu sistem tanımlanmaktadır.

E-posta sisteminin daha profesyonel olarak kullanıldığı haberleşme ve tartışma servisleri de önemli İnternet hizmetlerinden biridir. Haberleşme servislerine isteyen herkes e-posta şeklinde haber gönderip onları okuyabilirken, tartışma listeleri daha profesyonel olup bu listelere üye olarak belli bir grup içinde belli konular tartışılabilir. Tartışma gruplarında bir üyenin gönderdiği bir mesaj tüm üyelere otomatik olarak gönderilir. Elbette her listenin bakımından sorumlu bir liste yöneticisi vardır. Tartışma listelerinden de bazı komutlarla dosya transferi yapmak olasıdır. İnternette iki kullanıcının aynı anda yazışmasını sağlayan protokole ise TALK adı verilmektedir. TALK servis sağlayıcısı olan herkes birbiriyle bilgisayarda yazışarak sohbet (chat) edebilirler. Ayrıca IRC ile ikiden fazla kişi sohbette yer alabilir.

2.1. İnternet ve Eğitim

Günümüze kadar gelişerek gelen gelişim süreci içerisinde teknoloji, ağırlıklı olarak eğitim amaçlı geliştirilmemiş olmamasına karşın, günümüzde bu anlayış yavaş yavaş değişim göstermeye başlamıştır. Temelde “Nasıl öğretilim?” sorusuna yanıt arayan Eğitim Teknolojisi disiplinin özellikle ortam boyutu daha çağdaş ve sınırları gittikçe genişleyen bir boyut kazanmıştır.

Bilgi toplumunun oluşumunda temel rolü olan yeni teknolojiler bilgisayar ve haberleşme-iletişim teknolojileri ise hızlı bir şekilde birbirleri ile bütünleşip tümleşik yapılar oluşturarak, teknolojinin ayırım noktalarının belirlenmesini güçleştirmeye başlamıştır.

Günümüzde eğitim teknolojisi alanında, işlevini yerine getirmeye yönelik gelişmeler, yeni teknolojik sistemler, öğretme-öğrenme süreçleri, eğitim ortamları, öğretimi programlara ve insan gücü alanları olmak üzere beş ana kategoride toplanabilir [Göktaş, 1999].

Bu kategorilendirme içerisinde yeni teknolojik sistemlere bakıldığında, bu sistemlerin televizyondan uyduya ve bilgisayara kadar çok çeşitli boyutlarda insan yaşamına girdiği görülür. Bu sistemler içerisinde bilgisayar teknolojisi, günümüzde diğer sistemlerin yanında bilginin iletimindeki hızı ve çok yönlü işlevselliği nedeniyle günümüzün vazgeçilmez teknolojisi olmuştur. Temelde bilgisayarın yapısına entegre edilerek oluşturulan ve farklı işlevsel boyutları olan bilgi teknolojileri (Videodisk gösterici, Modem, Kamera ve daha sayılabilecek birçok ek donanımlar ile çok yönlü kullanıma olanak sağlaması yanında, ağ sistemlerine bağlanabilmesi) dünya ülkelerini birbirlerine yakınlaştırmıştır.

Ülkeleri, insanları ve dolayısıyla kültürleri birbirine yakınlaştıran bilgisayar ağı tüm dünya üzerine “İnternet” adıyla haberleşme, ticaret ve eğitim gibi birçok konuda aktif olarak kullanılmaktadır. İnternet çok sayıda bilgisayarın birbirine bağlı olduğu büyük bir bilgisayar ağı olarak tanımlanabilir. Bu ağ tüm dünyayı bir örümce ağı (web) gibi sarmış ve eğitim açısından sunduğu olanaklarla da vazgeçilmez bir teknoloji haline gelmiştir. İnternet ile yalnızca bölgesel düzeyde değil, dünyanın hemen her yerindeki (ağa bağlı olması halinde) bilgi, kurum ve kuruluşlara hatta kişilere ve bunların özel çalışmalarına ulaşmak mümkündür.*

İnternet, eğitsel olarak ele alındığında;

- Öğretmen ve öğrencilerin araştırmalarından geniş olanaklar sunması,
- Eğitim kademesinde rolü olan herkesin kendini yenilemesine olanak tanınması,
- Dünyanın değişik yerlerindeki meslektaşlarıyla veya ilgi alanlarıyla ilgili kişi, kurum ve kuruluşlarla iletişim olanaklarına sahip olmaları,
- Gelişmeleri anında ve hızlı bir şekilde takip edebilmeleri,
- Değişik konularda gerçekleşen konferanslara aktif olarak katılabilmeleri,
- Uzaktan eğitim olanaklarına sahip olmaları,
- Özellikle kendi web sayfalarını hazırlamada teknolojinin getirdiği kolaylıklar ile yaratıcılığı ve paylaşımcılığı artırması,
- E-posta aracılığı ile anında posta ve dosya transferine olanak tanınması

başta olmak üzere birçok olanak sunmaktadır.

2.1.1. Uzaktan Eğitim

Tarih boyunca, gelişen teknoloji ile birlikte, eğitimde kullanılan materyaller ve eğitim şekilleri de değişmiştir. Önceleri, öğretmen ve öğrencinin aynı mekanda bulunduğu bir ortamda eğitim gerçekleştirilirken, iletişim imkanlarının gelişmesi ile birlikte öğrenci ile öğretmenin farklı ortamlarda bulunduğu ve eğitimin mektuplar ile gerçekleştirildiği bir sistem kullanılmaya başlanmıştır. İlk olarak, Avrupa’da, 1840 yılında, Sir Isaac Pitman,

* Nitekim yapmış olduğumuz bu çalışmada kaynak olarak kullandığımız birçok makaleden herhangi bir yerde basılmamış olmasına rağmen internet ortamında ulaşılarak yararlanılabilmektedir.

stenografi dersini mektup yolu ile öğretmeye başlamıştır. Aynı yıllarda bir İskoç eğitimci olan James Stewart, Cambridge Üniversitesinde benzer bir sistem başlatmıştır. Avrupa’da bu yeni eğitim sistemi uygulanırken, Amerika’da 1870 yılında İllinois Üniversitesi’nde mektup ile evde eğitim programı başlatılmıştır. Ayrıca, New York’ta 1883 yılında bir “Mektuplaşma Üniversitesi (Correspondence University)” kurulmuştur. O yıllarda, mektupla eğitim sayesinde büyük şehir merkezlerine uzak, yerlerde bulunan insanların ya da okul saatlerinde çalışmak zorunda olan insanların eğitilmesi sağlanmıştır. En büyük avantajlarından bir tanesi de o yıllarda okula devam edemeyen kadınların eğitilmesi olmuştur. Günümüze gelindiğinde, uzaktan eğitimin temellerini oluşturan bu sistem halâ devam etmekte ve bir çok farklı yardımcı materyal ya da haberleşme kanalları da bu sistem içerisinde kullanılmaktadır. Uzaktan eğitime, 1925 yılında mektubun yanına radyo yayınları, 1940 yılında televizyon, günümüzde ise uydu, tele-konferans ve e-posta ortamları katılmıştır. Web tabanlı eğitim (WTE) ise uzaktan eğitime katılan son teknolojidir [Gürbüz, 2001].

2.1.2. Web Tabanlı Eğitim (WTE)

İçinde bulunduğumuz “Bilgi Çağı”, internet ve gelişen İnternet teknolojileri gibi yeni kavramlar ve teknolojiler sunmuştur. Her geçen gün artan bilgi yumağı; bilgi çağında insanın kendini sürekli yenileme ve geliştirme ihtiyacını daha fazla hissettirmekte ve zorunlu kılmaktadır. Sadece mesleki açıdan değil, kişisel gelişim içinde “yaşam boyu öğrenme” kavramı giderek yaygınlaşmakta ve dolayısıyla “sürekli eğitim” talebini arttırmaktadır. Eğitim almak isteyen öğrenci sayısının artması, eğitim alanının daha çok genişlemesi sonucunu doğurmakta ve uzaktan eğitim yaygınlaşmaktadır. Uzaktan eğitim fikri yeni olmamasına rağmen on-line öğretim bu alanda birçok imkan yaratmaktadır. Hızlı ve kolay biçimde bilgi paylaşımına imkan veren maliyeti ucuz olan İnternet; www aracılığı ile iletişimi kolaylaştırması gibi özellikleri ile büyük bir potansiyele sahiptir. Günümüzde bu teknolojiler sayesinde on-line öğretim hem uzaktan eğitim hem de örgün eğitim için birçok yeni uygulamalara imkan tanımaktadır [Alakoç, 2001].

Web tabanlı eğitim, birilerinin web sayfalarında bir şeyler okuması ve bunları öğrenmesi ile başlamıştır. Daha sonraları amatör olarak, eğitimciler kendi eğitim

materyallerini hazırlayarak internet ortamında yayınlamaları ile gelişmeye başlamıştır. Ama asıl gelişimi bilgisayar destekli eğitim materyalleri üreticilerinin eğitim materyallerini web uyumlu hale getirmeleri ile yapmıştır. Bu gelişim ile birlikte web ortamındaki bilgiler sade metin olmaktan çıkmış aynı zamanda görsel ve işitsel olarak da öğrenciye sunulmaya başlanmıştır [Gürbüz, 2001].

Genel olarak WTE'nin bir tanımı yapılırsa, web üzerinde uzaktan eğitimi desteklemek amacıyla hazırlanmış kişisel sayfalara ve bu sayfaların oluşturduğu eyleme "web tabanlı eğitim (WTE)" denir [a.g.m.]. Teknolojinin ve bireylerin hızlı gelişimine yönelik olarak eğitim sisteminin de değişmesi gerektiği açıktır. Çünkü bireyler bilgi toplumu olma yoluna giren dünyada, bilgiye olan açıklarını her geçen gün daha çok hissetmekte ve daha üretken, daha verimli ve daha mutlu olmanın yollarını aramaktadırlar. Böyle bir ortamda özellikle Türkiye gibi eğitime ayrılan kaynakların nüfus artış hızının çok altında kaldığı ülkelerde gelişen teknolojilerin de gerisinde kalmak ülkenin geleceği için çok önemli riskler içermektedir [Özdil, 2000].

Günümüzde uzaktan eğitimde en verimli olan teknoloji; çift yönlü olması, daha ucuz olması, iletişim yollarını ve yazılımlarını desteklemesi nedeniyle esnek bir yapıya sahip olan İnternet'tir demek doğru olur. İnternet dünyada en çok kullanılan, hızlı, eksiksiz bilgi transferi yapan ve en yaygın iletişim aracıdır.

Uzaktan Eğitimin amacının daha iyi kavranabilmesi ve internet'in de bu ortamda rolünün ne olduğunu anlamak için, Uzaktan Eğitim metodunun sağladığı yararların farkına varılması gerekir.

- Mekan ve zaman kavramındaki problemleri ortadan kaldırır
- Eğitim sürecini demokratikleştirir
- Yaşam boyu eğitim sağlar
- Bireysel öğretim gerçekleştirilmektedir
- Kendi kendine öğrenme gerçekleşmektedir
- Öğrenmede özel yetenekler gelişmektedir

- Kendi kendine öğrenme sonucunda kişinin kendisine olan öz güveni gelişmektedir
- Öğrenciyi belirli ölçüde motive eder, öğrenmede süreklilik ve hareketlilik sağlar
- Basın – yayın, iletişim araçları, yüz yüze eğitimle üç boyutlu bütünleşme sağlanmaktadır
- Eğitim bilgi teknolojilerine dayalı olarak sürdürülür
- Eğitim isteği artar
- Sınırsız, süresiz eğitim kavramı ortaya çıkar
- Standartlaşmış eğitim ve öğretim olanakları sağlar
- Esnek ve objektif ölçme – değerlendirme sağlar
- Eğitiminin eğitimi de gerçekleşmiş olur. Uzaktan eğitim alanında uzmanlaşmış eğitimci sayısının az olması nedeniyle bu eğitimciden daha çok kişi faydalanır. Konuya ilgi duyanlara ışık tutar.
- Verimlilik çok daha yüksektir: %10 - %90
- Daha hızlı öğrenme gerçekleşir: Sınıf ortamına göre %60 daha hızlı
- Artan hatırlama süresi gerçekleşir %25 - %60
- Öğrenim maliyeti azalır: Geleneksel yöntemlere göre daha düşük, seyahat, barınma vb. masraflar yok.
- Öğretimsel tutarlılık gösterir: Ortamdan, öğrenciden, eğitmenden ve diğer çevre koşullarından bağımsız tutarlılık gösterir.
- İlginin artması: Bireysel katılım, karşılıklı etkileşim, başarının artması eğitime ilgiyi artırır.

Yukarıdaki faktörlerin başarıya ulaşması için kullanılan teknolojilerin özelliklerinin ve bilinçli kullanım şeklinin öneminin büyük olması kadar iyi yazılımlara da ihtiyaç vardır. Çift yönlü etkileşim özelliği İnternet'in diğer teknolojilerden farklılığını gösterir [Varol, ts].

2.2. İnternet ve Din Eğitimi

Öğrenci ve din eğitimcilerinin bilgisayarlarını kullanarak interneti eğitimde kullanmaları için birçok neden vardır. Bu kullanımlar, öğrencilerin din eğitiminde internet vasıtasıyla sahip oldukları fırsatlar farklı yazılım ortamlarına ulaşma dahil olmak üzere sınırsız sayıdadır. Öğrenci ve öğretmenler yeni bilgi kaynaklarına ulaşarak, bu kaynaklar üzerinde bilişsel etkinliklerde bulunabilirler. Öğrencilerin araştırma ve eleştirme etkinlikleri için internet şu ana kadar yaratılmış en zengin kaynaktır. Özellikle öğrenmede sorumluluk alıp, kendi öğrenmesini yönlendirebilen öğrenciler (lise ve üniversite öğrencileri) paylaşılan veri tabanlarından, bilgi bankalarından, tartışma listelerinden, haber gruplarından, bültenlerinden ve ağ sayfalarından faydalanabilirler. Öğrenciler ve öğretmenler en azından bu servisleri soru ve cevapları izleyerek öğrenebilir ve öğrendiklerini pekiştirebilirler. Alan uzmanlarına internet aracılığıyla ulaşp, onlara soru yöneltmek araştırma konularına yanıt alabilirler. Bu olanak öğretmen, rehber ve okul yöneticileri için de çok büyük bir fırsattır. Çünkü değişik otoritelere ulaşmak, sorunlara çözüm bulmak için bulunmaz bir fırsattır.

Öğrenciler gruplar halinde veya tek başlarına Din Eğitimi araştırmalarında, ağda yer alan arama motorlarını ve sanal kütüphaneleri işe koşabilirler. Bu tip çalışmalarla, öğrenciler sadece kendi sınıflarında değil, diğer okullardaki öğrencilerle de iletişim kurabilir, projeler geliştirebilirler. Öğrenciler, hazırlamış oldukları ürünleri dosyalar halinde birbirlerine gönderebilir ve tartışmalar yapabilirler. Bu şekilde öğrencilerin hem bilgiye ulaşma hem de bilgiyi ve teknolojiyi kullanma becerileri gelişecektir [Karahan, 2001].

Öğrenciler farklı yerleşke ve ülkelerdeki ağ sayfalarına ulaşarak, bunları bir hiper ortam gibi kullanabilirler. Örneğin bir ağ sayfasından;

- Kutsal metinlere,
- Kutsal mekanlara, ibadethanelere
- Kutsal sayılan kişilere,
- İbadet ve ritüellere veya

- Dinî sanatlara ulaşarak bilgi edinmesi mümkün olabilir [Hughes, 1999: 3].

Araştırmacılar internet aracılığıyla belli bir dine ait resimlere, diğer bir sayfadan o dinin mevcut olduğu bölgelere, üçüncü bir sayfadan o dine ait verilerin yer aldığı veritabanına ve dördüncü sayfadan o dine ait kutsal metinlere ulaşabilirler. Tek koşul bu sayfaların varlığından haberdar olmak ve ulaşılan bilgileri sistematik bir şekilde irdelemektir [Akpınar, 1999: 118-124].

2.2.1. İnternet Kullanımı Önündeki Engeller

İnternetin kullanıcıya sunduğu kolaylıklardan faydalanılabilmesi, bazı hususlarda yeterlilik gerektirmektedir. Bu yeterliliklere sahip olmayan kişilerin internetten, hedefledikleri oranda yararlanabilmeleri zorlaşmaktadır.

2.2.1.1. Dil

Öğrenci ve araştırmacıların internet kullanımında karşılarına çıkan ilk engel dil probleimidir. Zira İnternetin yaygın ve hakim dili İngilizce'dir ve İnternette materyal aramak için bu dile temel kavramlar düzeyinde de olsa hakim olmak gerekmektedir. Nitekim Mehmet Karahan ve Eyüp İzci'nin yaptığı bir araştırma üniversite öğrencilerinin %51'inin internet kullanmak için bir yabancı dil bilmeye gerek olduğu düşüncesinde iken %32'si kısmen gereklidir fikrindedir [Karahan, 2001]. Gerçekten de özellikle yüksek öğretim düzeyinde ve İlahiyat sahasında araştırmalar yapan bir din eğitimcisi için internet ortamında çok büyük bir bilgi birikimi vardır. Bu bilgilerin büyük bir kısmı ise İngilizce'dir. Bu gerçeğe rağmen "Bana Türkçe siteler yeter" diyen bir araştırmacı için ise son derece sınırlı bir alan kalmaktadır.

2.2.1.2. Bilgilerin Dağılımı

Bu noktada internetin eğitim ve özellikle konumuz olan din eğitiminde kullanılmasındaki bir başka önemli sorun karşımıza çıkmaktadır. O da internet üzerinde

yer alan ve dünyanın herhangi bir yerinden ağı sunulan bir bilginin varlığından haberdar olmaktır. İnternette bilgi arama ve aradığı bilgiye ulaşabilme faaliyeti ayrı bir bilgi ve eğitim gerektirmektedir. Nitekim Karahan ve İzci'nin yaptığı araştırma üniversite öğrencilerinin %63'ünün İnternet ile ilgili kavramların anlamlarını "kısmen biliyorum" dediklerini, "Evet biliyorum" diyenlerin oranının ise ancak %22 olduğunu göstermiştir. Yine aynı araştırma öğrencilerin %46'sının haftada bir gün, %25'inin ayda bir gün internet kullandığını, öğrencilerin %24'ünün hiç internet kullanmadığını ortaya çıkarmıştır [a.g.m.].

İnternet'in daha etkin kullanımı için, kullanıcı merkezli araştırmalara ve var olan bilginin daha iyi bir şekilde organize edilmesine ihtiyaç vardır [Uçak, 2000].

2.2.2. Türkçe İçerikli Bir Din Eğitimi Vortalı*

Geleceğin eğitim planlamasında önemli bir yere sahip olması beklenen İnternet'i kullanma becerilerinin azlığı, dilinin İngilizce olması İnternet'ten yararlanma oranlarını düşürmektedir. Bu konuyla ilgili yeterli Türkçe kaynağın olmayışı da bir başka sorun olarak yaşanmaktadır [Keser, 2001].

Kültür seviyeleri en üst seviyede olan (veya olması gereken) üniversite öğrencilerinin %24'ünün hiç internet kullanmadığı ve bu uçsuz bucaksız bilgi hazinesinden haberi olmadığı göz önüne alındığında [Karahan, 2001], üzerinde düşünülmesi gereken bazı problemlerin varlığı kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Bu problemin aşılması için ise yukarıda zikredilen dil ve bilgilerin dağılımı problemi aşan şu faaliyetlerin gerçekleştirilmesi gerekmektedir;

- Ülkemizde İnternet kullanımında karşılaşılan en temel güçlüklerden birisi İnternet dilinin İngilizce olmasıdır. Bu nedenle Türkçe içerikli bir ağ ortamına bir an önce kavuşturulması zorunlu hale gelmiştir.

* İnternet üzerinde spesifik bir konuya, ilgi alanına veya sektöre özel geniş içerik ve hizmet üreten sitelere dikey portal (vertical portal), kısaca vortal denir. Tezimizin üçüncü bölümünde Portal ve Vortal kavramları ile ilgili daha ayrıntılı bilgi verilecektir.

- Web ortamında kaynak siteler oluşturup, farklı otoritelerin desteğini de alarak zamanla herkesin yararlanabileceği ve üzerine odaklandığı konudaki birçok ihtiyaca cevap verebilecek özelliklerde siteler oluşturulmalıdır.

Din Eğitimi ve İnternet söz konusu olduğunda yukarıda belirtilen iki gerekliliğin aşılması için şu ana kadar yapılmış çalışmalar yok denecek kadar azdır. Mevcut çalışmalar ise ihtiyaçlara cevap vermekten çok uzak olduğu gibi daha çok kişisel sayfalar niteliğindedir.

Bizim tezimiz bir Din Eğitimi araştırmacısının (gerek öğrenci, gerekse akademisyen) İnternet'te araştırma yapması ve bu araştırmasını Türkçe içerikli bir web sitesini kullanarak gerçekleştirebilmesi için Türkçe ve dünya çapında Din Eğitimi linklerini içeren bir "Din Eğitimi Vortalı" na ihtiyaç olduğu şeklindedir. Böyle bir sitenin varlığı gerek dil problemini (kısmen de olsa) ortadan kaldıracak, gerekse bilgilerin dağılımı problemini (büyük ölçüde) aşacaktır. Bu paralelde tezimizin üçüncü bölümü *Türkçe içerikli ve dünyadaki Din Eğitimi materyalleri içeren sitelere linkler (köprüler) içeren bir Din Eğitimi Vortalı* oluşturma çalışmamızın tanıtımına ayrılacaktır.

3. DİN EĞİTİMİ VORTALI DENEMESİ

İçinde bulunduğumuz günlerde çok duyduğumuz "Portal" terimi aslında çok geniş içerik ve online hizmetleri içinde bulunduran web sitelerine verilen bir isimdir. Kelime anlamı olarak "büyük kapı, ana kapı, giriş kapısı" gibi anlamlara gelen portal kelimesi, internet söz konusu olduğunda içeriğinde haber, magazin, forum gibi bir çok alanı barındıran ve her türden kullanıcıyı hedefleyen geniş içerikli web siteleri olarak tanımlanabilir. Ülkemizde portal sitelere örnek olarak Superonline (<http://www.superonline.com>), NTVMSNBC (<http://www.ntvmsnbc.com>) gibi siteler verilebilir.

İçeriklere bağlı olarak portal'lar zamanla iki şekilde sınıflandırılmıştır:

1. Genel anlamda tüm kullanıcıları hedefleyen ve buna göre içerik bulunduran portal'lara "Yatay Portal" (<http://www.superonline.com> gibi) *
2. Belirli bir konuda içerik ve hizmetleri sunan (Spor, Çiçekçilik vs.) portal'lara "Dikey Portal" (<http://www.hukukrehberi.com> gibi) **

Dikey portaller, İngilizce kullanımları dolayısıyla (Vertical Portal) özel bir isim olarak "Vortal" adı ile ifade edilmeye başlamışlardır.

İnternet üzerinde bilgi ve içerik miktarı baş dondurucu bir şekilde arttığı durumda, spesifik konulardaki içerik ve hizmetleri bir araya toplayan "Vortal"lar vazgeçilmez bir ihtiyaç haline gelmektedirler.

Önceki bölümün sonunda da belirtildiği gibi İnternet'in Din Eğitimi Araştırmalarında etkin olarak kullanılabilmesi için dağınık halde bulunan ve gerek Türkçe gerekse yabancı dillerdeki materyalleri bir araya getirerek tek adreste toplayan bir "Din Eğitimi Vortal'ı" nın oluşturulmasını zorunludur. Araştırmamızın üçüncü bölümü bu amaçla inşa edilmiş olan sitemizin tanıtımı ile ilgilidir.

* Kaynak: <http://www.project-house.net/html/intsoz/intsozp.html#portal> , Erişim Tarihi: 18/01/2002

** Kaynak: <http://www.project-house.net/html/intsoz/intsozv.html#vortal> , Erişim Tarihi: 18/01/2002

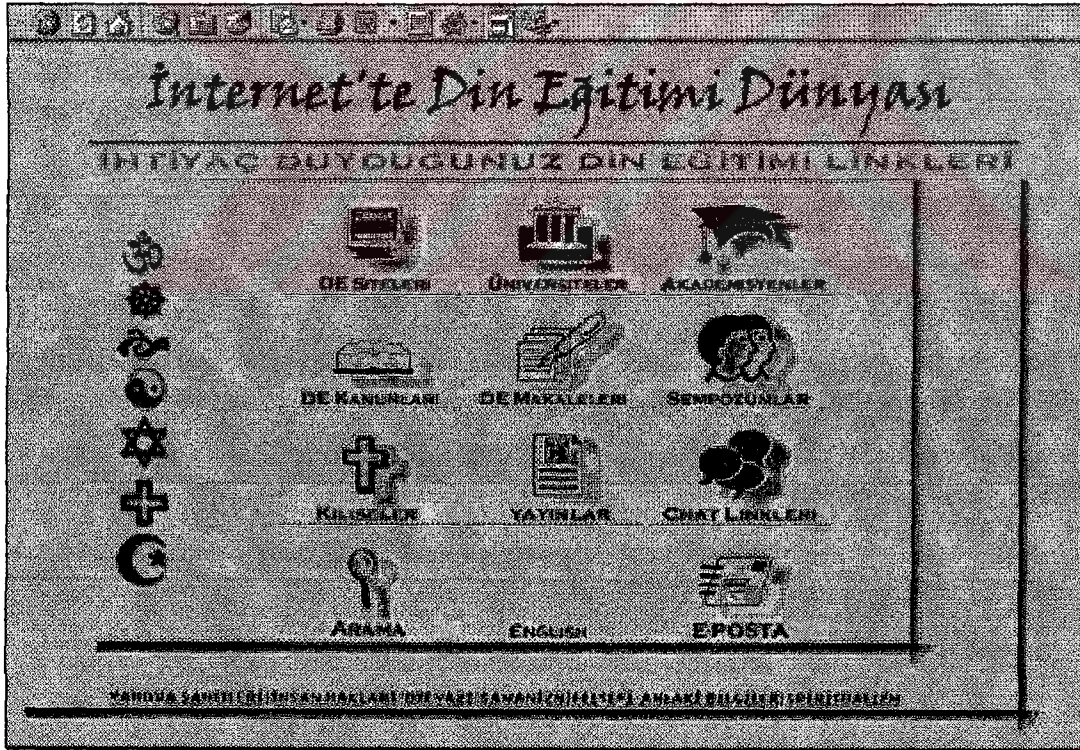
3.1. Sitenin Oluşturulması

Sitemiz "html" tabanlı olarak inşa edilmiştir. Son teknolojik gelişmelerle birlikte daha dinamik web siteleri oluşturmaya imkan veren ASP, PHP uzantılı yazılımlar kullanılmamıştır. Sitenin temel dizaynı Dreamweaver 4.0 programı ile yapılmış, grafik desteği Photoshop 6.0 ile sağlanmıştır. Site, 1024 X 768 çözünürlük, 16 milyon renk ve Internet Explorer 5.0 esas alınarak düzenlenmiştir.

3.2. Din Eğitimi Vortalı'nın Bölümleri

Site Türkçe ve İngilizce olmak üzere iki dilde hazırlanmıştır. Biz bu bölümde sitenin Türkçe kısmını esas alacağız.

3.2.1. Ana Sayfa (Main Page)

Şekil 1: Ana Sayfa (Main Page)

İnşa edilen Din Eğitimi Sitesi, bir din eğitimi araştırmacısının internet üzerinde temel olarak hangi konularda araştırmalar yapabileceği göz önüne alınarak kategorilere

ayrılmıştır. Bunun yanında işlevsellik ve estetik bakımından tatmin edici bir yapıda olması için çaba gösterilmiş ve kullanıcı için kolay anlaşılır bir ana menü hazırlanmıştır. Ana sayfada ana link kategorisi, dokuz ayrı sembol (imaj) ile gösterilmiştir. Bunun yanında internet üzerinde arama yapılmasını sağlayan “arama” bölümü, Türkçe sayfalardan İngilizce sayfalara geçiş ve elektronik posta için de birer sembol alt kısımda yer almıştır. Sembollerin, temsil ettikleri kategoriye mümkün olduğunca açıklayıcı nitelikte olmasına dikkat edilmiş ve kolay seçilir ve net bir yapıda Adobe Photoshop 5.0 programı ile işlenerek derinlik kazandırılmıştır. Site genelinde sarı zemin üzerine siyah yazı ve imgeler kullanılmıştır. Renklerin bu şekilde tercih edilmesi zemin-metin kontrastının maksimum düzeyde tutulma gayesinden doğmuştur.

Sitenin genelinde Din Eğitimi kavramı için “DE” kısaltması kullanılmıştır. Türkiye’de, Dünya genelinde Din Eğitimi (Religious Education) için kullanılan RE kısaltması gibi yaygın bir kullanım olmaması nedeniyle DE ifadesi kullanıcı için başlangıçta anlaşılması zor gelebilir. Ancak gerek imajlarda gerekse metinlerde çok sık geçen “Din Eğitimi” ifadesini kısaltmak hem bir zaruret olmuş hem de Türkiye’de Din Eğitimi için yaygın bir kısaltmanın ilk örneği olması umulmuştur.

Şekil 1’de de görüldüğü gibi sitenin ana sayfası toplam 10 temel bölüme link* içermektedir. Bunlar;

- **Din Eğitimi Siteleri:** Genel, çeşitli din ve inançlara ait Din Eğitimi linklerini içerir.
- **Üniversiteler:** Türkiye’deki üniversiteler ve çeşitli bölümleri ile yabancı üniversitelerin Din Eğitimi ile ilgili bölümlerine ait linkler içerir.
- **Din Eğitimi Akademisyenleri:** Türk Din Eğitimi akademisyenlerinin (varsa) web sayfaları ve elektronik posta adresleri ile yapmış oldukları akademik çalışmalara linkler içerir.
- **Din Eğitimi Mevzuatı:** Türkiye’de Din Eğitimi’ni ilgilendiren temel yasalar, yönetmelikler vs. bu bölümde yer alır.

* link, hiper metin olarak düzenlenmiş bir site veya sitelerde bir sayfadan diğer bir sayfaya geçişi sağlayan köprü yazı veya resimlerdir. Örneğin sitemizin ana sayfasındaki 10 temel bölümü simgeleyen resimlerin her biri birer linktir ve üzerlerine tıklandığı zaman ilgili bölüme girişi sağlamaktadır.

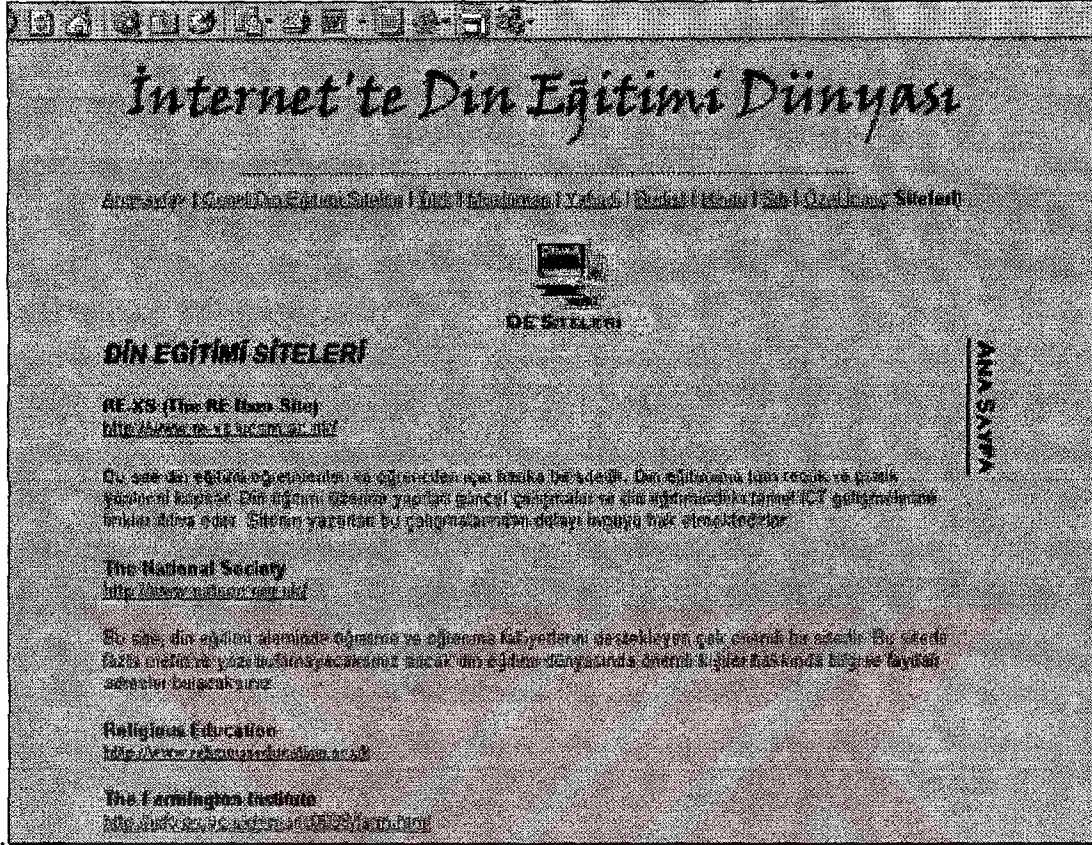
- **Din Eğitimi Makaleleri:** Din Eğitimi ile ilgili internet üzerinde yayınlanmış olan Türkçe ve İngilizce makalelere linkler içerir.
- **Din Eğitimi Sempozyum ve Toplantıları:** Türkiye ve Dünyada Din Eğitimi ile ilgili düzenlenmiş sempozyum ve toplantılara linkler içerir.
- **Kiliseler:** Özellikle Hıristiyan Avrupa’da Din Eğitimi kurumlarının başında okulları ve özel kuruluşlarıyla kiliseler gelmektedir. Bu nedenle sitede böyle bir bölüme yer verilmiştir.
- **Din Eğitimi Yayınları:** Din Eğitimi ile ilgili yayın yapan Türk ve yabancı yayınların web sitelerine linkler içerir.
- **Dini Sohbet (chat) Linkleri:** Çeşitli dinlere ait dünyanın dört bir yanından insanlarla sohbet edebileceğiniz chat odalarına linkler içerir.
- **Arama:** İstedığınız bir kelimeyi bir çok arama motoru ile arayabileceğiniz bir bölümdür.

Bunların yanında ana sayfada “Yahova Şahitleri, İnsan Hakları, Şamanizm, Ötenazi, Felsefi-Ahlakî Bilgiler ve Spiritüalizm” konularını içeren linkler de bulunmaktadır.

Web Sitemizin ana sayfasında site için açıklayıcı bilgiler ve iletişim için webadmin* elektronik posta adresi bulunmaktadır. Böylece kullanıcı için sitenin daha anlaşılır olması amaçlanmış ve site sorumluları ile kolaylıkla iletişim kurulabilmesi amaçlanmıştır. Elektronik posta adresinin üzerine tıkladığında (şayet Outlook Express ayarları doğru yapılmışsa) her kullanıcı mesajlarını site yetkililerine gönderebileceklerdir.

* webadmin (web administer), web sitelerinin yöneticileri için kullanılan bir kısaltmadır

3.2.2. Din Eğitimi Siteleri

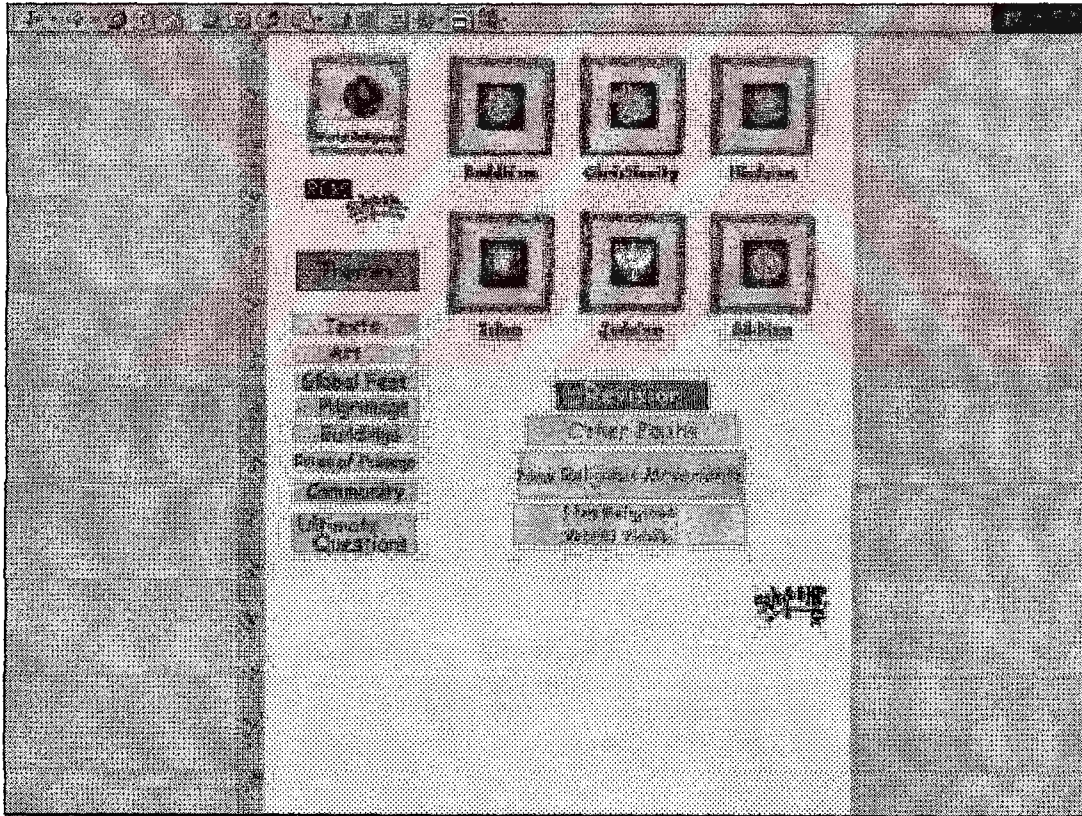

Şekil 2: Din Eğitimi Siteleri Ana Sayfası

İnternet ile bir nebze ilgili olan bir araştırmacı onun ne denli derin bir bilgi yığını olduğunu gayet iyi bilir. Bir Din Eğitimi araştırmacısı için de durum aynıdır. Ancak aranan konuyu kısa zamanda bulabilmek ve interneti maksimum verimlilikle kullanabilmek hem bilgisayar hem de internet ile ilgili birçok ayrıntıyı bilmeyi gerektirmektedir. Zira internet üzerinde bir konuyu araştırmak için çok sayıda sitenin adını ezbere bilmek, arama motorlarının nasıl kullanılacağını kavramış olmak, bulunan bilginin bilgisayara ne şekilde download edileceğini ve işleneceğini bilmek gibi konularda deneyim sahibi olunmalıdır. İnşa edilen Din Eğitimi Sitesi, Din Eğitimi araştırmacılarının konulara ayrılmış bölümlere ulaşarak araştırmalar yapabilmelerini sağlayacaktır. Bu bölümlerden biri Din Eğitimi Siteleri'ne linkler içeren bölümdür.

Din Eğitimi Siteleri bölümüne girildiğinde karşımıza genel Din Eğitimi ve tüm dinlerle ilgili materyaller içeren sitelerin linkleri ve altlarında kısa tanıtımlarının yer aldığı bir sayfa çıkmaktadır. Genel Din Eğitimi sitelerinin büyük bölümü İngilizce içeriklidir ve dünyanın dört bir yanından din eğitimi araştırmacılarının araştırma amacıyla ziyaret ettikleri sitelerdir. RE-XS (Din Eğitimi Kullanıcı Sitesi), RefIT, BECTa bu sitelerden sadece birkaçıdır.

Şekil 3'te Genel Din Eğitimi Sitelerinden biri olan RE-XS Sitesinin ana sayfası görülmektedir (<http://www.re-xs.ucsm.ac.uk>) . Sitenin ana sayfasında dünyadaki en yaygın altı dini ile ilgili bilgi ve linkler bulunan imajlar; kutsal metinler, dinsel sanat, kutsal yapı ve günlerin bulunduğu linkler yer almaktadır. Bu haliyle RE-XS dinler arası bir yapıdadır.

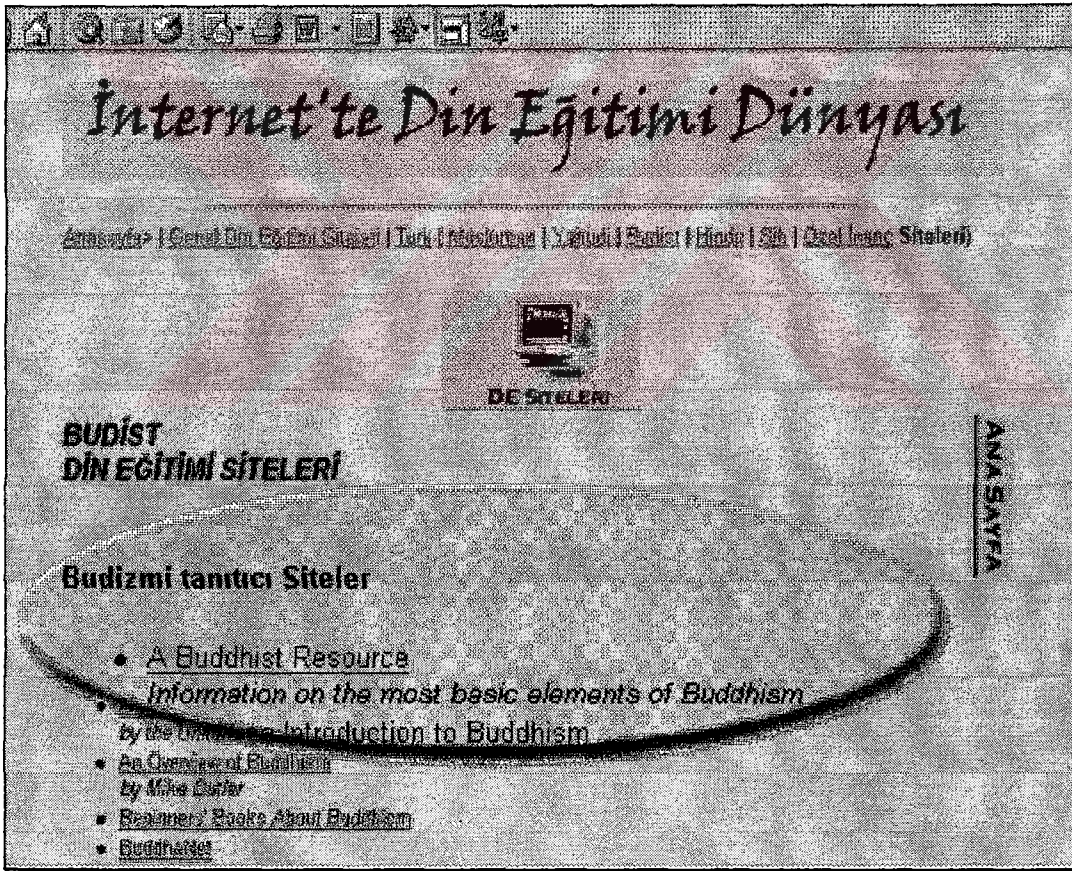
Şekil 3: RE-XS (Religious Education - Exchange Service) Ana Sayfası

Sitemizin Din Eğitimi Siteleri ana sayfasının üst bölümünde;

- Türkçe içerikli Din Eğitimi Siteleri,

- Yabancı içerikli Din Eğitimi Siteleri,
- Yahudi Din Eğitimi Siteleri,
- Budist Din Eğitimi Siteleri,
- Hıristiyan Din Eğitimi Siteleri,
- Sih Din Eğitimi Siteleri,
- Hindu Din Eğitimi Siteleri ve
- Özel inançlarla ilgili bölümlere linkler bulunmaktadır.

Örneğin Budizm ile ilgili bilgi almak isteyen bir araştırmacı için yapması gereken sayfanın üst bölümündeki “Budist” yazılı linke farenin sol düğmesi ile tıklamak ve açılacak olan sayfadan (Şekil 4) aradığı konuya uygun olan linke girmek olacaktır.

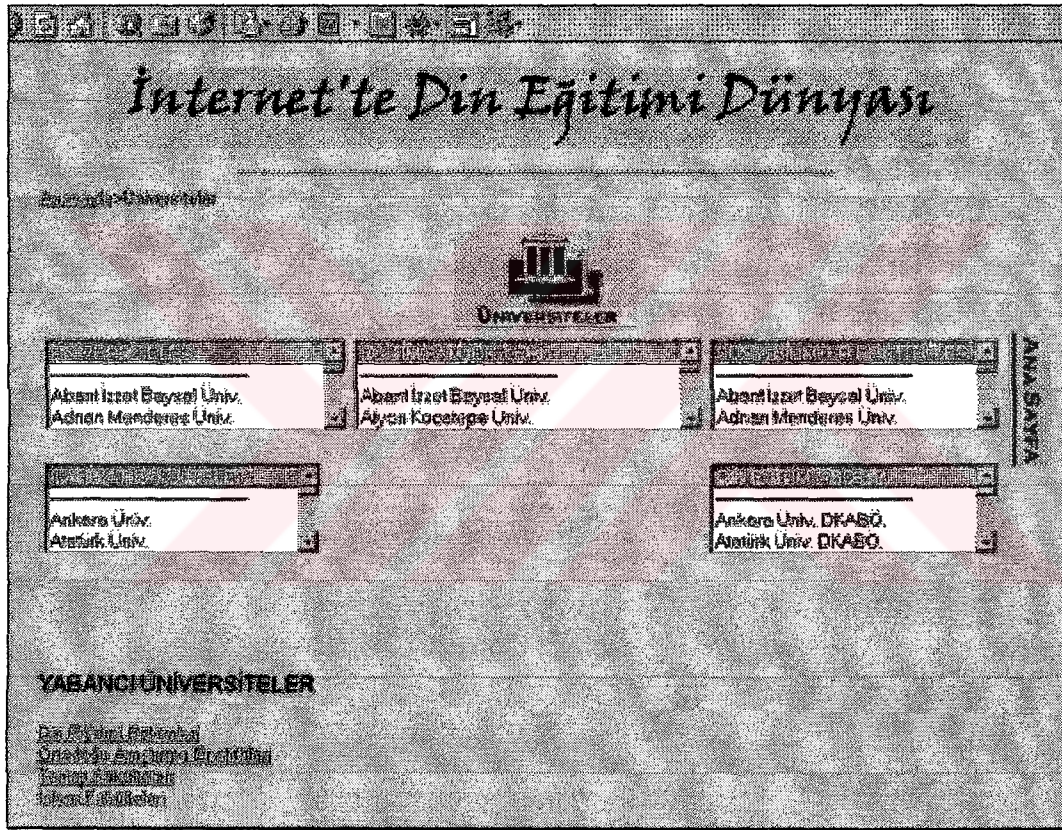

Şekil 4: Budizm ile ilgili Din Eğitimi Linkleri

3.2.3. Üniversiteler

Gerek Türkiye’de gerekse dünyada Din Eğitimi Bilimi ile ilgili en üst düzey araştırmalar kuşkusuz üniversitelerde yapılmaktadır. Bu nedenle sitede üniversiteler için bir bölüm ayrılmıştır.

Sitemizin ana sayfasında bulunan “Üniversiteler” link’i ile girilen sayfanın görüntüsü aşağıdaki gibidir;

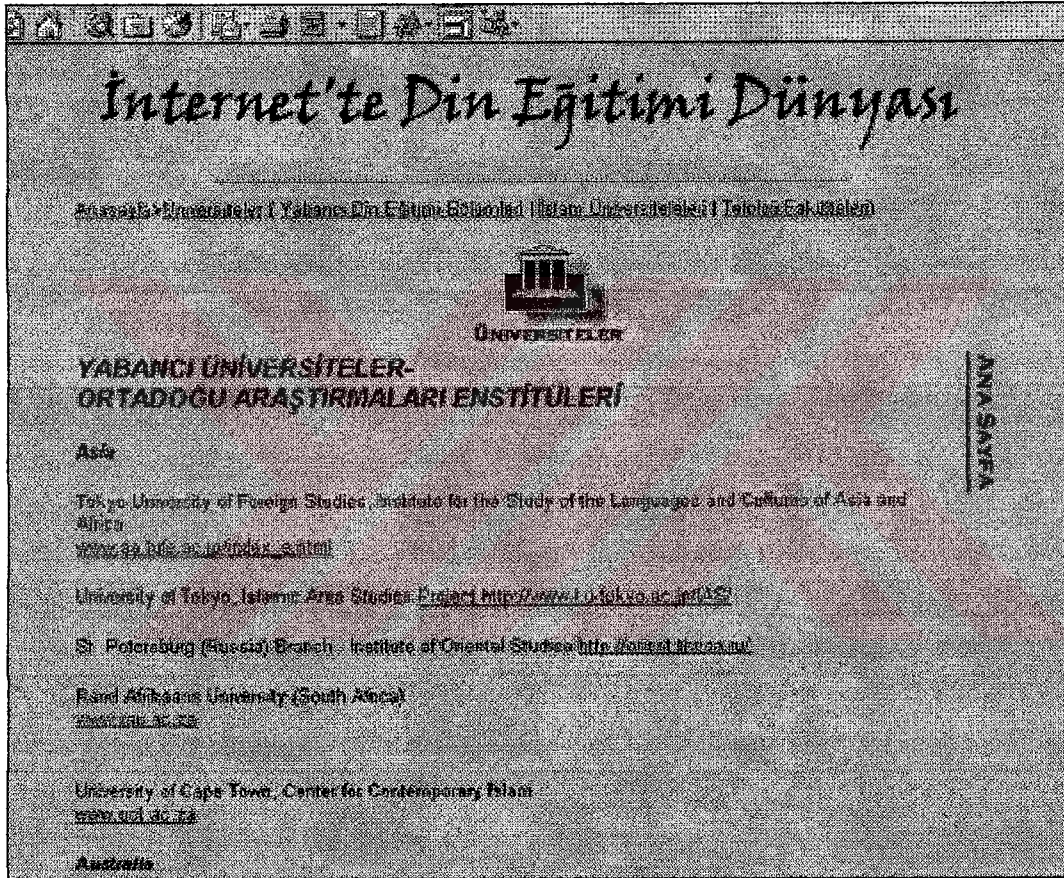

Şekil 5: Üniversiteler Ana Sayfası

Sitenin üniversiteler bölümünde iki ana kısım vardır. Bunlardan birincisi Türk Üniversitelerine, ikincisi ise Yabancı Üniversitelere ayrılmış olan kısımdır. Türk Üniversiteleri kısmında tüm T.C. Üniversiteleri web sitelerinin ana sayfaları, Eğitim Fakülteleri, Sosyal Bilimler Enstitüleri, İlahiyat Fakülteleri, Din Eğitimi ABD ve Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği bölümlerinin web sayfalarına direkt olarak ulaşmak atlama menüleri ile mümkün olmaktadır. Bu kısımda eğitim fakültelerine,

sosyal bilimler enstitülerine ve İlahiyat Fakültelerine linkler verilmesinin nedeni her birinin Din Eğitimi ile ilgili bir yönünün olmasındandır.

Yabancı Üniversiteler kısmında ise yabancı üniversitelerin Din Eğitimi Bölümleri, Ortadoğu Araştırma Enstitüleri, İlahiyat Fakülteleri ve İslam Üniversiteleri'ne ulaşmayı sağlayan linkler mevcuttur. Örneğin Ortadoğu Araştırma Enstitüleri'ni araştırmak isteyen bir araştırmacı, ilgili linke tıkladığında karşısına şöyle bir sayfa çıkar;

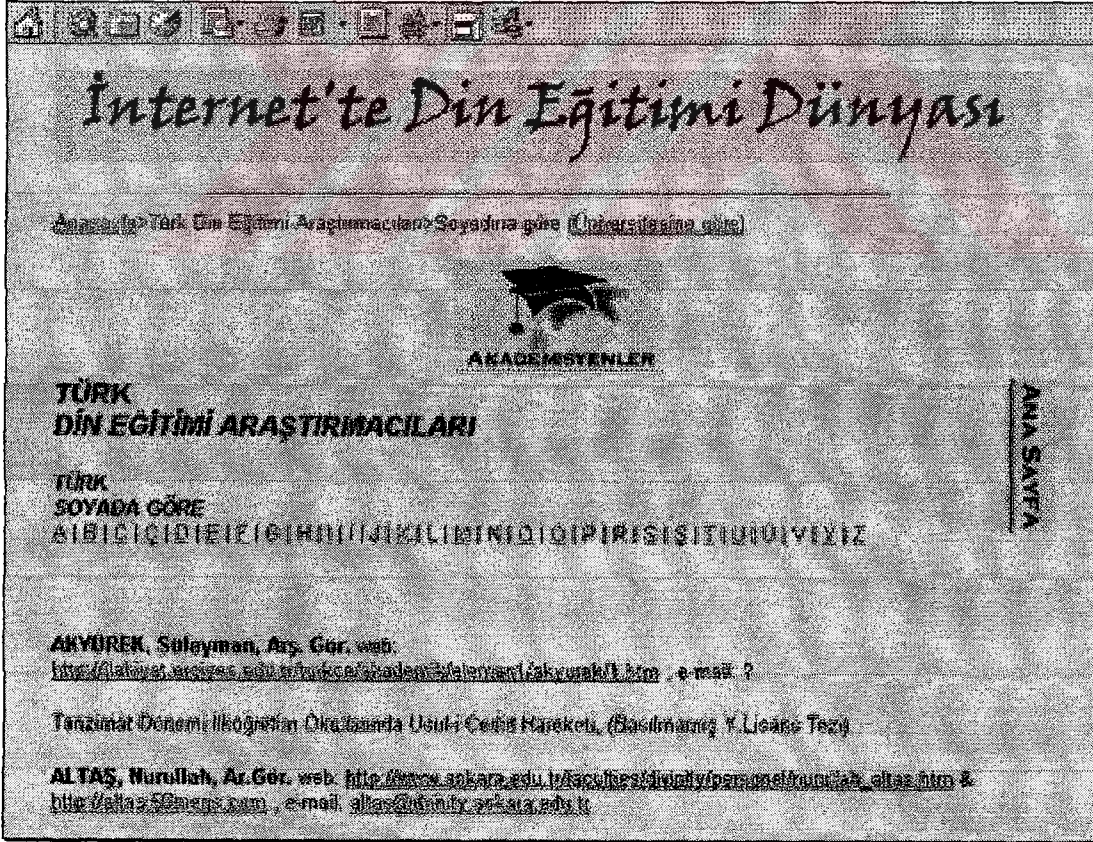
Şekil 6:Ortadoğu Araştırma Enstitüleri Sayfası

Bu sayfada Asya, Avustralya, Avrupa ve Kuzey Amerika'daki yüzden fazla üniversitenin Ortadoğu Araştırma Enstitüleri'ne (Middle Easter Studies) linkler bulunmaktadır. Araştırmacı, linklerin yanındaki açıklamalara göre ilgisine uygun olan linklerden birine tıklayarak istediği siteye ulaşabilir.

3.2.4. Din Eğitimi Akademisyenleri

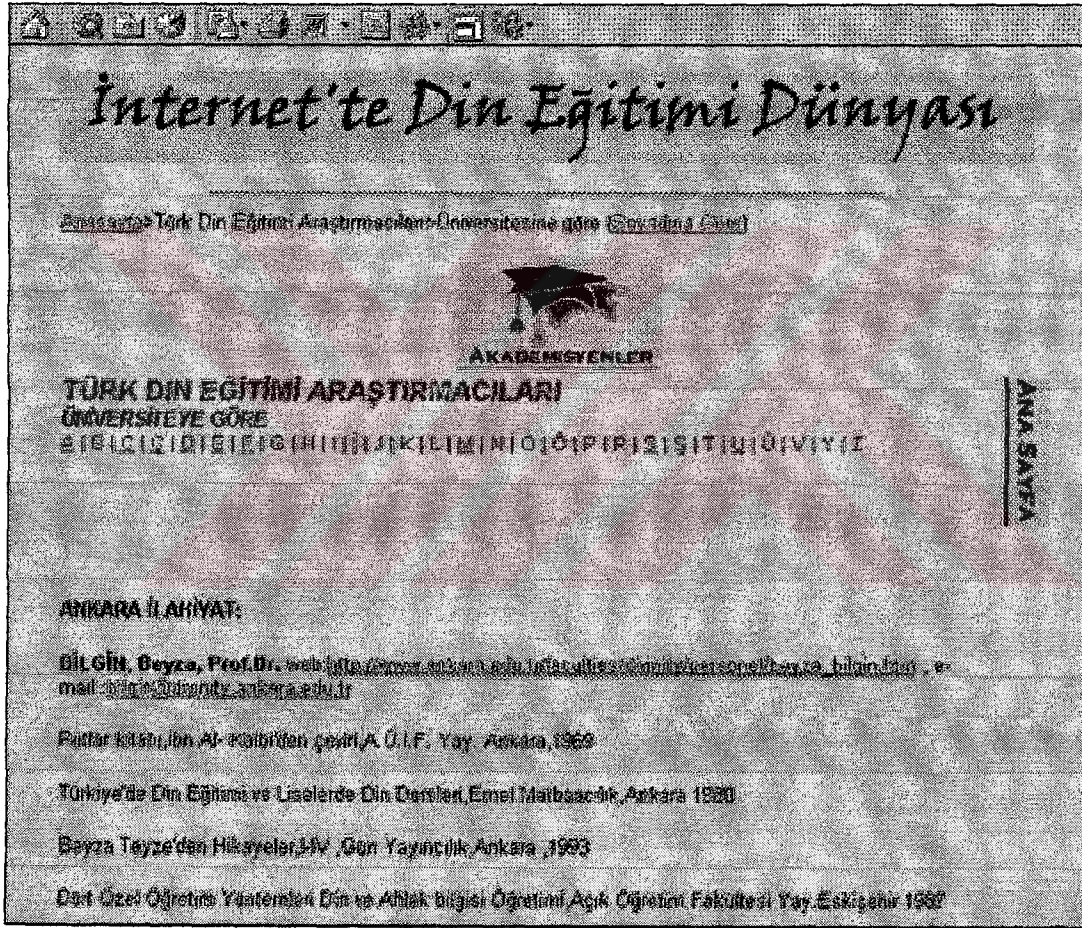
Birçok üniversite artık internetin iletişim ve eğitim konusundaki gücünü idrak etmiş ve web sitelerini kurmuşlardır. Bununla birlikte üniversite öğretim üyeleri ve araştırma görevlileri de araştırmalarını internet üzerinden yapma, çalışmalarını internette yayınlama imkanına sahip olmuşlardır.

Din Eğitimi Sitesi'nin "Din Eğitimi Akademisyenleri" bölümünde Türk üniversitelerinde araştırmalar yapan akademisyenlerin (eğer varsa) web adreslerine ve elektronik posta adreslerine ulaşma imkanı veren linkler yer almaktadır. Akademisyenlerin sayısının çokluğu nedeniyle bölüme, araştırmacının soyadına ve görev yaptığı üniversitesine göre alfabetik bir düzen verilmiştir. Bununla birlikte kolay navigasyon için sayfanın üst kısmına harfler konularak bu harflere tıklayarak o harf ile başlayan soyadına ulaşma imkanı sağlanmıştır.

Şekil 7: Din Eğitimi Araştırmacıları Ana Sayfası

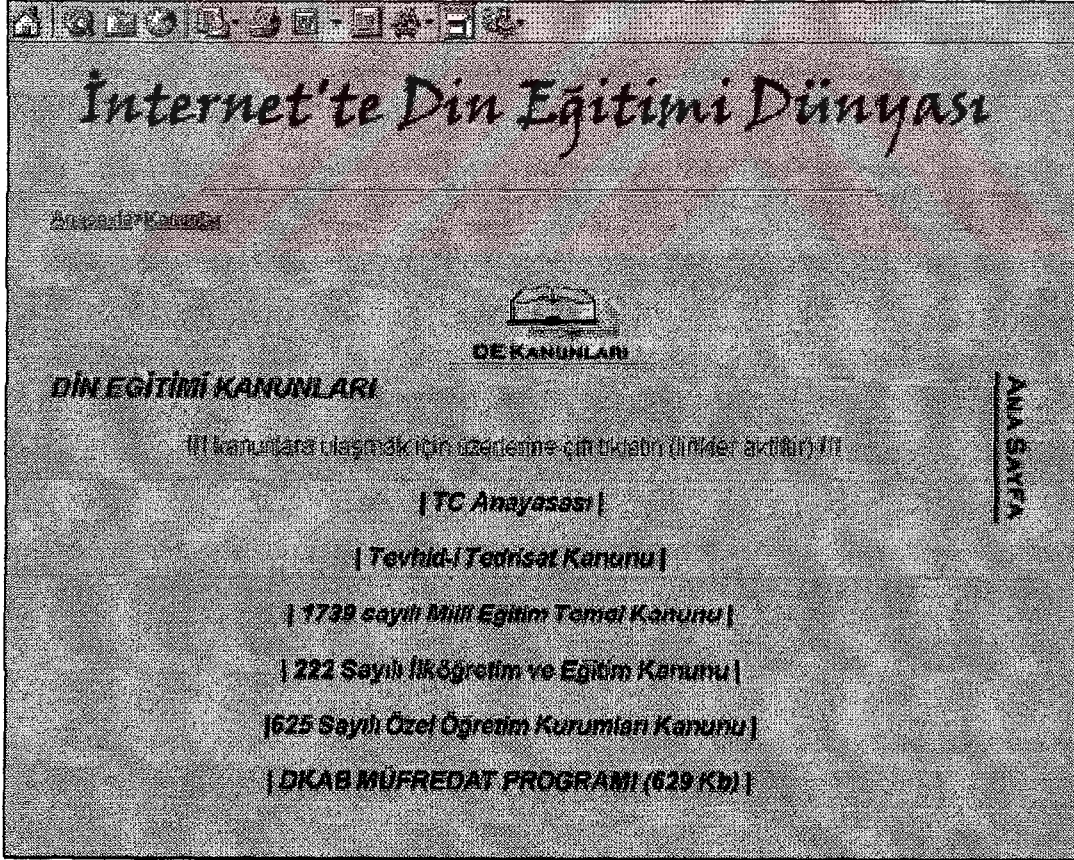
Sitenin ana sayfasından (home page) “Din Eğitimi Akademisyenleri” bölümüne giren bir araştırmacı öncelikle soyadına göre alfabetik bir düzen ile karşılaşır. Akademisyenleri üniversitelerine göre sınıflandırarak incelemek için sayfanın üst kısmında yer alan “Üniversiteye göre” link yazısına tıklamak yeterlidir. Üniversitelerine göre alfabetik sıralamada da tıpkı soyadına göre sıralandığı gibi kolay ulaşım için harfler konmuş ve bu harflere tıklayarak o harf ile başlayan üniversiteye ulaşma imkanı sağlanmıştır.

Şekil 8: Din Eğitimi Araştırmacıları (Üniversiteye Göre)

3.2.5. Din Eğitimi Mevzuatı

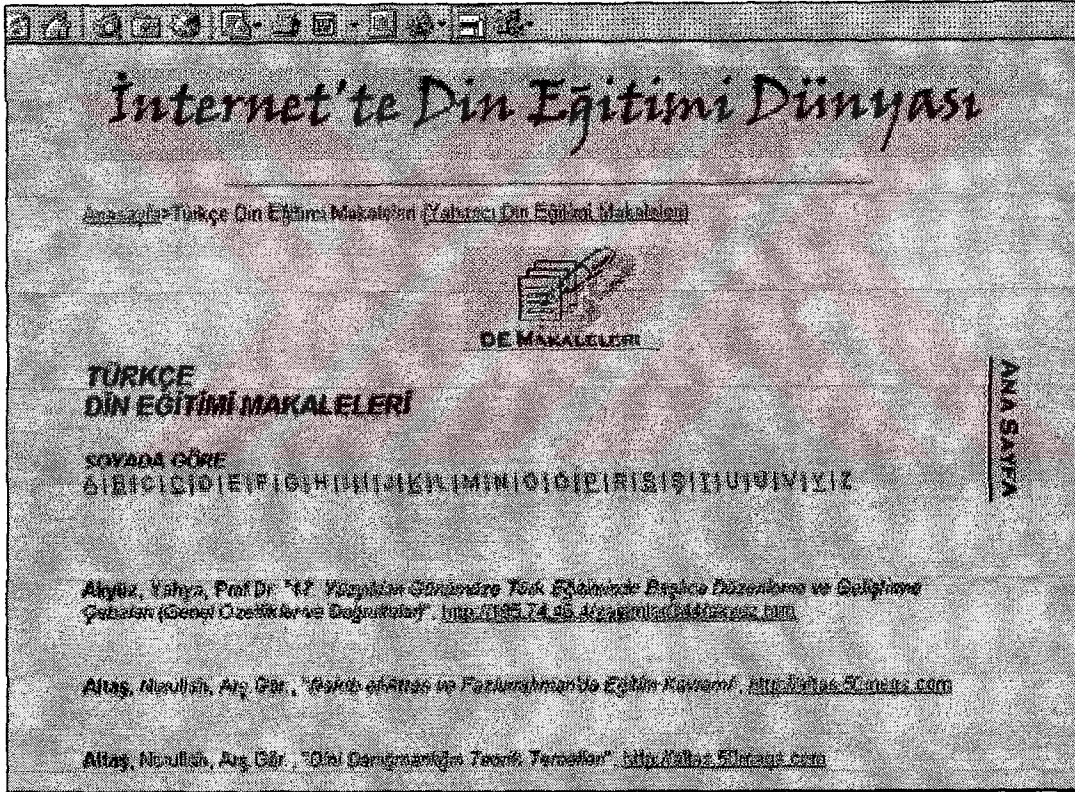
Din Eğitimi ile ilgili araştırmalarda göz önünde bulundurulması gereken en önemli hususlardan biri, Türkiye Cumhuriyeti kanunlarının Din Eğitime ne şekilde ruhsat verdiği, hangi sınırları koyduğudur. Bu amaçla, oluşturulan sitede Din Eğitimi ile ilgisi bulunan bazı kanunlar yer almıştır. Bunların başında okullarda Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerinin ilk ve orta dereceli okullarda zorunlu ders olarak okutulmasını hükme bağlayan TC Anayasası gelmektedir. Bunların yanında Tevhidi Tedrisat Kanunu, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu, 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu, 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu ve 2000 yılında yayınlanan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Müfredat Programı tam metin olarak sitede yer almaktadır. Bu kanunlara ulaşmak için sayfa üzerindeki kanun yazılarının üzerine çift tıklamak gerekmektedir. Bu işlem yapıldığında kanunlar ayrı bir sayfa olarak açılmaktadır. Ayrı olarak açılan bu sayfalarda Din Eğitimi ile ilgili görülen kanun maddeleri kırmızı yazı ile yazılmıştır.

Şekil 9: Din Eğitimi Kanunları Sayfası

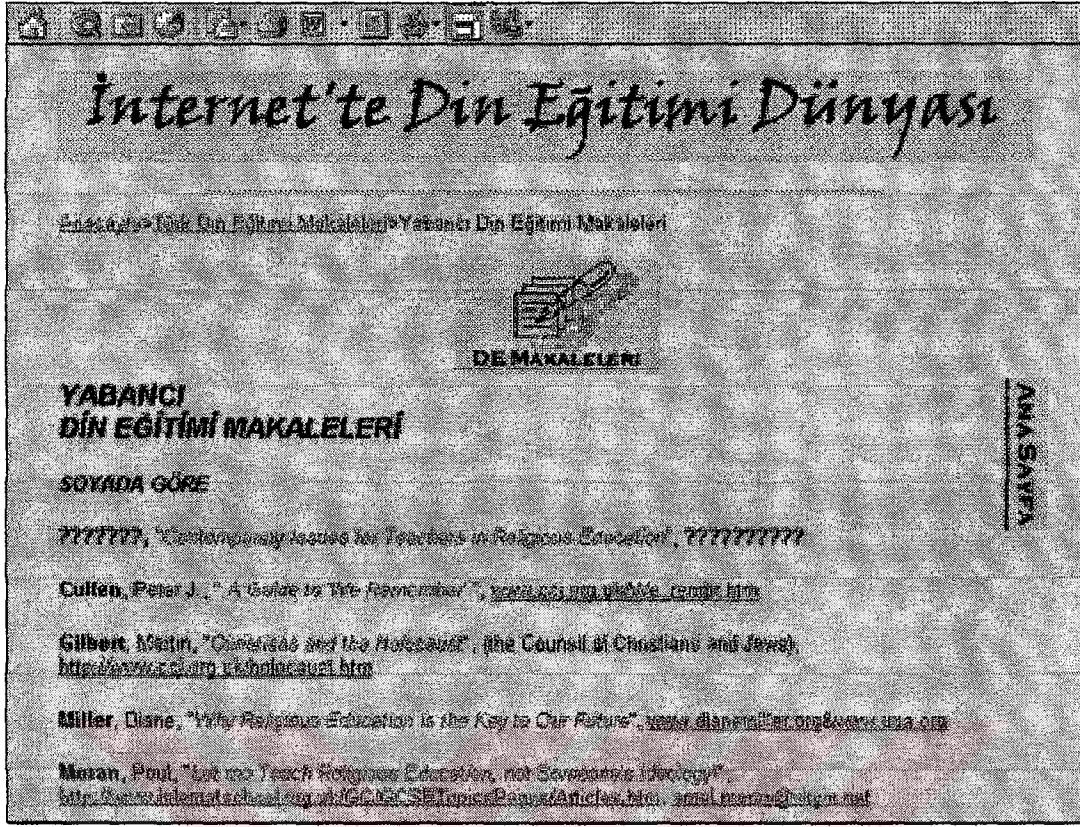
3.2.6. Din Eğitimi Makaleleri

Daha önce de belirtildiği gibi internetle tanışan araştırmacılar çok çeşitli konularda dünyanın en uzak köşelerinde yapılmış çalışmalara ulaşma imkanına sahip olmuşlar ve kendi çalışmalarını da internet aracılığıyla tüm dünya ile paylaşmaya başlamışlardır. Bu paralelde Din Eğitimi araştırmacıları için internet üzerinde çok sayıda makale bulmak mümkündür. Bu gerçek göz önünde bulundurarak, oluşturduğumuz Din Eğitimi Sitesi'nde Din Eğitimi makaleleri için bir bölüm ayrılmıştır. Bu bölümde makaleler Türkçe ve İngilizce olarak iki kategoriye ayrılmış (Şekil 10 ve Şekil 11) ve makale sahibinin soyadına göre alfabetik bir indeksleme yapılmıştır.

Şekil 10: Din Eğitimi Makaleleri (Türkçe)

Makale içerikleri site bünyesine taşınmamış, sadece yayınlandığı adrese link yolu verilmiştir. Böylece son zamanlarda sıkça gündeme gelen internet suçları kapsamında telif hakları gözetilmiştir.

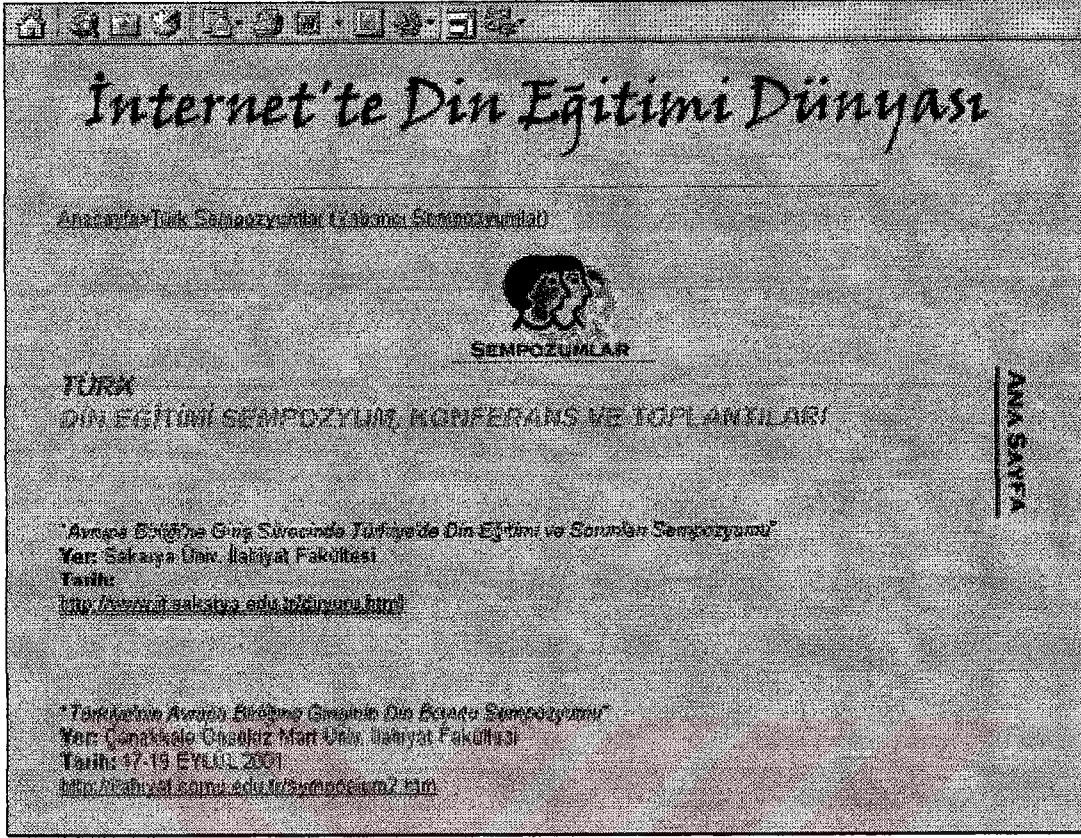

Şekil 11: Din Eğitimi Makaleleri (İngilizce)

3.2.7. Din Eğitimi Sempozyum ve Toplantıları

Din Eğitimi ile ilgili düzenlenen sempozyum, toplantı ve grup çalışmaları araştırmacılar için rağbet gören ve her zaman takip edilmek istenen organizasyonlardır. Zira bir sempozyumda üzerinde yoğunlaşılacak bir konu ile ilgili pek çok araştırma ve bildiri bir arada sunulmaktadır.

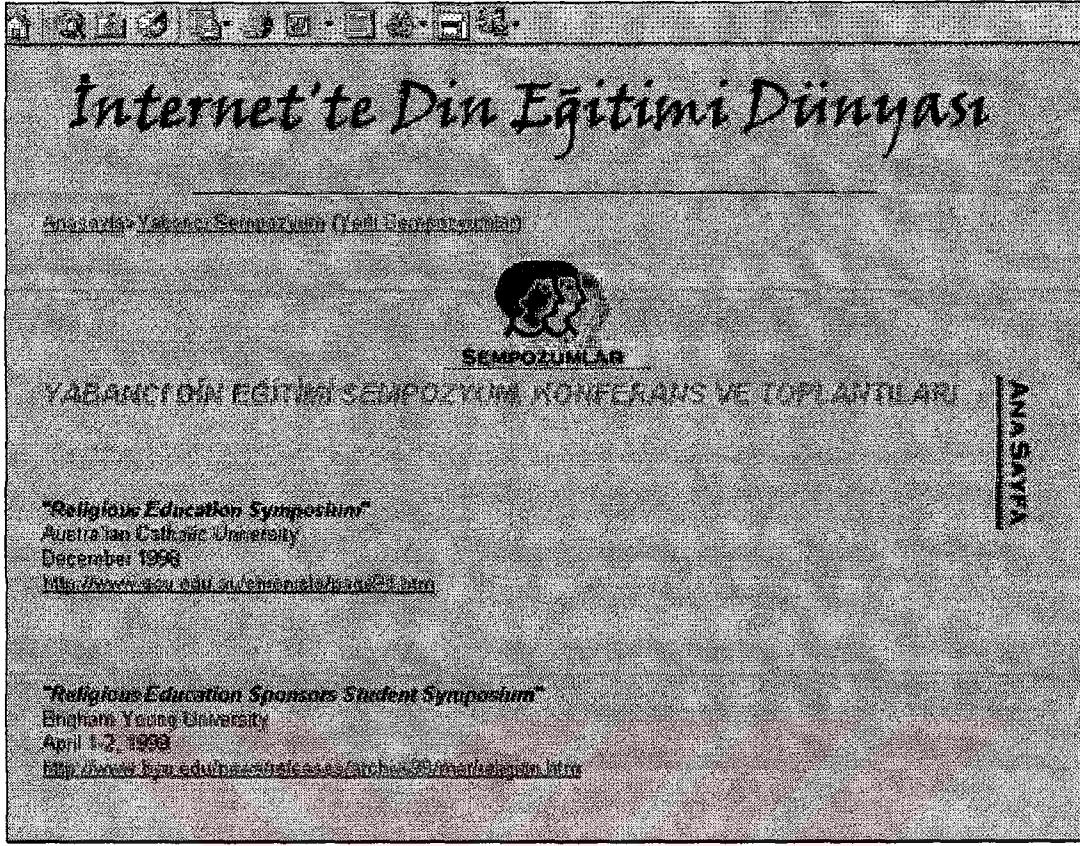
İnşa ettiğimiz Din Eğitimi Sitesinde “Sempozyumlar” bölümünde Din Eğitimi ile ilgili düzenlenerek internet üzerinde yer alan sempozyum ve toplantılar Türkçe ve Yabancı adı altında iki kısma ayrılmıştır. Sempozyumlara link verilirken bildirilerin tam metinlerinin de sunulmuş olup olmadığına bakılmamıştır. Zira bu şekilde internet üzerinde yer alan bildirilerin büyük bir çoğunluğu (şimdilik) yalnızca tanıtım içerikli olmaktadır.

Şekil 12: Din Eğitimi Sempozyumları (Türkçe)

Sitenin ana sayfasından “Sempozyumlar” bölümüne giren bir araştırmacı öncelikle ülkemizde düzenlenmiş olan Din Eğitimi Sempozyumlarının bir listesi ile karşılaşır. Bu listede sempozyumların adı, düzenlenmiş olduğu üniversite ve fakültenin adı, düzenlenme tarihi ve internet adresi yer almaktadır. Araştırmacının yapması gereken tek şey ilgilendiği sempozyumun altındaki mavi renkli internet adresinin üzerine farenin sol düğmesi ile tıklamak olacaktır.

Yabancı ülkelerde düzenlenmiş olan Din Eğitimi Sempozyumlarının bulunduğu sayfanın dizaynı Türkçe sempozyumların sayfası gibidir (Şekil 14). Tek fark sempozyum adlarının orijinal dilinde yazılmış olmasıdır. Bu nedenle araştırmacının ihtiyacı kadar İngilizce bilmesi gerekmektedir.

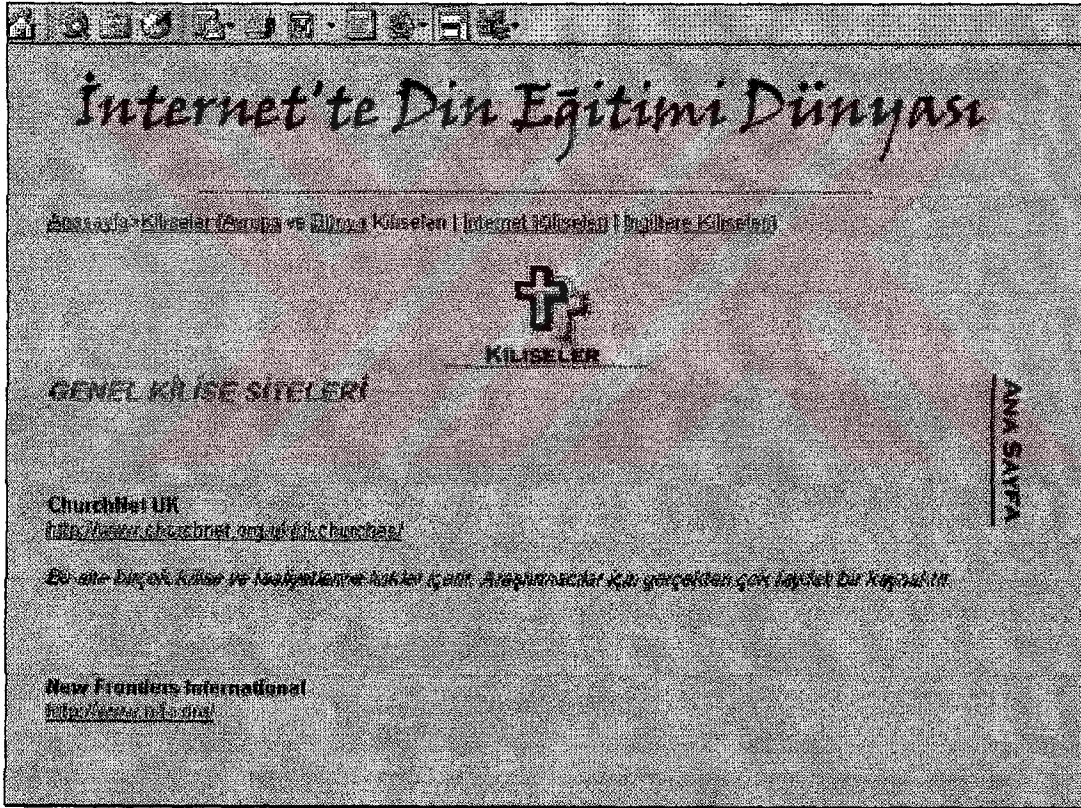
Şekil 13: Din Eğitimi Sempozyumları (Yabancı)

3.2.8. Kiliseler

Din Eğitimi ile kiliselerin ilişkisi ilk bakışta açık olarak görülemeyebilir. Ancak Hıristiyan dünyasında kiliseler Din Eğitimi konusunda son derece aktif roller üstlenmektedir. Kiliseler, seküler Avrupa'da Din Eğitimi misyonunu üstlenmekte, okullar açmakta ve daha birçok dalda faaliyet göstermektedirler. Bu özellikleri nedeniyle oluşturduğumuz Din Eğitimi Sitesi'nde kiliseler ile ilgili bir bölüm ayrılmıştır.

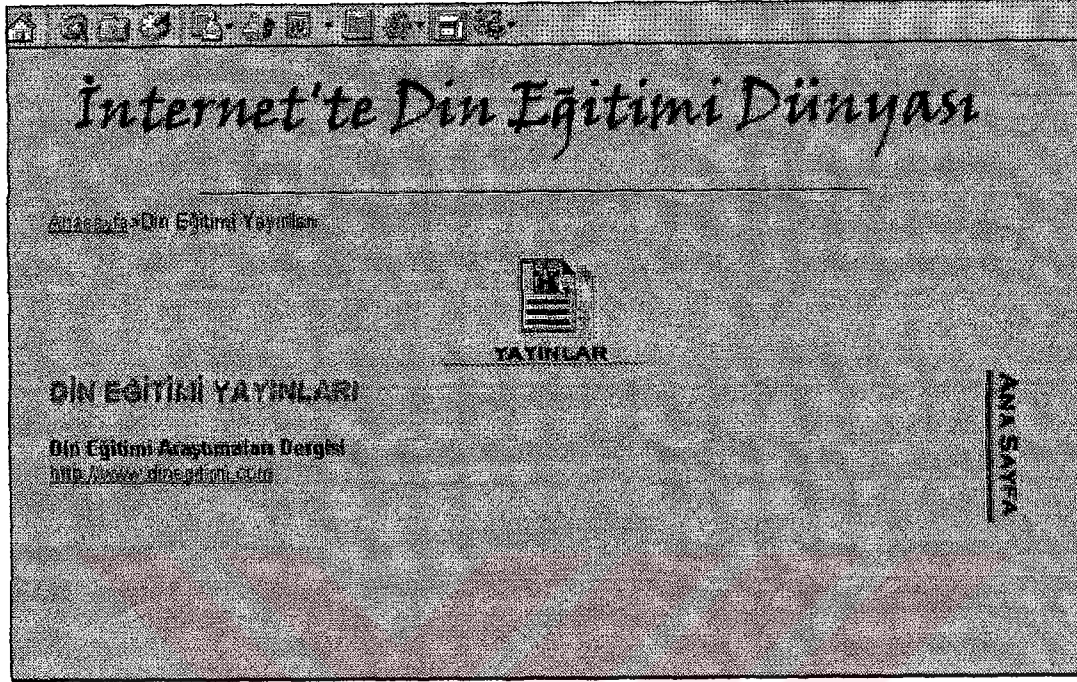
"Kiliseler" bölümüne girildiğinde "Genel Kilise Siteleri" karşılar araştırmacıyı. Sayfanın üst kısmında beş ana kategori bulunmaktadır. Bunlar, kiliselerin coğrafi konumlarına göre düzenlenmiştir;

- Genel Kilise Siteleri: Bu bölümde internet üzerinde yayın yapan en etkin ve kapsamlı siteler yer almaktadır.
- Avrupa Kiliseleri: Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde faaliyet gösteren kiliselerin internet siteleri yer almaktadır.
- İngiltere Kiliseleri: İngiltere'deki kiliselerin web sitelerini içermektedir.
- Dünya Kiliseleri: Dünyanın dört bir yanındaki kiliselerin web siteleri bu bölümde yer almaktadır.
- İnternet Kiliseleri: İnternet üzerinde, fiziksel olarak var olmayan, sadece internet sitesi aracılığıyla faaliyet gösteren sanal kiliseler mevcuttur. Bu bölümde bu internet kiliselerinin linkleri yer almaktadır.

Şekil 14: Kiliseler Ana Sayfası

3.2.9. Din Eğitimi Yayınları

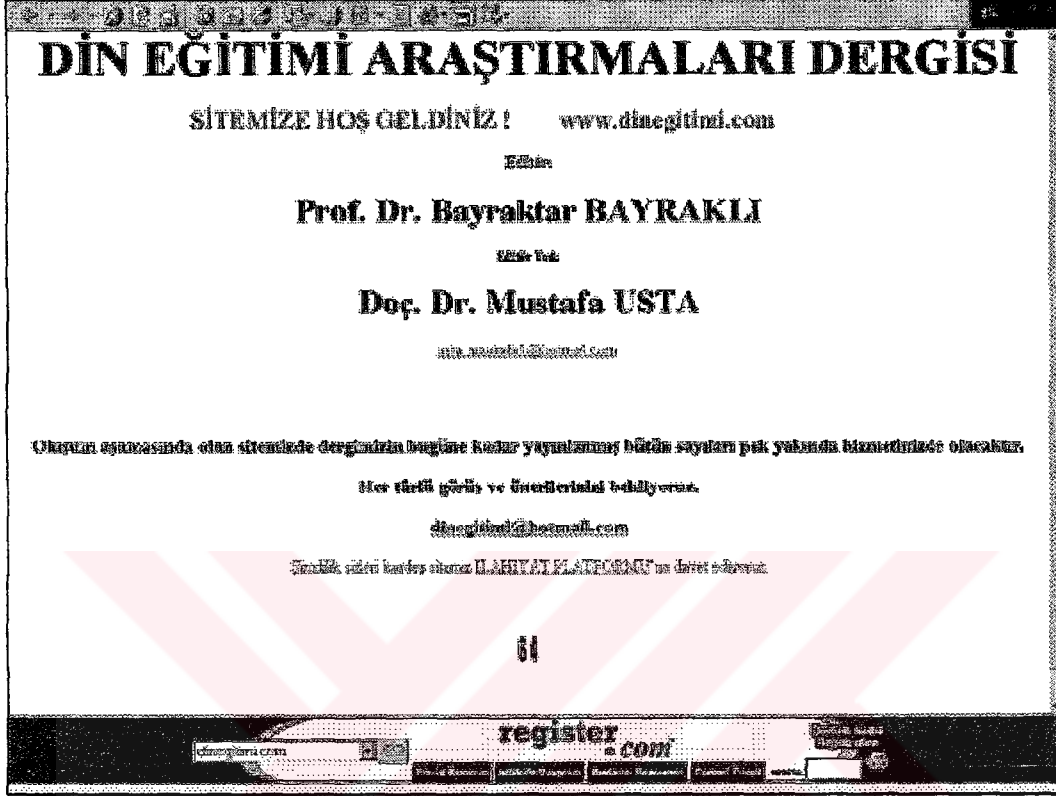

Şekil 15: Din Eğitimi Yayınları

Din Eğitimi ile ilgili çalışmalar yapan birçok yayın kuruluşu mevcuttur. Bu kuruluşlardan bazıları kendilerine internet üzerinde de yer vermişler ve web aracılığıyla dünyaya açılmışlardır. İnşa ettiğimiz Din Eğitimi Sitesi'nde bu yayın kuruluşlarının internet adresleri de yer almıştır. Ana sayfa (main page)'dan "Yayınlar" bölümüne giren araştırmacı bu yayınların link adreslerini karşısında bulur.

Söz konusu yayınlar, Türkçe içerik söz konusu olduğunda oldukça az sayıdadır. Bu konuda bir örnek olması açısından Sayın Prof. Dr. Bayraktar BAYRAKLI'nın editörlüğünü yaptığı ve Din Eğitimi konusunda gerçekten büyük bir açığı kapatan "Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi" nin web sitesini sunmak istiyoruz. Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi, tezimiz hazırlanırken henüz tek bir sayfadan oluşuyordu ve yayınlanmış sayıların pek yakında sitelerinde yayınlanacağı ifade ediliyordu. Türkiye'nin en kapsamlı ve başarılı Din Eğitimi dergisinin halen tek sayfalık bir web

sitesinin olması bu konuda yolun ne kadar başında olduğumuzun açık bir göstergesi olarak karşımızda durmaktadır.

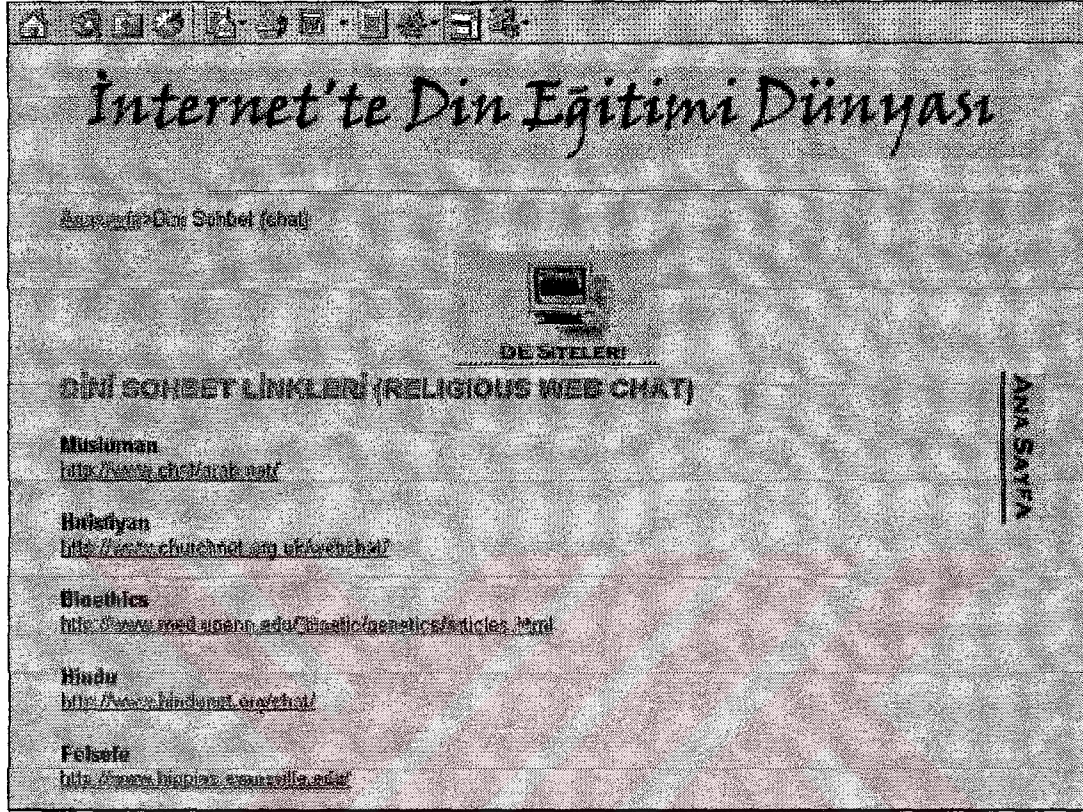
Şekil 16: Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi (<http://www.dinegitimi.com>)

3.2.10. Chat (Sohbet) Linkleri

İnternetin kullanıcılarına sunduğu bir imkan da insanların karşılıklı olarak yazı aracılığıyla iletişim kurabilmeleridir. Chat (sohbet) odası denilen kanallarda, dünyanın her köşesinden insanlarla sohbet edilebilmekte, konulara göre ayrılan kanallarda da belirli konularda ilgisi olan insanlar bir araya gelerek fikir alış verişi yapabilmektedirler.

Din Eğitimi ile ilgili araştırmalar yapan, fikirlerini başkalarıyla paylaşmak isteyen kişiler de sırf bu alan için ayrılmış web adreslerini kullanarak Din Eğitimi konusunda sohbet edebilmektedirler. Sitemizin "Din Eğitimi ile İlgili Sohbet" bölümünde de çeşitli din ve inançlara tahsis edilmiş web adreslerine linkler bulunmaktadır. Bu bölüme

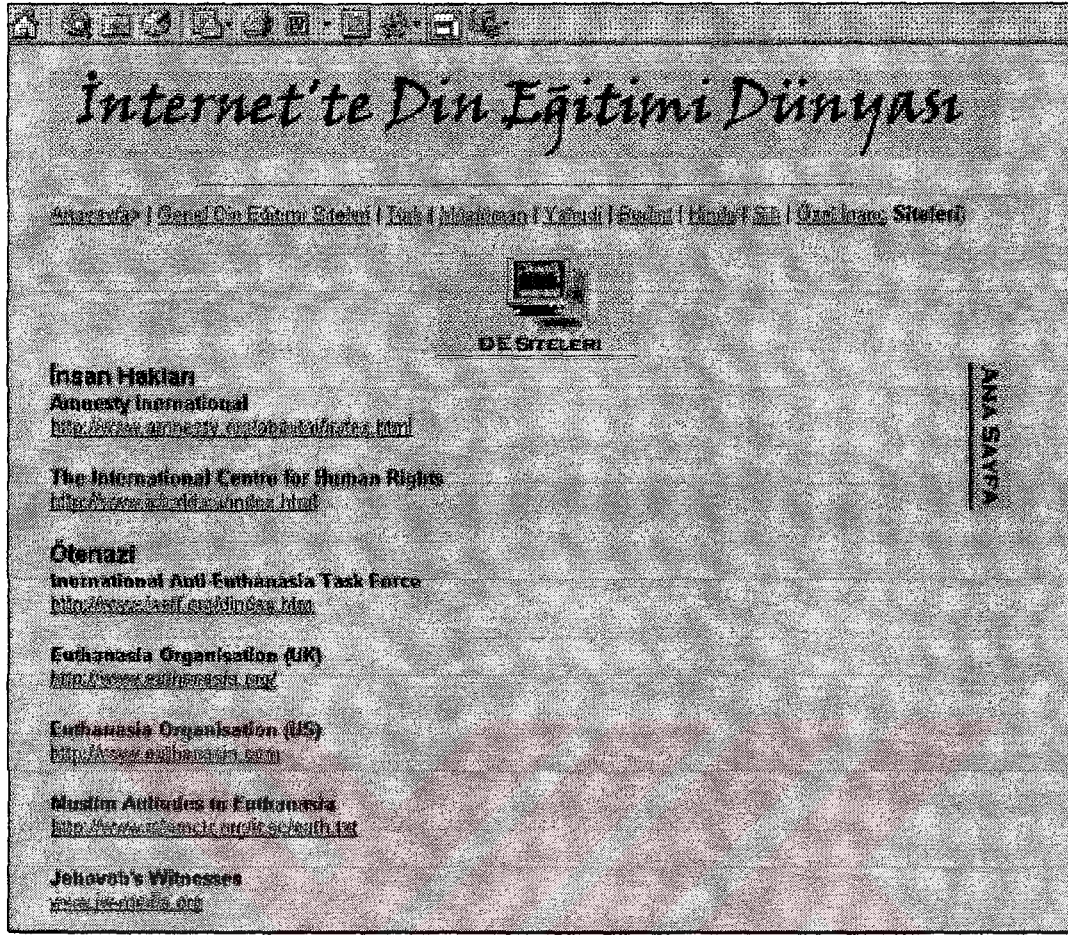
ulaşmak için ana sayfa üzerinde bulunan “Chat Linkleri” simgesinin üzerine tıklamak gerekmektedir.

Şekil 17: Dini Sohbet (Chat) Linkleri Ana Sayfası

3.2.11. Yahova Şahitleri, İnsan Hakları, Şamanizm, Ötenazi, Felsefî-Ahlakî Bilgiler ve Spiritüalizm

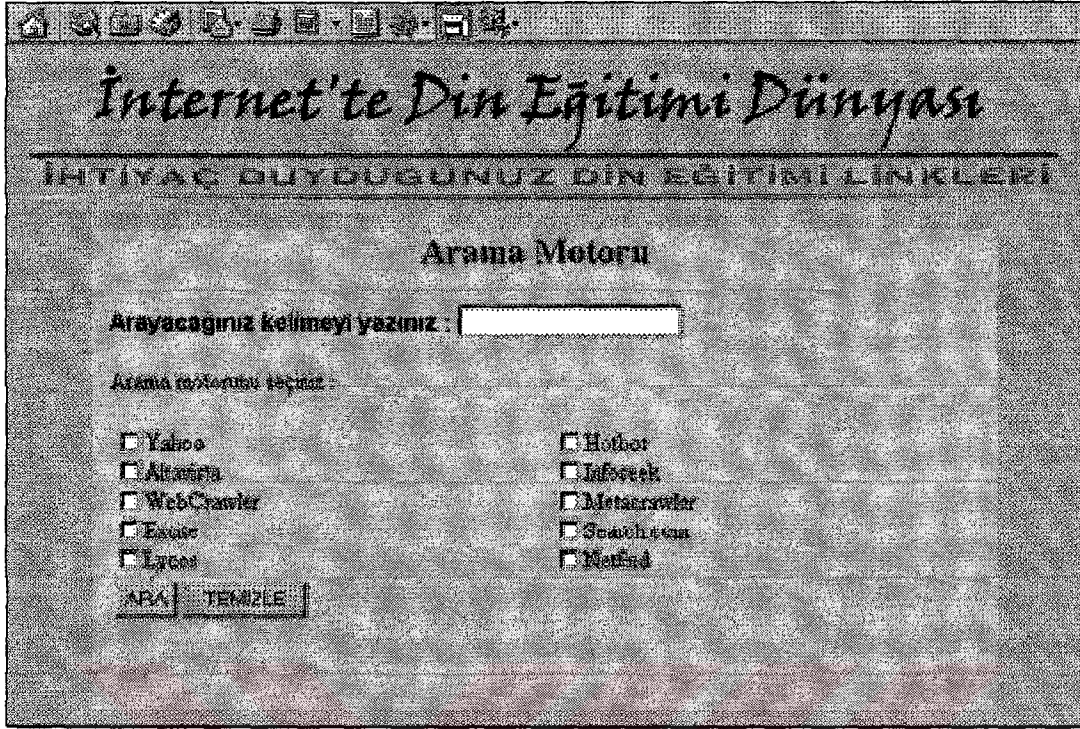
İnşa ettiğimiz sitede, Din Eğitimi araştırmacılarının ilgisini çekebilecek Yahova Şahitleri, İnsan Hakları, Ötenazi, Felsefî ve Ahlakî bilgiler ile Spiritüalizm konularında bilgiler içeren sitelere linkler bulunmaktadır. Bu linklere ulaşmak için ana sayfanın alt kısmındaki link yazılarına tıklamak yeterlidir.

Şekil 18:Özel İnanç Siteleri Ana Sayfası

3.2.12. Arama

Sitemizin bu bölümünde, Şekil 17'de görüldüğü gibi, bir kelime veya kelime grubunu internet üzerindeki arama motorları üzerinden arama imkanı bulunmaktadır. Ana sayfanın “Arama” simgesine tıklanarak girilen bu bölümde metin kutusuna girilen bir kelime, yanındaki “checkbox (onay kutucuğu)” seçili olan toplam on arama motorunda aranarak sonuçları incelenebilmektedir. Örneğin metin kutusuna “din eğitimi” yazarak sadece “yahoo” arama motorunun solundaki checkbox’u seçili duruma getirirsek ve daha sonra da “ARA” düğmesine tıklarsak “yahoo” arama motorunu kullanarak “din eğitimi” ibaresini aramış ve sonuçlarını görüntülemiş oluruz. Aradığımız kelimeyi daha fazla arama motorunu kullanarak aramak istiyorsak listelenmiş olan arama motoru isimlerinin solundaki checkbox’u seçili duruma getirmemiz gerekir.

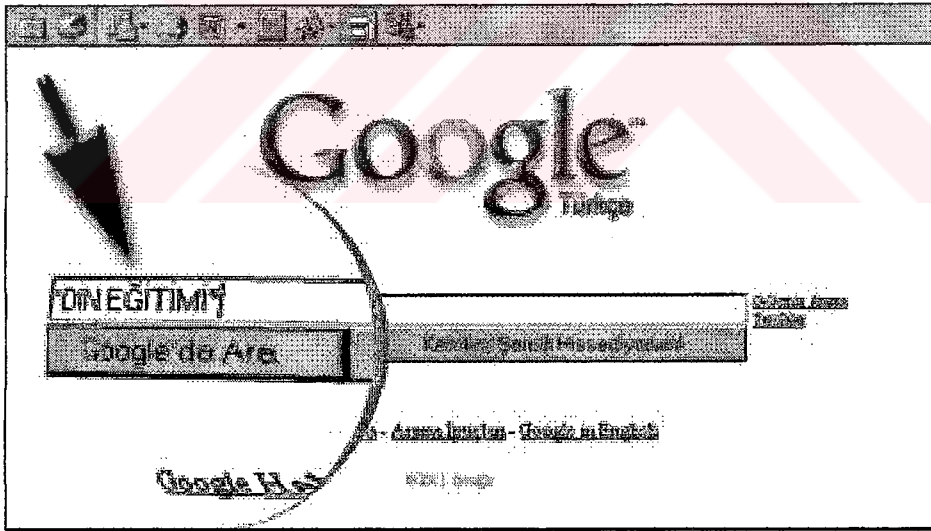
Şekil 19:Arama Sayfası

İnternet üzerinde araştırma yapmak ve zamanı en verimli bir şekilde kullanarak hedeflenen bilgilere ulaşmak, bir takım hususların bilinmesini gerektirmektedir. Hiç şüphe yok ki internet ağına bağlı olan web sitelerinin hepsinin adını ve içeriğini bilmek mümkün değildir. Ancak bu konuda arama motorlarını kullanarak araştırmaların verimliliği arttırılabilir.

Arama motorları, aranan bir kelime veya kelime grubunu, kendi bünyelerinde buldukları binlerce web sitesini tarayarak arayan ve sonuçlarını listeleyen web siteleridir. Bu özellikleriyle dağınık bilgileri bir arada görüntüleyerek araştırmacılara büyük kolaylıklar sağlamaktadırlar. Bu siteler sayesinde insanlar aradıkları konuların hangi web sitelerinde bulunduğunu kolaylıkla bulabilmektedirler.

İnternet üzerinde çok sayıda arama motoru bulunmaktadır ve bu motorların her biri de binlerce web sitesi tararlar. En büyük arama motorlarından biri olan ve ünlü Yahoo

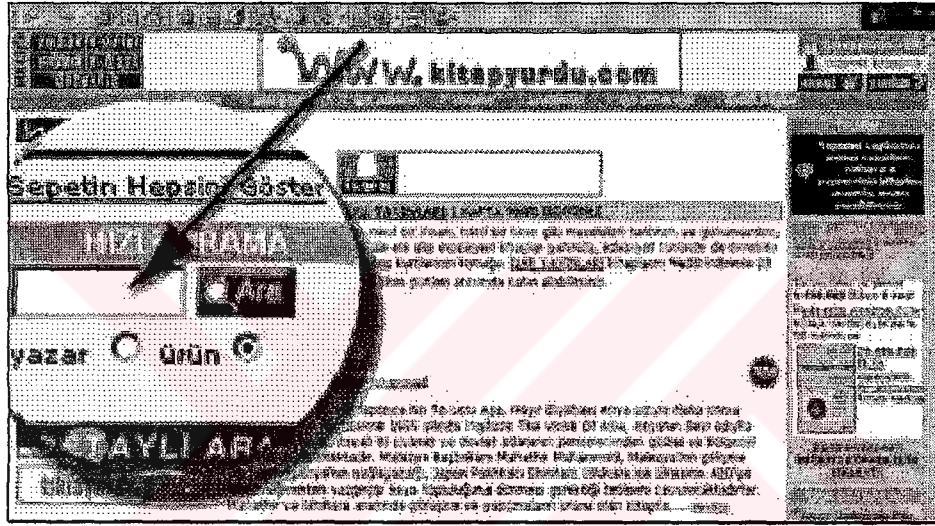
arama motorunun da içerik destekçisi Google (<http://www.google.com>) 'da 05/01/2002 tarihinde "QURAN" kelimesini aradığımızda toplam 315.000 (üçyüz onbeş bin) sonuç elde edilmiştir. Aynı şekilde Din Eğitimi için de aramalar yapılabilir. Şekil 18'de Goggle arama motorunun ana sayfası görülmektedir. Bu sayfa üzerindeki metin kutusuna aranacak olan kelime veya kelime grubu yazılır ve "Google'da Ara" düğmesine veya bilgisayar klavyesindeki enter tuşuna basılır. Şekil 18'de örnek olması amacıyla metin kutusuna "DİN EĞİTİMİ" kelime grubu yazılmıştır. Burada dikkat edilmesi gereken husus şudur; eğer QURAN, EĞİTİM gibi tek bir kelime aranırsa bu kelimeler metin kutusuna yazılarak enter'e basılır. DİN EĞİTİMİ, RELIGIOUS EDUCATION gibi kelime grupları aranırsa bunlar çift tırnak içinde yazılmalıdır. Aksa halde arama motorları her kelimeyi ayrı ayrı arayacak ve arzulanan sonuçları vermeyecektir. Şekil 18'de de görüleceği gibi DİN EĞİTİMİ kelime grubu çift tırnak içinde yazılmış ve böylece salt DİN EĞİTİMİ ifadesinin geçtiği sitelerin bulunması sağlanmıştır.

Şekil 20: Google Arama Motoru Ana Sayfası (<http://www.google.com>)

İnternet üzerinde arama yapmak elbette arama motorları ile sınırlı değildir. Birçok geniş içerikli sitenin "site içi arama motoru" vardır. Bu arama motorları ile sitenin içeriği ile sınırlı kalmak üzere ama yapılabilmektedir. Şekil 19'da örnek olarak Türkiye'nin en

kapsamlı kitap satış sitelerinden biri olan Kitapyurdu'nun (<http://www.kitapyurdu.com>) site içi arama motoru gösterilmektedir. Sitenin ana sayfası içinde, site içeriği ile ilgili kelime sorgulamak için bir metin kutusu ve yanında "Ara" düğmesi mevcuttur. Ayrıca aranacak olan kelimenin yazarlara veya ürünlere yönlendirilmesi için de radyo düğmeleri ve mevcuttur. Bu kutuya "EĞİTİM" yazarak "ürün" seçeneğini seçip "Ara" düğmesine tıkladığımız takdirde karşımıza Kitapyurdu web sitesinin içeriğinde bulunan eğitim konulu kitapların tam listesi çıkacak ve bu kitaplarla ilgili incelemeler yaparak istediğinizi satın alma fırsatını bulacaksınız.

Şekil 21:Kitapyurdu Sanal Kitap Çarşısı (<http://www.kitapyurdu.com>)

4. SİTE İÇİNDE KULLANILAN İNTERNET ADRESLERİ

4.1. Üniversiteler

<http://www.ibu.edu.tr>

<http://www.adu.edu.tr>

<http://www.aku.edu.tr>

<http://www.akdeniz.edu.tr>

<http://www.anadolu.edu.tr>

<http://www.ankara.edu.tr>

<http://www.ataturk.edu.tr>

<http://www.balikesir.edu.tr>

<http://www.boun.edu.tr>

<http://www.bayar.edu.tr>

<http://www.cuniv.edu.tr>

<http://www.comu.edu.tr>

<http://www.cu.edu.tr>

<http://www.dicle.edu.tr>

<http://www.deu.edu.tr>

<http://www.dumlupinar.edu.tr>

<http://www.ege.edu.tr>

<http://www.erciyes.edu.tr>

<http://www.firat.edu.tr>

<http://www.gsu.edu.tr>

<http://www.gazi.edu.tr>

<http://www.gantep.edu.tr>

<http://www.gaziosmanpasa.edu.tr>

<http://www.gyte.edu.tr>

<http://www.hun.edu.tr>

<http://www.harran.edu.tr>

<http://www.inonu.edu.tr>

<http://www.istanbul.edu.tr>

<http://www.itu.edu.tr>
<http://www.iyte.edu.tr>
<http://www.kafkas.edu.tr>
<http://www.ktu.edu.tr>
<http://www.kku.edu.tr>
<http://www.kou.edu.tr>
<http://www.marun.edu.tr>
<http://www.mersin.edu.tr>
<http://www.msu.edu.tr>
<http://www.mu.edu.tr>
<http://www.mku.edu.tr>
<http://www.nigde.edu.tr>
<http://www.omu.edu.tr>
<http://www.metu.edu.tr>
<http://www.ogu.edu.tr>
<http://www.pamukkale.edu.tr>
<http://www.sau.edu.tr>
<http://www.selcuk.edu.tr>
<http://www.sdu.edu.tr>
<http://www.ksu.edu.tr>
<http://www.trakya.edu.tr>
<http://www.uludag.edu.tr>
<http://www.yildiz.edu.tr>
<http://www.yyu.edu.tr>
<http://www.karaelmas.edu.tr>
<http://www.bahcesehir.edu.tr>
<http://www.baskent.edu.tr>
<http://www.beyu.edu.tr>
<http://www.ibun.edu.tr>
<http://www.bilkent.edu.tr>
<http://www.cankaya.edu.tr>
<http://www.dogus.edu.tr>

<http://www.fatihun.edu.tr>
<http://www.isikun.edu.tr>
<http://www.izmirekonomi.edu.tr>
<http://www.halic.edu.tr>
<http://www.khas.edu.tr>
<http://www.ku.edu.tr>
<http://www.maltepe.edu.tr>
<http://www.iku.edu.tr>
<http://www.sabanciun.edu.tr>
<http://www.yeditepe.edu.tr>
<http://www.emu.edu.tr>
<http://www.gau.edu.tr>
<http://www.lefke.edu.tr>
<http://www.ciu.edu.tr>
<http://www.neu.edu.tr>
<http://www.yesevi.edu.tr>
<http://www.manas.kg>
<http://egitim.ibu.edu.tr>
<http://www.aku.edu.tr/akademik/egtfak.html>
<http://www.akdeniz.edu.tr/egitim/index.htm>
<http://www.egt.anadolu.edu.tr/>
<http://www.ankara.edu.tr/faculties/educational/>
<http://www.atauni.edu.tr/fakulteler/erzincanegt/erzincanegtim.html>
<http://www.nef.balikesir.edu.tr/>
<http://www.fed.boun.edu.tr/index.htm>
<http://www.bayar.edu.tr/akademik/fakulte/egitim.htm>
http://www.cumhuriyet.edu.tr/birimler/akademik/fak_egitim/index.html
http://www.comu.edu.tr/Turkce/Akademik_Birimler/Fakulteler/Egitim_Fakultesi/Egitim_anaframe.htm
<http://www.cu.edu.tr/fakulteler/ef/>
<http://www.dicle.edu.tr/fakulte/egitim/>
<http://www.deu.edu.tr/buca/>

<http://bornova.ege.edu.tr/>
<http://www.erciyes.edu.tr>
<http://www.firat.edu.tr/akademik/fakulteler/egitim/index.htm>
<http://www.gsu.edu.tr>
<http://www.egtbil.gazi.edu.tr/>
<http://www.ksef.gazi.edu.tr/>
http://www.gantep.edu.tr/academic/faculties/adiyaman_egitim_fakultesi/
<http://www.gaziosmanpasa.edu.tr>
<http://www.gyte.edu.tr>
<http://www.hun.edu.tr/turkce/akademik/egitim/>
<http://www.harran.edu.tr>
<http://www.inonu.edu.tr>
<http://www.istanbul.edu.tr>
<http://www.itu.edu.tr>
<http://www.iyte.edu.tr>
<http://www.kafkas.edu.tr>
<http://www.ktu.edu.tr/fatih/index.html>
<http://www.kku.edu.tr>
<http://www.kou.edu.tr/akademik/egitimfak/index.htm>
<http://www.marun.edu.tr/goster.php?yazino=90>
<http://www.marmara.edu.tr/ebe/>
<http://ef.mersin.edu.tr/>
<http://www.msu.edu.tr>
<http://www.mu.edu.tr>
<http://www.mku.edu.tr>
<http://www.nigde.edu.tr/egitim/egitim.htm>
<http://www.omu.edu.tr/akad/fklt/aegt/amsegtgiris.htm>
<http://www.omu.edu.tr/akad/fklt/egit/index.htm>
http://www.omu.edu.tr/akad/sinop_egt/
<http://www.fedu.metu.edu.tr/>
<http://www.ogu.edu.tr/aegitim.html>
<http://egitim.pamukkale.edu.tr/>

<http://www.ef.sakarya.edu.tr/>
<http://193.255.243.3/>
<http://bef.sdu.edu.tr/>
<http://www.ksu.edu.tr>
<http://www.trakya.edu.tr/155.htm>
<http://egitim.uludag.edu.tr/>
<http://server2.karaelmas.edu.tr/eregli/index.htm>
<http://www.bahcesehir.edu.tr>
<http://www.baskent.edu.tr>
<http://www.beyu.edu.tr>
<http://www.ibun.edu.tr>
<http://www.bilkent.edu.tr>
<http://www.cankaya.edu.tr>
<http://www.dogus.edu.tr>
<http://www.fatihun.edu.tr>
<http://www.isikun.edu.tr>
<http://www.izmirekonomi.edu.tr>
<http://www.halic.edu.tr>
<http://www.khas.edu.tr>
<http://www.ku.edu.tr>
<http://www.maltepe.edu.tr>
<http://www.iku.edu.tr>
<http://www.sabanciun.edu.tr>
<http://www.yeditepe.edu.tr>
<http://www.emu.edu.tr>
<http://www.gau.edu.tr>
<http://www.lefke.edu.tr>
<http://www.ciu.edu.tr>
<http://www.neu.edu.tr>
<http://www.yesevi.edu.tr>
<http://www.manas.kg>
<http://www.ibu.edu.tr/faculty-t.html>

<http://sosyalenstitu.adu.edu.tr>
<http://www.aku.edu.tr/akademik/sosbil.htm>
<http://www.akdeniz.edu.tr/internet/ilksayfa.htm>
<http://www.sosbe.anadolu.edu.tr/>
<http://www.ankara.edu.tr/institutes/sosyal/>
<http://www.atauni.edu.tr/enstituler/sosweb/sosweb.htm>
<http://sbe.balikesir.edu.tr/>
<http://www.bayar.edu.tr/akademik/enstitu/sosbil.htm>
http://www.cumhuriyet.edu.tr/birimler/akademik/ens_sosyal/index.html
http://www.comu.edu.tr/Turkce/Akademik_Birimler/Enstituler/Sosyal_bilimler/Sos_bil_anaframe.htm
<http://www.cu.edu.tr/enstituler/sobe/>
<http://www.dicle.edu.tr/dictur/akademik/akademik.html>
<http://www.deu.edu.tr/akademi/enstit/sbe/index2.htm>
http://www.dumlupinar.edu.tr/akademik/sosyal_bilimler/index.htm
<http://bornova.ege.edu.tr/~sosbilen/>
<http://web.erciyes.edu.tr/sosyalbilimler/index.html>
<http://www.firat.edu.tr/akademik/enstituler/sosyal/>
<http://www.sosbil.gazi.edu.tr/>
<http://www.sosyalbilimler.hacettepe.edu.tr/>
<http://www.harran.edu.tr/akademik.htm>
<http://www.istanbul.edu.tr/enstituler/sosyalbilimler/sosyalbilimler.htm>
<http://www.itu.edu.tr/1-4-19tr.htm>
<http://www.sbe.ktu.edu.tr/>
<http://www.kou.edu.tr/akademik/sosyalbilimler/index.htm>
<http://sbe.marmara.edu.tr/>
<http://sosbe.mersin.edu.tr/>
<http://www.msu.edu.tr/msuakdorta.html>
<http://www.mu.edu.tr/akademik/akademik.html>
<http://www.mku.edu.tr>
<http://www.nigde.edu.tr/sosbil/enssos.htm>
<http://www.omu.edu.tr/akad/enst/sbe/>

<http://www.ogu.edu.tr/asosbil.html>
<http://www.pamukkale.edu.tr/>
<http://www.sbe.sakarya.edu.tr/>
<http://karatay1.cc.selcuk.edu.tr/~sosyal/>
<http://www.sdu.edu.tr/old/akademik.htm>
[http://www.ksu.edu.tr/turkish/ak_yapi/enstituler/sosyal/sosbilens\(1\).html](http://www.ksu.edu.tr/turkish/ak_yapi/enstituler/sosyal/sosbilens(1).html)
<http://www.trakya.edu.tr/Enstituler/SosyalBilimler/index.htm>
<http://www.uludag.edu.tr/html/sosyalbilimler.html>
<http://www.yildiz.edu.tr/html/akademikf.html>
<http://www.yyu.edu.tr>
<http://www.karaelmas.edu.tr>
<http://www.bahcesehir.edu.tr>
<http://www.baskent.edu.tr>
<http://www.beyu.edu.tr>
<http://www.ibun.edu.tr>
<http://www.bilkent.edu.tr>
<http://www.cankaya.edu.tr>
<http://www.dogus.edu.tr>
<http://www.fatihun.edu.tr>
<http://www.isikun.edu.tr>
<http://www.izmirrekonomi.edu.tr>
<http://www.halic.edu.tr>
<http://www.khas.edu.tr>
<http://www.ku.edu.tr>
<http://www.maltepe.edu.tr>
<http://www.iku.edu.tr>
<http://www.sabanciun.edu.tr>
<http://www.yeditepe.edu.tr>
<http://www.emu.edu.tr>
<http://www.gau.edu.tr>
<http://www.lefke.edu.tr>
<http://www.ciu.edu.tr>

<http://www.neu.edu.tr>
<http://www.yesevi.edu.tr>
<http://www.manas.kg>
<http://www.ankara.edu.tr/faculties/divinity/>
<http://www.atauni.edu.tr/fakulteler/Ilahiyat/ilh.htm>
http://www.cumhuriyet.edu.tr/birimler/akademik/fak_ilahiyat/index.html
<http://ilahiyat.comu.edu.tr/>
<http://www.dicle.edu.tr/fakulte/ilahiyat/>
<http://www.deu.edu.tr/yapimasama/index.html>
<http://ilahiyat.erciyes.edu.tr/>
<http://www.firat.edu.tr/akademik.htm>
<http://www.corilaf.gazi.edu.tr/>
<http://www.harran.edu.tr/ilahiyat/index.htm>
<http://www.istanbul.edu.tr/ilahiyat/index.htm>
<http://www.ktu.edu.tr/Ilahiyat/index.htm>
<http://www.ilahiyat.marmara.edu.tr/>
<http://www.omu.edu.tr>
<http://www.ogu.edu.tr/ailahiyat.html>
<http://www.if.sakarya.edu.tr/>
<http://karatay1.cc.selcuk.edu.tr/~ilahiyat/>
<http://www.sdu.edu.tr/old/ilahiyat/index.html>
[http://www.ksu.edu.tr/turkish/ak_yapi/fakulteler/ilahiyat/ilahiyat\(1\).html](http://www.ksu.edu.tr/turkish/ak_yapi/fakulteler/ilahiyat/ilahiyat(1).html)
<http://ilahiyat.uludag.edu.tr/>
<http://www.ankara.edu.tr/faculties/divinity/sayfalar/dinegt.htm>
<http://www.atauni.edu.tr/fakulteler/Ilahiyat/Ogrilk.htm>
http://www.cumhuriyet.edu.tr/birimler/akademik/fak_ilahiyat/index.html
http://www.cumhuriyet.edu.tr/birimler/akademik/fak_ilahiyat/index.html
<http://www.cu.edu.tr/enstituler/sobe/>
http://www.dicle.edu.tr/fakulte/ilahiyat/#_ftnref1
<http://www.deu.edu.tr/yapimasama/index.html>
<http://ilahiyat.erciyes.edu.tr/turkce/akademik/birimler/birimler.htm#fdbb>
<http://ilahiyat.erciyes.edu.tr/turkce/akademik/birimler/birimler.htm#fdbb>

<http://www.firat.edu.tr/akademik.htm>
<http://www.corilaf.gazi.edu.tr/>
<http://www.harran.edu.tr>
<http://www.istanbul.edu.tr/ilahiyat/bolumler/felsefevedinbilimleri.htm#a8>
[http://www.ksu.edu.tr/turkish/ak_yapi/fakulteler/ilahiyat/ilahiyat\(1\).html](http://www.ksu.edu.tr/turkish/ak_yapi/fakulteler/ilahiyat/ilahiyat(1).html)
http://www.ktu.edu.tr/Ilahiyat/index/pers_akademik/akademik.htm
<http://www.ilahiyat.marmara.edu.tr/>
<http://www.ilahiyat.marmara.edu.tr/>
<http://www.omu.edu.tr>
<http://www.if.sakarya.edu.tr/felsefe/index.html>
<http://karatay1.cc.selcuk.edu.tr/~ilahiyat/feleser.htm>
<http://www.sdu.edu.tr/old/ilahiyat/felsefedin.html>
<http://ilahiyat.uludag.edu.tr/>
<http://www.yesevi.edu.tr>
<http://www.manas.kg>

4.2. Chat (Sohbet) Linkleri

<http://www.chat/arab.net/>
<http://www.churchnet.org.uk/webchat/>
<http://www.med.upenn.edu/~bioetic/genetics/articles.html>
<http://www.hindunet.org/chat/>
<http://www.hippias.evansville.edu/>
<http://www.science-spirit.com/FRAMES/SARDframeset.html>
<http://www.zamba.com/BuddhasVillage/bvforum/bvfirm2.htm>
<http://www.ahavat-israel.com/chat.html>

4.3. Din Eğitimi Araştırmacıları

<http://ilahiyat.erciyes.edu.tr/turkce/akademik/eleman1/akyurek/1.htm>
http://www.ankara.edu.tr/faculties/divinity/personel/nurullah_altas.htm
<http://altas.50megs.com>

<mailto:altas@divinity.ankara.edu.tr>
<http://www.firat.edu.tr/akademik/fakulteler/ilahiyat/iarici.htm>
<http://ilahiyat.erciyes.edu.tr/turkce/akademik/eleman1/aydin/1.htm>
<mailto:msaydin@erciyes.edu.tr>
<http://www.ilahiyat.marmara.edu.tr/elemanlar/goster.asp?Kod=105>
<http://www.ilahiyat.marmara.edu.tr/elemanlar/goster.asp?Kod=88>
<http://www.ilahiyat.marmara.edu.tr/elemanlar/goster.asp?Kod=8>
http://www.ankara.edu.tr/faculties/divinity/personel/beyza_bilgin.htm
<mailto:bilgin@divinity.ankara.edu.tr>
<http://www.sdu.edu.tr/old/ilahiyat/personel/buyrukcu.htm>
<mailto:buyrukcu@sdu.edu.tr>
<mailto:suatce@hotmail.com>
<http://www.ilahiyat.marmara.edu.tr/elemanlar/goster.asp?Kod=89>
<http://www.firat.edu.tr/akademik/fakulteler/ilahiyat/sdag.htm>
<http://www.ilahiyat.marmara.edu.tr/elemanlar/goster.asp?Kod=92>
<http://ilahiyat.comu.edu.tr/HAMITER.HTM>
<mailto:her3367@hotmail.com>
<mailto:hamer@comu.edu.tr>
<http://ilahiyat.erciyes.edu.tr/turkce/akademik/eleman1/etbas/1.htm>
<http://www.ilahiyat.marmara.edu.tr/elemanlar/goster.asp?Kod=90>
<http://www.istanbul.edu.tr/ilahiyat/ogretimelemanlari/fahrikayadibi.htm>
mailto:r_kaymakcan@hotmail.com
<http://www.corilaf.gazi.edu.tr/kula.htm>
<mailto:nacikula@hotmail.com>
<http://www.ilahiyat.marmara.edu.tr/elemanlar/goster.asp?Kod=94>
<http://ilahiyat.uludag.edu.tr/dinegiti/ogr/mustafao.htm>
<http://www.sdu.edu.tr/old/ilahiyat/personel/sadettin.htm>
<mailto:sozdemir40@hotmail.com>
<http://ilahiyat.uludag.edu.tr/dinegiti/ogr/ismailsa.htm>
<http://www.ankara.edu.tr/faculties/divinity/personel/muallaselcuk.htm>
<mailto:muallaselcuk@usa.net>
<mailto:eyupsimsek@mynet.com>

<http://www.ilahiyat.marmara.edu.tr/elemanlar/goster.asp?Kod=93>
http://www.ankara.edu.tr/faculties/divinity/personel/cemal_tosun.htm
<mailto:tosun@divinity.ankara.edu.tr>
<mailto:myilmaz@atauni.edu.tr>
<http://ilahiyat.erciyes.edu.tr/turkce/akademik/eleman1/yilmazkan/1.htm>
<http://www.ankara.edu.tr/faculties/divinity/personel/remziye.htm>
<mailto:remziyeyilmaz@divinity.ankara.edu.tr>

4.4. Özel İnanç Siteleri

<http://www.amnesty.org/aboutai/index.html>
<http://www.ichrdd.ca/index.html>
<http://www.iaetf.org/dindex.htm>
<http://www.euthanasia.org/>
<http://www.euthanasia.com>
<http://www.islamctr.org/icsc/euth.txt>
<http://www.jw-media.org>
<http://www.users.iol.it/cdi>
<http://www.deoxy.org/shaman.htm>
<http://www.zoroastrianism.com/>
<http://www.trincoll.edu/~phil/philosophy/pilpics.html>
<http://www.earlham.edu/~peters/phillinks.htm#topics>
<http://www.utm.edu/research/iep/>
<http://www.people.delphi.com/gkemerling/dy/index.htm>
<http://www.plato.stanford.edu/>

4.5. Hindu Din Eğitimi Siteleri

<http://www.hindu.org/>
<http://www.hindunet.org/home.shtml>
<http://www.geocities.com/RodeoDrive/1415/indexd.html>
<http://www.geocities.com/RodeoDrive/1415/index.html>

<http://www.indiantemples.com/Articles/hintemp.html>
http://www.goloka.com/docs/gallery/u_form02.html
<http://www.hinduism.co.za>
http://utenti.tripod.it/aum/kundalini_eng/varaha.html
<http://www.ee.memphis.edu/~sreedhar/Upanisad/frames/hinduism.html>
<http://www.philo.demon.co.uk/Darshana.htm>
<http://www.hindunet.org/>
<http://www.HinduismToday.kauai.hi.us/ashram/HimalayanAcademy/Publications/JnanaDana/GodAndGodsOfHinduism.html>
<http://www.hindunet.org/home.shtml>
http://rbhatnagar.ececs.uc.edu:8080/introduction/hinduism_simplified/hinduism_simplified.html
<http://www.geocities.com/RodeoDrive/1415/indexd.html>
<http://rbhatnagar.ececs.uc.edu:8080/ajay.html>
<http://www.btinternet.com/~vivekananda/>
<http://www.cco.caltech.edu/~vidya/advaita/>
http://park.org/India/Durga/dp_index.htm
<http://www.hinduismtoday.kauai.hi.us/HimalayanAcademy/Publications/JnanaDana/GodAndGodsOfHinduism.html>
<http://www.ee.memphis.edu/~sreedhar/Upanisad/frames/chap2.html>
<http://www.philo.demon.co.uk/Darshana.htm>
<http://www.geocities.com/Athens/Acropolis/8891/>
<http://tesuque.cs.sandia.gov/~bbooth/docs/page1.html>
<http://www.west.net/~beck/EC7-Upanishads.html>
<http://www.meadev.gov.in/culture/religion/hinduism.htm>
<http://www.geocities.com/RodeoDrive/1415/veda.html>
<http://www.digiserve.com/mystic/Hindu/Gita/index.html>
<http://www.sivananda.org/misc/glossary/glossary.htm>
<http://www.cbu.edu/Gandhi/quotes2.htm>
<http://www.mic.ki.se/India.html>
<http://www.cbu.edu/Gandhi/>
<http://pw1.netcom.com/~jitu/index.html>

<http://www.hindunet.org/vegetarian/>
http://park.org/India/Durga/dp_index.htm
<http://www.incore.com/india/commun.festival.html>
<http://www.meadev.gov.in/culture/festival/festival.htm>
<http://www.indiaworld.co.in/rohini/>
<http://www.meadev.gov.in/culture/religion/hinduism.htm>
<http://www.s2f.com/stanmeyer/hindu/hindu.html>
<http://www.krsna.com/>
<http://martin.barry.edu/artsci/theology/madden/hischart.htm>
<http://www.incore.com/india/history.html>
<http://www.west.net/~beck/EC10-Social.html>
<http://www.west.net/~beck/Gita.html>
<http://www.iconsoftec.com/gita/>
<http://www.krsna.com/gita/toc.html>
<http://www.west.net/~beck/Upan1-Kena.html>
<http://www.west.net/~beck/EC7-Upanishads.html>
<http://www.mic.ki.se/India.html>
<http://rbhatnagar.ececs.uc.edu:8080/scriptures/mahabharata.html>
<http://www.west.net/~beck/EC10-Social.html>
<http://www.atmapress.com/TOC.html>
<http://smith2.sewanee.edu/Rayid/261/hinduism.html>
<http://www.west.net/~beck/Wisdom-East-Contents.html>
<http://www.indianet.com/ganesh/index.htm>
<http://www.digiserve.com/mystic/Hindu/Gita/index.html>
<http://www.dstc.edu.au/TU/staff/timbomb/buddha/ganasha.html>
<http://www.leeds.ac.uk/union/socs/hindu/htemp.htm>
http://www.hindunet.org/temple_info/
<http://www.ucl.ac.uk/~uccamva/sgadi.htm>
<http://www.wp.com/AksharNet/LonMand.htm>
<http://www.cbu.edu/Gandhi/quotes2.htm>
<http://www.indianet.com/ganesh/index.htm>
<http://flp.cs.tu-berlin.de:1895/on-K/about-K.html>

<http://www.cis.ohio-state.edu/~sundar/carnatic/greats/tyAgarAja.html>
<http://www.dorsai.org/~shirdi/>
<http://www.miraura.org/>
<http://www.webcom.com/~ara/col/books/BIO/prab.html>
<http://www.asiatica.org/publications/ejvs/>
<http://www.hinduism-today.com/>
<http://www.csuchico.edu/rs/hsr/>
<http://www.clas.ufl.edu/users/gthursby/ijhs/>
<http://www.asiatica.org/publications/ijts/default.asp>
<http://www.asiatica.org/publications/jsaws/>
<http://hindunet.org/Moksha/>
<http://homepages.together.net/~vedic/>
<http://rbhatnagar.ececs.uc.edu:8080/scriptures/mahabharata.html>
<http://rbhatnagar.ececs.uc.edu:8080/scriptures/ramayana.html>
http://bhagavad_gita.html
<http://flp.cs.tu-berlin.de:1895/on-K/about-K.html>
<http://www.cis.ohio-state.edu/~sundar/carnatic/greats/tyAgarAja.html>
<http://www.dorsai.org/~shirdi/>
<http://www.miraura.org/>
<http://www.webcom.com/~ara/col/books/BIO/prab.html>
<http://www.prabhupada.com/~btg/archives/>
<http://www.afn.org/~bvi/>
<http://www.webcom.com/~ara/>
<http://www.foobar.co.uk/~antardwp/>
<http://gnv.fdt.net/~iwr/>
<http://www.com.org/itv/youth/IYM.html>
<http://webcom.com/~ara/col/art/>
<http://www.thur.de/religio/indien/hare/local.html>

4.6. Türkçe Din Eğitimi Makaleleri

<http://195.74.46.4/yayimlar/144/akyuz.htm>

<http://altas.50megs.com>
<http://altas.50megs.com>
<http://altas.50megs.com>
<http://195.74.46.4/yayimlar/145/asan.htm>
<http://allserv.rug.ac.be/~hdeley/mzaydin4.htm>
<http://allserv.rug.ac.be/~hdeley/msaydin1.htm>
<mailto:msaydin@erciyes.edu.tr>
http://www.aitco.com/~islam/kadin-aile/kadin-aile-140/halis_ayhan.html
http://www.aitco.com/~islam/kadin-aile/kadin-aile-145/eng/h_ayhan.htm
<http://www.yeni-dunya.com/sayi71/kadin-aile.htm>
http://www.aitco.com/~islam/kadin-aile/kadin-aile-148/trk/h_celik.html
<http://www.mazlumder.org.tr/makale/makale14.htm>
http://www.aitco.com/~islam/kadin-aile/kadin-aile-145/eng/m_ocal.htm
http://www.aitco.com/~islam/kadin-aile/kadin-aile-145/eng/a_ozbek.htm
http://www.aitco.com/~islam/kadin-aile/kadin-aile-145/eng/s_parladir.htm
http://www.aitco.com/~islam/kadin-aile/kadin-aile-140/osman_sezgin.html
http://www.aitco.com/~islam/kadin-aile/kadin-aile-145/eng/m_tavukcuoglu.htm
<http://www.ilahiyatlilar.cjb.net>
<mailto:myargi@hotmail.com>
<http://www.diyonet.gov.tr/DIYANET/kas99/basyazi.htm>

4.7. Musevi Din Eğitimi Siteleri

<http://www.us-israel.org/jsource/>
<http://www.jewfaq.org/>
<http://www.chabad.org/>
<http://www.jewishfamily.com/>
<http://www.jcn18.com/>
<http://www.joi.org/>
<http://ezra.mts.jhu.edu/~rabbiaars/>
<http://www.jews.com/>
<http://www.jewishweb.com/>

<http://www.igc.apc.org/ddickerson/judaica.html>
<http://www.JewishStreet.com>
<http://www.ahavat-israel.com/>
<http://members.aol.com/LazerA/index.html/>
<http://www.brijnet.org/lbd/index1.htm>
<http://philo.ucdavis.edu/~bruce/RST23/613-mitzvot-2.html>
<http://www.ohr.org.il/ask/page/askrabbi.htm>
<http://www.brijnet.org/>
<http://philo.ucdavis.edu/~bruce/RST23/gloss.html>
<http://www.trc.net/ggbh/>
<http://www.religioustolerance.org/judaism.htm>
<http://www.virtual.co.il/channels/israel/timetravel/>
<http://bnaibrith.org/caln.html>
<http://www.virtual.co.il/communities/wjcbook/>
<http://shamash.org/trb/judaism.html#mus>
<http://shamash.org/trb/judaism.html>
<http://www.chabad.org/pesach/>
<http://www.virtual.co.il/education/education/ohr/special/pesach/>
<http://www.chabad.org/alefbeis/>
<http://www1.huji.ac.il/jeru/>
<http://philo.ucdavis.edu/~bruce/RST23/chart.html>
<http://www.torah.org/>
<http://www.vjtorah.com/>
<http://www.twocandles.com/index.htm>
<http://www.brijnet.org/us/>
<http://www.virtual.co.il/>
http://www.virtualjerusalem.com/city_services/kotel/kam/
<http://www.virtual.co.il/orgs/orgs/wjc/>
<http://www.kesser.org/>
<http://www.ort.org/anjy/>
<http://www.utexas.edu/students/cjso/>
http://miso.wva.com/~steven/c/chicago/chi_jewish.html

<http://www.col.fr>
<http://www.jcn18.com/>
<http://ucsu.colorado.edu/~jsu/identity.html>
<http://www.cs.cmu.edu/afs/cs.cmu.edu/user/clamen/misc/Judaica/README.html>
<http://www.cis.ohio-state.edu/hypertext/faq/usenet/judaism/top.html>
<http://re-xs.ucsm.ac.uk/vademecm/resource/judaism/gryn.htm>
<http://sunsite.unc.edu/expo/deadsea.scrolls.exhibit/intro.html>
<http://www1.huji.ac.il/md/chagall/chagall.html>
<http://www.jerusalemfellowships.org/>
<http://www.netaxis.qc.ca/torahfax/>
<http://www.torah.org/>
<http://www.annefrank.nl/>
<http://www.ushmm.org/organizations/list.html>
<http://www.wiesenthal.com/children/>
<http://www.bitlink.com/~rsl/responses/>
<http://www1.huji.ac.il/jeru/>
<http://www.ushmm.org/>
<http://www.cis.ohio-state.edu/hypertext/faq/usenet/holocaust/top.html>
<http://www.yad-vashem.org.il/>
<http://www.azure.org.il/>
<http://www.borhatorah.org/>
<http://www.generationj.com/>
<http://www.globes.co.il/>
http://www3.haaretz.co.il/eng/htmls/1_1.htm
<http://users.systemec.com/kimel/>
<http://jewishsf.com/>
<http://www.jchron.co.uk/>
<http://www.jewish.com/>
<http://www.jhom.com/index.html>
<http://www.jcn18.com/jhot7.htm>
<http://www.libertynet.org/~anderson/newslit.html>
<http://www.jpost.co.il/>

<http://www.teleport.com/~jreview/>
<http://www.jewishyouth.com/>
<http://www.jvibe.com/>
<http://www.interfaithfamily.com/>
<http://www.artificia.com/html/news.cgi>
<http://www.shani.net/>
<http://www.virtualjerusalem.com/>

4.8. Kiliseler (Genel)

<http://www.churchnet.org.uk/ukchurches/>
<http://www.n-f-i.org/>
<http://home.inforamp.net/~gmh/>
<http://www.fiec.co.uk/>
<http://www.fiec.co.uk/>
<http://www.urc.org.uk/>
<http://www.adventist.org.uk/>
<http://www.salvationarmy.org.uk/>

4.9. Kiliseler (Dunya)

<http://www.christchurch-shakerhts.org/>
<http://www.expage.com/saintissa>
<http://netministries.org/see/churches/ch11672>
<http://cornerstone-cov.org/>
<http://www.clbchurch.com/>
<http://www.dell-road.co.uk/>
<http://www.etm.org/>
<http://www.christianity.nu/>
<http://www.facetsglass.co.uk/>
<http://www.wcolumbiafirstbaptist.org/>
<http://homestead.juno.com/cj222/glorycloud.html>

<http://hometown.aol.com/GFCMaster/GraceFC.html>

<http://www.crosswinds.net/~generationdavid/>

<http://www.thecup.org/>

<http://freespace.virgin.net/fitzpatrick.m/>

<http://wavespace.waverider.co.uk/~ifcrarev>

<http://www.igoca.com/>

<http://johnsonjesuschrist.homestead.com/>

<http://www.kingdomcelebration.com/>

<http://mccc.somewhere.net/>

<http://www.meadowoodfmc.com/>

<http://www.methodistchurchinireland.co.uk/>

<http://www.sowega.com/nlcc.htm>

<http://www.outreaches.org/>

<http://www.saintjohns.co.uk/>

<http://www.seafarers-ministry.de/>

<http://www.somc.org.uk/>

<http://www.baptist.no/skien/>

<http://www.stmpittlewell.fsnet.co.uk/>

<http://www.stbartsbath.org/>

<http://www.pattayastreetkids.org/>

<http://www.suryoyo-online.org/>

<http://gye.future.easyspace.com/>

<http://people.goplay.com/ukbazzar/home.html>

<http://www.netphase.net/~hillcrest/index.html>

<http://www.xtremegeneration.com/>

4.10. Kiliseler (Avrupa)

<http://www.crosswinds.net/~generationdavid/>

<http://cork.anglican.org/>

<http://netministries.org/see/churches.exe/ch04163>

<http://www.netministries.org/see/churches.exe/ch04873>

<http://www.anglican catholic.org/>
<http://netministries.org/see/churches.exe/ch03971>
<http://netministries.org/see/churches.exe/ch13042>
<http://www.bismarck sda.org/>
<http://www.chiesavalde se.org/>
<http://www.infinito.it/utenti/valde si.brescia>
<http://www.infinito.it/utenti/valde si.brescia>
<http://www.coleraine christian centre.com/>
<http://home.twcny.rr.com/spil/FBC/index.htm>
<http://www.methodist church in ireland.co.uk/>

4.11 Kiliseler (İnternet)

<http://www.georgebooty.freese rve.co.uk/>
<http://www.dreamwater.com/bishopmdh/>
<http://dreamwater.com/bishopmdh/>
<http://www.joiners.org.uk/>
<http://www.ourchurch.com/member/k/kings-highway>
<http://endtime.freese rvers.com/>
<http://www.tromansm.freese rve.co.uk/SMBChurch.html>
<http://thecyberchurch.org/>
<http://www3.telus.net/thegoodnews/index.html>

4.12. Kiliseler (İngiltere)

<http://www.abbeygreen.org.uk/>
<http://www.allsaintsmilton.org.uk/>
<http://www.geocities.com/liberalcatholic/allsaints.html>
<http://netministries.org/see/churches.exe/ch04163>
<http://www.netministries.org/see/churches.exe/ch04873>
<http://www.anglican catholic.org/>
<http://netministries.org/see/churches.exe/ch03971>

<http://netministries.org/see/churches.exe/ch13042>
<http://www.barony.free-online.co.uk/>
<http://www.belton.org.uk/>
<http://www.berealstonunitedchurch.org.uk/>
<http://www.becchurch.org.uk/>
<http://www.bh-cf.org.uk/>
<http://www.bh-cf.org.uk/>
<http://www.bracknell-parish.org.uk/>
<http://www.bradeleyroad.fsnet.co.uk/>
<http://www.mikegrif.freeuk.com/>
http://brede_with_udimore.homestead.com/
<http://foursquare-uk.com/>
<http://www.brigfreechurch.fsnet.co.uk/>
<http://members.aol.com/brinstjos/>
<http://www.broughtybaptist.org.uk/>
<http://www.burntashchurch.freeserve.co.uk/>
<http://www.calvarychapel.com/motherwell/>
<http://www.callnetuk.com/home/gwmw/>
<http://www.cambourne.net/church/>
<http://www.bobevans.care4free.net/>
<http://www.carnoustiechurch.org.uk/>
<http://www.carnoustiechurch.org.uk/>
<http://www.thecommunitychurch.co.uk/>
<http://www.chiswickparishchurch.org/>
<http://www.christ-church-liversedge.org.uk/>
<http://www.christ-church.co.uk/index.htm>
<http://www.christ-church.co.uk/index.htm>
<http://www.zyworld.com/Salfords/Home Page.htm>
<http://www.christchurchurc.free-online.co.uk/>
http://www.geocities.com/stmarys_denham/
<http://ctib.faithweb.com/>
<http://www.newportchurches.com/>

<http://www.stansted.net/churches/>
<http://www.users.surfaid.org/~ccm01>
<http://www.cliftoncathedral.org.uk/>
<http://www.colerainechristiancentre.com/>
<http://www.colintonparish.org/>
<http://www.c-b-c.org.uk/>
<http://www.comptonorgans.com/>
http://www.geocities.com/chaplain_uk/
<http://www.cornerstone-community-church.org.uk/>
<http://www.lifeedinburgh.freeseve.co.uk/>
<http://cranleighbaptistchurch.co.uk/>
<http://www.crescentchurch.co.uk/>
<http://www.cromhallchapel.fsnet.co.uk/>
<http://www.fox73.freeseve.co.uk/>
<http://www.b2gether.freeseve.co.uk/>
<http://www.dell-road.co.uk/>
<http://www.churchinwales.org.uk/swanbrec/index.html>
<http://website.lineone.net/~dumbartonpresbytery>
<http://www.dunstablebaptistchurch.org/>
<http://www.plumsteadbaptists.org/>
<http://www.esbc.co.uk/>
<http://www.geocities.com/Athens/Academy/5865/>
<http://www.ebe.org.uk/>
<http://www.jhls16779.pwp.blueyonder.co.uk/>
<http://www.twisleton.demon.co.uk/index2.htm>
<http://www.ecn.org.uk/>
<http://www.emc.org.uk/>
<http://www.facetsglass.co.uk/>
<http://www.firetribe.org.uk/>
<http://www.free-grace.org.uk/>
<http://www.freeland.atfreeweb.com/>
<http://www.frintonfree.com/>

<http://www.glasgowelim.org.uk/>
<http://www.gkopc.co.uk/>
<http://www.greenwich-church.net/>
<http://www.guiseleymethodistchurch.co.uk/>
<http://www.geocities.com/hainaultbaptist/>
<http://www.handsworthmethodist.org.uk/>
<http://www.hazelbank-church.org.uk/>
<http://www.hednesfordspiritualistchurch.co.uk/>
<http://www.geocities.com/hillingdoncircuit/>
<http://www.vinntec.co.uk/hg/>
<http://www.holytrinitymatlockbath.co.uk/>
<http://www.hbc.org.uk/>
<http://freespace.virgin.net/fitzpatrick.m/>
<http://www.oakesbaptist.org.uk/>
<http://www.ely.anglican.org/parishes/huntingdon/index.htm>
<http://www.immanuel-chichester.churchuk.net/>
<http://www.ifcc-uk.org.uk/>
<http://www.devon-cc.gov.uk/maps/map-rech.html>
<http://www.infusion.fsnet.co.uk/>
<http://www.futurewithhope.com/>
<http://www.joiners.org.uk/>
http://welcome.to/kendal_parish_church
<http://www.kenbaptist.org/>
<http://www.kingschurch-manchester.org/>
<http://www.kcc.org.uk/>
<http://www.kinson-church.co.uk/>
<http://www.l-c-f.org.uk/>
<http://www.stpeterslcmv.co.uk/>
<http://www.linton-free-church.org/>
<http://www.liverpoolhome.com/>
<http://www.londonclc.com/>
<http://www.lcbc.org.uk/>

<http://www.macainsh.org.uk/>
<http://www.mackintosh-church.org.uk/>
<http://mccc.somewhere.net/>
<http://www.huntingdon-medway.co.uk/>
<http://www.minster.freeuk.com/>
<http://www.narboroughcc.org.uk/>
<http://www.netherfieldchapel.fsnet.co.uk/>
<http://www.netherfieldchapel.org.uk/>
<http://www.northleedsvineyard.faithweb.com/>
<http://www.oasis-church.org.uk/>
<http://www.ourladyoftherosary.freeserve.co.uk/>
<http://www.palaceavenue-methodist.org.uk/>
<http://www.stalbrights-church.org.uk/>
<http://www.stjohns.junglelink.co.uk/>
<http://www.llandeilofawr.org.uk/>
<http://users.netmatters.co.uk/davidbryant/C/index.html>
<http://www.sixmilecross.armagh.anglican.org/>
<http://www.saintjohns.co.uk/>
<http://www.geocities.com/church4uuk/>
<http://www.pieravenuebaptistchurch.org.uk/>
<http://www.prbc.churchuk.net/>
<http://www.nicholls128.freeserve.co.uk/>
<http://www.pbc.org.uk/>
<http://www.presbyterianireland.org/>
<http://presbaberdeen.org.uk/>
<http://freespace.virgin.net/putneyevan.church/>
<http://www.rainfordasc.freeserve.co.uk/>
<http://www.revivaltimes.org/>
<http://www.revive.org.uk/>
<http://www.tbds.btinternet.co.uk/ringmerparishmag>
<http://www.saintjohns.co.uk/>
<http://www.saintlukesderby.org/>

<http://www.hull.ac.uk/php/abspjl/Angl/SMBHome.html>
<http://netministries.org/see/churches/ch08035>
<http://www.vicas.demon.co.uk/>
<http://www.sechurch.freemove.co.uk/>
<http://www.sbec.org.uk/>
<http://msnhomepages.talkcity.com/RightWay/gordonangus/>
<http://rocky-road.org/>
http://website.lineone.net/~stalbans_church/
http://website.lineone.net/~stalbans_church/index.html
<http://fp.tezcat.f9.co.uk/st-andrews/>
<http://www.st-barnabas-hightown.org.uk/>
<http://www.stbirinus.fsnet.co.uk/>
<http://www.ischnura.demon.co.uk/st-bons.htm>
<http://www.chadschurch.care4free.net/>
<http://members.tripod.co.uk/stcross/>
<http://www.ianrod.clara.co.uk/>
<http://www.ianrod.clara.co.uk/>
http://www.exodus.cwc.net/st_giles/
<http://www.st-helens.org.uk/>
<http://www.stjamesmillbrook.org.uk/>
<http://www.barnet.circuit.care4free.net/st-johns-methodist.htm>
<http://www.stleonard-streatham.org.uk/index.html>
<http://www.st-lukes-gamston.org/>
<http://www.stmarybalham.org.uk/>
<http://members.netscapeonline.co.uk/djcritchley/addington1.html>
<http://www.stadiumchurch.com/>
<http://www.fastnet.co.uk/St-Michael-and-All-Angels/>
<http://www.donald4.freemove.co.uk/stmichaels/>
<http://www.stmichaelschurch.cwc.net/>
<http://www.stoswaldsbidston.com/>
<http://www.peterborough-stpauls.org.uk/>
<http://fp.benefice.f9.co.uk/>

<http://homes.areacity.com/StAlphonsus/index.html>
<http://www.bellsmyre.co.uk/>
<http://www.stbk.org.uk/>
<http://www.stbartsbath.org/>
<http://www.stbartsbath.org/>
<http://www.steds.co.uk/>
<http://www.georgehamstgeorge.cwc.net/>
<http://www.walkerssc.freeseve.co.uk/home/>
<http://www.sjtl.org/>
<http://www.stjohnwithstmark-church.com/>
<http://www.stmarys.freeseve.co.uk/>
<http://www.stmaryschippenham.homestead.com/>
<http://www.luddendenchurch.co.uk/>
<http://www.geocities.com/stmichaelstockwell/>
<http://www.stmonicas.org.uk/>
<http://www.stphilipstjames.org.uk/>
<http://www.christianfellowship.fsnet.co.uk/>
<http://www.lewseychurches.org.uk/stantonhadrian/>
<http://www.stockport-centre-church.freeseve.co.uk/>
<http://www.stokechurch.org/>
<http://www.sabc.freeuk.com/>
<http://www.pattayastreetkids.org/>
<http://www.studentcross.org.uk/>
<http://www.studleybaptist.co.uk/>
<http://www.users.myisp.co.uk/~guiseleychurches/>
<http://www.carpentersarms.org/>
<http://www.zyworld.com/frstephen2/>
<http://klik.to/Christianity>
<http://www.thechristiansite.co.uk/>
<http://www.stalban.co.uk/>
<http://www.communitychurch.org.uk/>
<http://www.jhls16779.pwp.blueyonder.co.uk/>

<http://www.fsgr.org.uk/>
<http://freespace.virgin.net/guy.etchells>
<http://www.geocities.com/iccgb/>
<http://www.churchnet.org.uk/ukchurches/www.kinson-church.co.uk>
<http://www.users.waitrose.com/~oasisch/>
<http://theoasischurch.org.uk/>
<http://www.danburychurch.freemove.co.uk/>
<http://www.netcomuk.co.uk/~lnagel/index.html>
<http://www.greatchesham.freemove.co.uk/index.html>
<http://www.studleyparish.fsnet.co.uk/>
<http://www.seafordparish.freeuk.com/>
<http://www.tiptoncc.freemove.co.uk/>
<http://people.goplay.com/ukbazzar/home.html>
<http://ukgospelnet.searchking.com/>
<http://www.wadsleychurch.freemove.co.uk/>
<http://www.warrington-parish-church.cwc.net/>
<http://www.geocities.com/stthomasurc/>
<http://www.nazarene.co.uk/>
<http://www.alsager.clara.net/>
<http://www.wbec.cwc.net/>
<http://www.whitefriarschurch.freemove.co.uk/>
<http://www.wbmc.ukgateway.net/>
<http://www.wroughtonaog.com/>
<http://members.truepath.com/Yiewsleybaptist/index.html>
<http://www.yorkminster.org/>
<http://www.churchofscotland.org.uk/>
<http://www.churchinwales.org.uk/>
<http://www.baptist.club24.co.uk/>

4.13. Din Eğitimi Makaleleri (İngilizce)

http://www.ccj.org.uk/We_remb.html

<http://www.ccj.org.uk/holocaust.htm>
<http://www.dianemiller.org>
<http://www.uua.org>
<http://www.islamatschool.org.uk/GC/GCSETopicsPages/Articles.htm>
<mailto:amal.moran@virgin.net>
http://artsweb.bham.ac.uk/aanderson/Publications/forgotten_dimension.htm

4.14. Hıristiyan Din Eğitimi Siteleri

<http://www.christianeducation.org.uk/cep.htm>
<http://www.cant.ac.uk/renet/>
<http://www.theresite.org.uk/>
<http://www.ccel.org/>
<http://members.aol.com/plweiss1/veritas.htm>
<http://www.jesuit.ie/prayer>
<http://www.starcourse.org/index.html>
<http://www.christianity.net/>
<http://www.christusrex.org/www1/icons/index.html>
<http://www.credo.ndirect.co.uk/history01.html>
<http://www.churchnet.org.uk/>
<http://www.corrymeela.org.uk/>
<http://www.crosssearch.com/>
<http://www.eni.ch/>
<http://www.farnboroughabbey.org/homepage.html>
<http://www.iona.org.uk/>
<http://www.wcc-coe.org/photo/>
<http://www.spartacus.schoolnet.co.uk/religion.htm>
<http://www.stmargcol.org.uk/>
<http://www.taize.fr/en/index.htm>
<http://www.credo.ndirect.co.uk/apcreed.html>
<http://bible.tutor.luthersem.edu/bible.htm>
<http://thechapel.org/>

<http://ourworld.compuserve.com/homepages/cphicks/tbctour.htm>
<http://www.iclnet.org/>
<http://www.iclnet.org/>
<http://www.newadvent.org/>
<http://www.gospelcom.net/>
<http://www.churchnet.org.uk/>
<http://www.best.com/~nodakid/church.html>
<http://140.190.128.190/merton/merton.html>
<http://www.worship.on.ca/>
<http://www.bible tutor.com/use30/level1/program/start/bible.htm>
<http://bible.gospelcom.net/>
<http://bible.gospelcom.net/bg/topicalsearch.html>
<http://bibleanswermachine.ww7.com/BibleAnswerMachine/cgi-bin/question/answer.cgi>
<http://bible.crosswalk.com/>
<http://www.ccel.org/wwsb/>
<http://unbound.biola.edu/>
http://goon.stg.brown.edu/bible_browser/pbeasy.shtml
http://goon.stg.brown.edu/bible_browser/pbform.shtml
<http://etext.virginia.edu/rsv.browse.html>
<http://etext.virginia.edu/kjv.browse.html>
<http://www.olivetree.com/bible/index.html>
<http://www.inthebeginning.net/bible/>
<http://www.audio-bible.com/bible/>
<http://www.ccel.org/olb/>
<http://www.bible4today.org.uk/>
<http://homepage.ntlworld.com/rsposse/index.htm>
<http://www.ntgateway.com/>
<http://clawww.lmu.edu/faculty/fjust/Bible.htm>
<http://www.pbs.org/wgbh/pages/frontline/shows/religion/>
<http://www.abu.nb.ca/courses/NTIntro/indexNTIntr.htm>
<http://www.bible.org/docs/nt/survey/toc.htm>
<http://shell5.ba.best.com/~gdavis/ntcanon/>

<http://unbound.biola.edu/acts/index.cfm?fuseaction=frames&lang=English>
<http://www.luthersem.edu/ckoester/Paul/main.htm>
<http://www.luthersem.edu/ckoester/Revelation/main.htm>
<http://www-relg-studies.scu.edu/netcours/NT/SYNOPTIC/>
<http://religion.rutgers.edu/nt/primer/>
<http://www.mindspring.com/~scarlson/synopt/>
<http://www.utoronto.ca/religion/synopsis/meta-syn.htm>
<http://www.utoronto.ca/religion/synopsis/meta-q.htm>
<http://www.surfplaza.com/harmony/>
http://nike.heidelberg.edu/~bgrangaa/NT/Synoptic_Gospels_Review.html
http://clawww.lmu.edu/faculty/fjust/Bible/Four_Gospel_Chart.htm
<http://members.aol.com/DrSwiney/mmlj.html>
<http://www.ccel.org/wwsb/>
<http://encarta.msn.com/find/concise.asp?ti=03b8c000>
<http://unbound.biola.edu/>
<http://www.bible.org/docs/maintoc.htm>
<http://bible.crosswalk.com/OtherResources/GuidetoBibleStudy/>
<http://www.r.bowie.btinternet.co.uk/biblical/studytoolsframe.html>
<http://www.r.bowie.btinternet.co.uk/biblical/biblical.html>
<http://www.bible.org/docs/ot/survey/toc.htm>
<http://gbgm-umc.org/umw/Bible/>
http://www.ccel.org/contrib/exec_outlines/guides.htm
<http://bible.crosswalk.com/History/>
<http://www.ibiblio.org/expo/deadsea.scrolls.exhibit/intro.html>
<http://www.newadvent.org/cathen/>
<http://www.ccel.org/php/wwec.php?a=b>
<http://bible.crosswalk.com/Encyclopedias/CondensedBiblicalCyclopedia/>
<http://bible.crosswalk.com/Commentaries/>
<http://www.gospelcom.net/eword/comments/>
<http://bible.crosswalk.com/Dictionaries/>
<http://www.ccel.org/olb/tolbss/components/commentaries/com-ofc.html>
<http://bible.crosswalk.com/Concordances/TreasuryofScriptureKnowledge/>

<http://bible.crosswalk.com/Dictionaries/BakersEvangelicalDictionary/>
<http://bible.crosswalk.com/Commentaries/DarbysSynopsisofNewTestament/>
<http://unbound.biola.edu/easton/index.cfm?lang=English>
<http://bible.crosswalk.com/Dictionaries/EastonsBibleDictionary/>
<http://www.biblestudyguide.org/dictionary-encyclopedia/eastons/ebd2.html>
<http://bible.crosswalk.com/Dictionaries/HitchcocksBibleNames/>
<http://bible.crosswalk.com/Commentaries/MatthewHenryComplete/>
<http://unbound.biola.edu/commentary/index.cfm?lang=English>
<http://unbound.biola.edu/naves/index.cfm?lang=English>
<http://bible.crosswalk.com/Concordances/NavesTopicalBible/>
<http://bible.crosswalk.com/Commentaries/PeoplesNewTestament/>
<http://bible.crosswalk.com/Concordances/TreasuryofScriptureKnowledge/>
<http://eikon.divinity.yale.edu/>
<http://www.nd.edu/~kcoblent/theo.html>
<http://www.painsley.org.uk/re/Atlas/default.htm>
<http://www.holy-land-online.com/>
<http://ccel.wheaton.edu/owen/trinity/trinity.txt>
<http://ccel.wheaton.edu/wesley/hymn/jw.html>
<http://ccel.wheaton.edu/law/letters/Letters.txt>
http://ccel.wheaton.edu/hooker/discourse_justification/discourse_justification.txt
<http://ccel.wheaton.edu/wesley/perfection/perfection.txt>
<http://ccel.wheaton.edu/rutherford/letters/letters.txt>
http://ccel.wheaton.edu/law/a_serious_call/a_serious_call.html
http://ccel.wheaton.edu/john_of_the_cross/canticle/canticle.html
http://ccel.wheaton.edu/edwards/absent_body/absent_body.html
http://ccel.wheaton.edu/spurgeon/all_of_grace/all_of_grace1.0.pdf
http://ccel.wheaton.edu/spurgeon/all_of_grace/all_of_grace1.0.RTF
http://ccel.wheaton.edu/spurgeon/all_of_grace/all_of_grace0.2.ps.gz
<http://ccel.wheaton.edu/law/appeal/Appeal.txt>
<http://ccel.wheaton.edu/law/address/Address.txt>
http://ccel.wheaton.edu/john_of_the_cross/ascent/ascent.html
<http://ccel.wheaton.edu/fox/autobiography/autobiography.html>

<http://ccel.wheaton.edu/owen/christologia/christol.htm>
<http://ccel.wheaton.edu/owen/christologia/christologia.txt>
<http://www.ocd.or.at/ics/john/works.htm>
<http://ccel.wheaton.edu/calvin/commentaries/commentaries.html>
http://ccel.wheaton.edu/calvin/christian_life/christian_life1.0.RTF
http://ccel.wheaton.edu/calvin/christian_life/christian_life1.0.pdf
http://ccel.wheaton.edu/calvin/christian_life/christian_life1.0.txt
http://ccel.wheaton.edu/calvin/christian_life/christian_life.html
http://ccel.wheaton.edu/john_of_the_cross/dark_night/dark_night.html
http://ccel.wheaton.edu/eucherius/contempt/on_contempt.html
<http://ccel.wheaton.edu/donne/deaths-duel/deaths-duel.html>
<http://ccel.wheaton.edu/donne/devotions/devotions1.1.RTF>
<http://ccel.wheaton.edu/donne/devotions/devotions1.1.pdf>
<http://ccel.wheaton.edu/donne/devotions/devotions.html>
<http://ccel.wheaton.edu/catherine/dialog/dialog.html>
<http://ccel.wheaton.edu/easton/ebd/ebd.html>
<http://ccel.wheaton.edu/owen/faith/faith.txt>
<http://nicanor.acu.edu/special/multi-language/>
http://ccel.wheaton.edu/bunyan/grace_abounding/grace_abounding.txt
<http://ccel.wheaton.edu/augustine/enchiridion/enchiridion.html>
<http://ccel.wheaton.edu/macdonald/daynight/daynight.html>
<http://ccel.wheaton.edu/chesterton/heretics/heretics.txt>
http://ccel.wheaton.edu/bible_names/title.html
<http://ccel.wheaton.edu/music/music.html>
<http://ccel.wheaton.edu/teresa/castle/castle.html>
<http://ccel.wheaton.edu/owen/worship/worship.txt>
<http://www.ocd.or.at/eng/juan.htm>
http://ccel.wheaton.edu/inge/US_ONLY/light_life_love/light_life_love1.0.RTF
<http://ccel.wheaton.edu/henry/mhc/mhc.html>
http://ccel.wheaton.edu/spurgeon/morn_eve/morn_eve.html
<http://www.biblestudytools.net/Concordances/NavesTopicalBible/>
<http://ccel.wheaton.edu/law/justification/Justification.txt>

<http://ccel.wheaton.edu/calvin/prayer/prayer.html>
<http://ccel.wheaton.edu/augustine/doctrine/doctrine.txt>
http://ccel.wheaton.edu/bernard/loving_God/loving_God.html
<http://ccel.wheaton.edu/athanasius/incarnation/0content.html>
<http://ccel.wheaton.edu/chesterton/orthodoxy/orthodoxy.html>
http://ccel.wheaton.edu/milton/paradise_lost/paradise_lost.txt
http://ccel.wheaton.edu/milton/paradise__regained/paradise__regained.txt
http://ccel.wheaton.edu/bunyan/pilgrims_progress/title.html
http://ccel.wheaton.edu/edwards/religious_affections/religious_affections.html
<http://ccel.wheaton.edu/julian/revelations/>
<http://ccel.wheaton.edu/wesley/sermons/sermons.html>
<http://ccel.wheaton.edu/edwards/sinners/sinners.txt>
<http://ccel.wheaton.edu/edwards/sinners/sinners.html>
<http://www.newadvent.org/summa/>
<http://ccel.wheaton.edu/darby/synopsis/>
http://ccel.wheaton.edu/ruysbroeck/US_ONLY/adornment/adornment1.0.RTF
http://ccel.wheaton.edu/ruysbroeck/US_ONLY/adornment/adornment1.0.txt
http://ccel.wheaton.edu/ruysbroeck/US_ONLY/adornment/adornment1.0.pdf
<http://ccel.wheaton.edu/guthrie/interest/interest.txt>
<http://ccel.wheaton.edu/chesterton/queertrades/queertrades.html>
<http://ccel.wheaton.edu/patrick/confession/confession.html>
<http://ccel.wheaton.edu/augustine/confessions/confessions.html>
<http://ccel.wheaton.edu/macdonald/daynight/daynight.txt>
<http://ccel.wheaton.edu/owen/justification/justification.txt>
<http://ccel.wheaton.edu/fathers/>
http://ccel.wheaton.edu/edwards/excellency/excellency_of_christ.txt
<http://ccel.wheaton.edu/edwards/excellency/excellency.html>
<http://ccel.wheaton.edu/law/regeneration/Regeneration.txt>
http://ccel.wheaton.edu/bunyan/holy_war/holy_war.txt
<http://ccel.wheaton.edu/kempis/imitation/imitation.html>
<http://ccel.wheaton.edu/chesterton/innocence/title.html>
<http://ccel.wheaton.edu/teresa/life/life1.0.RTF>

<http://ccel.wheaton.edu/teresa/life/main.html>
<http://ccel.wheaton.edu/teresa/life/life1.0.pdf>
<http://ccel.wheaton.edu/macdonald/princess/title.html>
<http://ccel.wheaton.edu/chesterton/thursday/thursday.html>
<http://ccel.wheaton.edu/law/demonstration/Demonstration.txt>
<http://ccel.wheaton.edu/bounds/necessity/necessity.html>
<http://ccel.wheaton.edu/ephraim/pearl/pearl.html>
http://ccel.wheaton.edu/bro_lawrence/practice/practice.html
<http://wwwis.cs.utwente.nl:8080/~faase/P/B/TPoG/>
http://ccel.wheaton.edu/baxter/everlasting_rest/
<http://ccel.wheaton.edu/hilton/ladder/ladder1.1.pdf>
<http://ccel.wheaton.edu/hilton/ladder/ladder1.0.RTF>
http://ccel.wheaton.edu/law/spirit_of_love/Spirit_of_Love.txt
http://ccel.wheaton.edu/law/spirit_of_prayer/Spirit_of_Prayer.txt
<http://ccel.wheaton.edu/ignatius/exercises/exercises.html>
http://ccel.wheaton.edu/boehme/supersensual_life/supersensual_life.txt
<http://ccel.wheaton.edu/teresa/way/way1.0.RTF>
<http://ccel.wheaton.edu/teresa/way/main.html>
<http://www.ocd.or.at/eng/teresa.htm>
<http://ccel.wheaton.edu/teresa/way/way1.0.pdf>
http://ccel.wheaton.edu/law/divine_knowledge/Divine_Knowledge.txt
<http://ccel.wheaton.edu/chesterton/wisdom/title.html>
http://ccel.wheaton.edu/theo_ger/theologia_germanica.txt
http://ccel.wheaton.edu/theo_ger/theologia_germanica1.1.RTF
http://ccel.wheaton.edu/theo_ger/theologia_germanica1.1.pdf
http://ccel.wheaton.edu/spurgeon/till_he_come/title.html
http://ccel.wheaton.edu/tolstoy/23_tales/23_tales.html
http://ccel.wheaton.edu/tolstoy/23_tales/23_tales1.0.RTF
http://ccel.wheaton.edu/tolstoy/23_tales/23_tales1.0.pdf
<http://ccel.wheaton.edu/process/>
<http://ccel.wheaton.edu/alphonsus/uniformity/uniformity.html>
<http://ccel.wheaton.edu/wwsb/>

<http://www.njwebworks.com/churchweb/gallery/>
<http://www.wecare.org/graphics.html>
<http://www.ida.liu.se/~andbj/op/DominicanPixIndex.html>
<http://listserv.american.edu/catholic/franciscan/clipart/web1.html>
<ftp://anonymous@hwbbs.gbgm-umc.org/library/religifs/>
<http://gbgm-umc.org/>
<http://users.itsnet.com/~highland/clipart.html>
http://associate.com/ministry_files/GIF.html
http://associate.com/ministry_files/JPEGS.html
<http://www.prairienet.org/mennonite//MennoLink/icons.html>
<http://rylibweb.man.ac.uk/data1/dg/methodist/methgal.html>
<http://www.calebproject.org/toons.htm>
<http://www.mit.edu:8001/activities/ocf/icons.html>
<http://www.ocf.org/OrthodoxPage/icons/icons.html>
<http://merlin.isy.liu.se/~mikael/ClipArt/religion/usenet/>
<http://www.aphids.com/susan/relimage/>
<http://www.cruzio.com/~djj/calvary/sg.html>
<http://www.stainedglass.com/main.htm>
<http://www.clipartconnection.com/>
<http://www.wecare.org/>
http://www.execpc.com/~tmuth/st_john/xmas/art.htm
<http://www.gate.net/~eak3/grace/amaze.htm>
<http://gort.ucsd.edu/mw/bdl.html>
<http://www.asianart.com/>
<http://met.open.ac.uk/group/kaq/church.htm>
<http://www.rwga.com/relig1.htm>
<http://www.eskimo.com/~telical/christ-art.html>
<http://www.christusrex.org/www1/icons/index.html>
<http://www.efn.org/~hkrieger/>
<http://www.minotaurz.com/minotaur/photoshow.html>
<http://listserv.american.edu/catholic/franciscan/clipart/clipart.html>
<http://www.bway.net/~halsall/images.html>

<http://www.isc.tamu.edu/~msr/gif-files/>
<http://www.heartlight.org/gallery/index.html>
<http://www.scruz.net/~addison/vol1num4/html/gallery.htm>
<http://www.clark.net/pub/webbge/jesus.htm>
<http://rylibweb.man.ac.uk/data1/dg/methodist/jw011.html>
<http://dizzy.library.arizona.edu/images/swf/mission.html>
<http://www.txdirect.net/users/kurbish/ReliArt.htm>
<http://www.jamescouch.com/>
<http://www.mindspring.com/~tentmakr/spirart.html>
<http://www1.huji.ac.il/jeru/jerusalem.html>
<http://www.udayton.edu/mary/>
<http://user02.blue.aol.com/karthurs/omnart.htm>
<http://www.christianbooksdirect.co.uk>
<http://www.scripture.org.uk/publish/publish.htm>
<http://weber.u.washington.edu/~madin/>
<http://www.britannia.com/church/bond1.html>
<http://users.ox.ac.uk/~mikef/durham/gresham.html>
ftp://epas.utoronto.ca/pub/cch/religious_studies/
<ftp://iclnet93.iclnet.org/pub/resources/christian-books.html>
<ftp://iclnet93.iclnet.org/pub/resources/christian-history.html>
<http://www.kristnet.no>
<ftp://iclnet93.iclnet.org/pub/resources/christian-resources.html>
gopher://gopher.epas.utoronto.ca/11/cch/disciplines/religious_studies
<http://www.op.org/domcentral/trad/stcather.htm>
<http://www.csv.warwick.ac.uk/~phujd/resources.html>
<http://web.dbtech.net/~jamiller/cradio.htm>
<http://www.spu.edu/~link/alt/>
<http://www.vms.utexas.edu/~DELLENBA/concerts/home.html>
<http://www.slip.net/~bjadams/worshipa.html>
<http://www.elink.net/callfm/>
<http://www.ccmcom.com/>
<http://www.ccmusic.org/>

<http://www.redshift.com/~bowms1/>
<http://www.wp.cc.nc.us/~jwood/>
<http://www.cmo.com/cmo/>
<http://place2b.org/cmp/>
<http://users.lr.net/~jwatson7/voteform.html>
<http://tlem.netcentral.net/cmr/>
<http://www.dcez.com/~cpaf/cpaf.htm>
<http://www.scn.de/~striebe/lorenz/index.html>
<http://www.acs.psu.edu/users/jws/ccmpage.html>
<http://www.rit.edu/~mdh3814/dave/bullard.htm>
<http://www.fishtv.com/>
<http://www.fishers.com/>
http://silvertone.princeton.edu/chant_html/
<http://www.cmo.com/hmmag/index.html>
<http://www.geocities.com/SunsetStrip/Alley/5643/>
<http://www.alaska.net/~pianoman/>
<http://www.hymns.com/>
<http://tlem.netcentral.net/index.html>
<http://www.maranathamusic.com/>
<http://home.epix.net/~joelc/midihymn.html>
<http://www-personal.umich.edu/~ajjoosse/tms.html>
<http://pages.prodigy.com/AL/reality1/reality1.html>
<http://www.webpulse.com/sanctuary/>
<http://home.aol.com/GilbertoB/>
<http://www.spank.com/squares/>
<http://www.truthmusic.org/>
<http://www.music.vineyard.org/>
<http://members.aol.com/addnews/>
<http://www.softdisk.com/comp/mcoc/family/>
<http://w3.gorge.net/lills/chmn0000.html>
http://www.gcp.org/ministries/as_for_my_house.htm
<http://www.webcom.com/banner/>

<http://www.geocities.com/SoHo/3718/>
<http://www.denver.net/~baonline/>
<http://members.pgonline.com/~biblemag/>
<http://users.aol.com/BibleStd/>
<http://www.cwnews.com/>
<http://www.gospelcom.net/ccmag/>
<http://www.christiandigest.com/>
<http://www.christianherald.org.uk/>
<http://www.gospelcom.net/csi/chs/>
<http://members.aol.com/cynews/index.html>
<http://www.christianteens.net/cyn/>
<http://www.acloserlook.com/>
<http://gvanv.com/compass/comphome.html>
<http://www.catholic.net/RCC/Periodicals/Crisis/index.html>
<http://www.gospelcom.net/navs/NP/dj/>
<http://www.echt.de/>
<http://www.geocities.com/Athens/4051/>
<http://www.netppl.fi/~findians/briefings.html>
<http://wwwFOUNDERS.org/>
http://www.turnpike.net/~Glad_Tidings/start.htm
<http://jeronim.hbk.hr/GK/gk.htm>
<http://www.computeradv.com/GC/default.html>
<http://www.scruz.net/~addison/journal.htm>
<http://www.telalink.net/~goped/>
<http://www.guideposts.org/gp2/index.shtml>
<http://www.heartlight.org/>
<http://www.CatholicDigest.org/>
<http://206.103.75.10/image/>
<http://www.geocities.com/Athens/9431/>
<http://www.peg.apc.org/~ucaql/>
<http://www.uvol.com/www1st/ldsmag/>
<http://dSPACE.dial.pipex.com/town/square/ac848/light.htm>

<http://www.pulpit.org/>
<http://www.elca.org/lu/luthmag.html>
<http://www.mcjonline.com/>
<http://badger.win.bright.net/~marhill/>
<http://www.tobiasdesign.com/milieu/>
<http://atgi.com/missiona/>
<http://www.rpinet.com/ml/>
<http://www.ozemail.com.au/~wfnev/>
<http://www.newmanmag.com/>
<http://multimag.com/mag/nmc/>
<http://www.niagara.com/~jvim/PerhapsToday/PerhapsIndex.html>
<http://www.ptm.org>
<http://www.preaching.com/preaching/>
<http://www.upbeat.com/prophecy/>
<http://www.prophezine.com/>
<http://www.io.org/~sower/>
<http://www.claret.org/~salt/>
<http://www.sermonnotes.com/>
<http://sites.goshen.net/sl/>
<http://www.Sojourners.com/sojourners/home.html>
<http://www.spirituality.org/>
<http://www.AmericanCatholic.org/messenger/0297/index.html>
<http://www.thetablet.co.uk/>
<http://www.storyfest.com/tales.html>
<http://www.teshuvah.com/webzine/>
<http://www.uscatholic.org>
<http://www.niagara.com/~jvim/IntelligenceBriefing/Issues.html>
<http://www.geocities.com/SoHo/9076/>
<http://WWW1.minn.net/~jbrooks/>
<http://www.lausanne.org/>
<http://www.worldmag.com/>
<http://www.churchlink.com.au/churchlink/worldscope/>

<http://www.worshipworks.org/>
<http://er4www.eng.ohio-state.edu/~weastons/>
<http://www.youmagazine.com/>
<http://www.christianeducation.org.uk/cep.htm>
<http://www.re-xs.ucsm.ac.uk/>
<http://www.natsoc.org.uk/>
<http://info.ox.ac.uk/~manc0039/farm.html>
<http://refit.uscm.ac.uk/>
<http://www.cant.ac.uk/renet/>
<http://www.theresite.org.uk/>
<http://www.becta.org.uk/info-sheets/re.html>
<http://www.goarch.org/access>
<http://www.churchnet.org.uk/>
<http://www.rsweb.org.uk/>
<http://www.retri.org.uk/>
<http://www.paulhopkins.org.uk/re/index.html>
<http://www.catholicweb.com/>
<http://www.anglicansonline.org>
<http://www.anglicancommunion.org/site.html>
<http://www.cofe.anglican.org/>
<http://www.churchtimes.co.uk/>
<http://www.bbc.co.uk/religion/>
<http://www.ngfl.gov.uk/ngfl>
http://www.vatican.va/phome_en.htm
<http://www.thetablet.co.uk/tablethm.cgi>
<http://www.cwnews.com/>
<http://www.jw-media.org>
<http://www.jw-media.org>
<http://www.fiec.co.uk/>
<http://www.fiec.co.uk/>
<http://www.urc.org.uk/>
<http://www.adventist.org.uk/>

<http://www.salvationarmy.org.uk/>

4.15. Müslüman Din Eğitimi Siteleri

<http://www.unn.ac.uk/societies/islamic/>

<http://www.usc.edu/dept/MSA/introduction/>

<http://www.usc.edu/dept/MSA/reference/glossary.html>

<http://www.islamicity.com/Mosque/Hajj/>

<http://www.usc.edu/dept/MSA/fundamentals/pillars/intropillars.html>

<http://www.islamic.org.uk/>

<http://www.islamatschool.org.uk>

<http://www.islamonline.org/English/index.shtml>

<http://islamicity.com/Ramadan/>

<http://www.ummah.org.uk/>

http://www.csv.warwick.ac.uk/~suaaf/articles/ramadan/meaning_of_ramadan.html

<http://www.islamworld.net/99.html>

http://goon.stg.brown.edu/quran_browser/pqeasy.shtml

<http://www.understanding-islam.com/>

<http://www.cam.ac.uk/CambUniv/Societies/cuiss/islam.htm>

<http://www.almanar.org/qs/allqs.html>

<http://www.unn.ac.uk/societies/islamic/quran/intro/iindex.htm>

http://www.utexas.edu/students/amso/quran_html/

<http://www.unn.ac.uk/societies/islamic/quran/noble/subject1.htm>

http://goon.stg.brown.edu/quran_browser/pqeasy.shtml

http://rubens.anu.edu.au/islam2/index_1.html

<http://isfahan.anglia.ac.uk:8200/>

<http://www.anglia.ac.uk/~trochford/glossary/concepts.html>

<http://www.mcb.org.uk/>

<http://www.muslimnews.co.uk/>

<http://islamicity.com/>

<http://www.ummahnews.com/>

<http://news.islaam.com/>

<http://www.ummah.net/manchester/pt25.htm>
<http://www.ummah.net/manchester/al-furqan.htm>
http://uk_mosques.html
<http://www.unn.ac.uk/societies/islamic/>
<http://www.cardiff.ac.uk/uwcc/suon/islamic/>
<http://www.qmw.ac.uk/~islam/islamic.html>
<http://www.mds.qmw.ac.uk/student/islamic/>
<http://info.abdn.ac.uk/~src056/>
<http://www.bangor.ac.uk/nus/islam/>
<http://studentweb.cs.bham.ac.uk/~nya/isoc/isoc.htm>
<http://www.cam.ac.uk/CambUniv/Societies/cuiss/>
<http://www.warwick.ac.uk/~esjr/pmic.html>
<http://www.gla.ac.uk/Clubs/Muslim/>
<http://www.hw.ac.uk/exuWWW/socs/islamic/index.html>
<http://www.keele.ac.uk/socs/ks28/home.html>
<http://www.ncl.ac.uk/~nislamic/>
<http://users.ox.ac.uk/~islam/>
<http://www.soton.ac.uk/~islamsoc/>
<http://www.csv.warwick.ac.uk/~suaaf/>
<http://www.colostate.edu/Orgs/MSA/>
<http://www.columbia.edu/cu/isa/>
<http://www.csun.edu/~hbcsc103/MSA.html>
<http://orion.it.luc.edu/~niqbal/>
<http://www.lehigh.edu/~inmsa/inmsa.html>
<http://www.mit.edu:8001/activities/mitmsa/mitmsa.html>
<http://www.qucis.queensu.ca/home/fevens/MSA-Natl.html>
<http://www.orst.edu/groups/msa/>
<http://wings.buffalo.edu/sa/muslim/>
<http://www.islamctr.org/icsc/islam.html>
<http://info.uah.edu/msa/huda.html>
<http://comp.uark.edu/~muslim/>
<http://student-www.uchicago.edu/orgs/muslim-association/>

<http://www.uh.edu/campus/msa/>
<http://www.umich.edu/~muslims/>
<http://sunset.backbone.olemiss.edu/~muslimsa/>
<http://www.umn.edu/~msaumr/>
<http://www.usc.edu/dept/MSA/>
<http://www.utexas.edu/students/msa/>
<http://129.100.153.77/clubs/MSA/>
<http://www.wvu.edu/~msa/>
<http://www.cco.caltech.edu/~calmsa/calmsa.html>
<http://www.glink.net.hk/~hkiya/>
<http://www.misa.qc.ca/>
<http://www.islamctr.org/icsc/myg/myg.html>
<http://www.glue.umd.edu/~sami/>
<http://www.wamy.com/>
<http://www.aicp.org/>
<http://www.qss.org/>
<http://www.oz.net/~msarram/>
<http://amahelp.com>
<http://www.amermuslim.org>
<http://home4.inet.tele.dk/irfan/>
<http://www.dnai.com/~gui/awairproductinfo.html>
<http://sunnah.org>
<http://faith.swan.ac.uk/AMR/>
http://www.muslims.net/Bism_Rabbik_Foundation/
<http://www.cair-net.org>
<http://globale.net/~heritage/library.html>
<http://www.islamicity.org/hadi/default.htm>
<http://www.iad.org/>
<http://www.IANAnet.org/>
<http://www.icofa.com/>
http://www.bev.net/community/sedki/Islamic_Center.html
<http://home.rmci.net/zeeshan/icob1.htm>

<http://www.umn.edu/~msaumr/icrm/>
<http://users.aol.com/hineaf/index.htm>
<http://www.ave.net/~mzayed/index.htm>
<http://www.ave.net/~icci/>
<http://www.icna.com/main.shtml>
<http://www.islamic-edu.org>
<http://www.islamic-foundation.org>
<http://www.muslims.net/islamparty/islamparty.htm>
http://www.msa-natl.org/resources/Relief_Orgs.html
<http://w3.one.net/~dtvman/isna.html>
<http://www.southwind.net/~masjid/>
<http://www.kff.com>
<http://www.geocities.com/Heartland/Plains/8240/index.html>
<http://www.miraserve.com/>
<http://www.mpac.org/>
<http://www.teleport.com/~metpdx/>
<http://www.ummah.org.uk/samadi/index.html>
<http://members.wbs.net/homepages/m/u/s/muslimyouthorganization.html>
<http://www.muslims.net/>
<http://www.islam.org/voi/>
<http://www.connect.ab.ca/~lfahlman/wcomwf.htm>
<http://www.minaret.org>
<http://www.islamic-edu.org/>
<http://www.cie.org/>
<http://www.arab.net/>
<http://almashriq.hiof.no//>
<http://artsweb.bham.ac.uk/mdraper/transnatsufi>
<http://www.columbia.edu/cu/libraries/indiv/area/MiddleEast>
<http://bubl.ac.uk/link/>
<http://www.mideastinfo.com>
<http://www.ex.ac.uk/~JPAucht/lib/religion.html>
<http://www.cfr.org/p/resource.cgi?proj!271>

<http://www.law.emory.edu/IFL>
<http://www.cyberiran.com>
<http://www.islamonline.com>
<http://www.al-islam.org>
<http://www.qaradawi.net>
<http://www.seraj.org>
<http://www.fioe.org>
<http://adherents.com>
<http://www.islamicunion.com>
<http://www.kb.nl/dutchess/18/73/info-3246.html>
<http://www.lamp.ac.uk/cis/pathways/index.html>
http://www.maroc.net/maghreb_literature/About_Us/about_us.htm
http://www.lib.utexas.edu/Libs/PCL/Map_collection/middle_east.html
<http://www.cc.utah.edu/~jwr9311/MENA.html>
<http://gopher://marvel.loc.gov/11/global/socsci/area/mideast>
<http://salam.muslimsonline.com/~azahoor/acmz.htm>
<http://salam.muslimsonline.com/~azahoor/acmz.htm>
http://http://www.quran.org.uk/ieb_quran_chittick.htm
<http://salam.muslimsonline.com/~azahoor/quranetr.htm>
<http://salam.muslimsonline.com/~islamawe/Quran>
<http://users.erols.com/zenithco/nabi.html>
<http://users.erols.com/zenithco/muhammad.html>
<http://users.erols.com/zenithco/quote1.html>
<http://users.erols.com/zenithco/charter1.html>
<http://salam.muslimsonline.com/~azahoor/treaty631.htm>
<http://users.erols.com/zenithco/treaty22.html>
<http://www.muktar.home.mindspring.com>
<http://www.al-huda.ca/index/qrnindex1.htm>
<http://www.quran.org>
<http://www.usc.edu/dept/MSA/fundamentals/pillars/intropillars.html>
<http://www.fordham.edu/halsall/basis/1100ghazali-truth.html>
<http://www2.mozcom.com/~habib/islamstu.htm>

<http://www.arches.uga.edu/~godlas/Sufism.html>
<http://www.ibnarabisociety.org/IbnArabi.html>
<http://www.mullasadra.org/teachingnasr.htm>
<http://www.fordham.edu/halsall/source/1190averroes.html>
<http://web.mit.edu/mitmsa/www/NewSite/libstuff/nasr/nasrspeech1.html>
<http://users.erols.com/zenithco/index.html>
<http://geocities.com/~n4bz/gsr5/gsr502.htm>
<http://www.viewislam.com>
<http://www.submission.org/home.html>
<http://www.solat.net>
<http://www.ucalgary.ca/HIST/tutor/islam/index2.html>
<http://users.erols.com/ameen/islchina.htm>
<http://www.turkiye.net/sota/origins.html>
<http://www.rpi.edu/dept/union/paksa/www/html/pakistan/hist2.html>
<http://salam.muslimsonline.com/~azahoor/islafrica.htm>
<http://www.arches.uga.edu/~godlas/islamwest.html>
<http://www.usc.edu/dept/MSA/politics/firstfourcaliphs.html>
<http://users.erols.com/gmqm/toleran1.html>
<http://www.usc.edu/dept/MSA/humanrelations/humanrights>
<http://www.twf.org/Library/God.html>
<http://www.twf.org/Library/Slavery.html>
<http://www.al-islam.org/al-serat/IslamAndViolence.htm>
<http://users.erols.com/gmqm/sibai6.html>
<http://www.uel.ac.uk/faculties/socsci/law/jsrps.html>
<http://www.hf-fak.uib.no/institutter/smi/paj/Vikor.html>
http://www.muslim-canada.org/Islam_myths.htm
<http://www.jannah.org/sisters/feminism.html>
http://www.soas.ac.uk/Centres/IslamicLaw/Feminism_Intro.html
<http://www.arches.uga.edu/~godlas/Islamwomen.html>
<http://www.igc.org/nonviolence/islambib.htm>
<http://www.islamicity.org>
<http://www.xs4all.nl/~siend/science/kiyimba.html>

<http://users.erols.com/zenithco/index.html#scit>
<http://users.erols.com/zenithco/index.html#scit>
<http://users.erols.com/gmqm/sibai10.html>
<http://users.erols.com/zenithco/quote2.html>
<http://www.arches.uga.edu/~godlas/IslArt.html>
<http://www.arches.uga.edu/~godlas/IslArt.html>
<http://www.al-aqsa.com/contents.html>
<http://users.erols.com/ameen/domerock.htm>
<http://www.unc.edu/depts/islamweb/index.html>

4.16. Sih Din Eğitimi Siteleri

<http://www.elite.net/~gurpal/>
<http://www.labana.org/>
<http://www.sikhinfo.com/>
<http://www.SriGuruGranthSahib.org>
<http://www.Baisakhi.org>
<http://www.BabaNandSinghSahib.org>
<http://www.SikhiToTheMAX.com>
<http://www.indiaconnect.com/hbooks.htm>
<http://photon.bu.edu/~rajwi/sikhism/mansukh1.html>
<http://www.sikhs.org/topics.htm>
<http://www.sikhs.org/>
<http://www.community.net:80/~khalsa/>
<http://www.indiaconnect.com/hbooks.htm>
<http://www.cs.orst.edu/~singhja/sikh.html>
<http://odin.community.net:80/~khalsa/>
<http://csclub.uwaterloo.ca/~sikhs/>
<http://photon.bu.edu/~rajwi/sikhism/mansukh3.html#q75>
<http://photon.bu.edu/~rajwi/sikhism/mansukh3.html#q48>
<http://photon.bu.edu/~rajwi/sikhism/mansukh3.html#q47>
<http://photon.bu.edu/~rajwi/sikhism/mansukh-1.html#q16>

<http://photon.bu.edu/~rajwi/sikhism/mansukh3.html#q61>
<http://photon.bu.edu/~rajwi/sikhism/mansukh7.html>
<http://photon.bu.edu/~rajwi/sikhism/mansukh-1.html#q17>
<http://photon.bu.edu/~rajwi/sikhism/mansukh3.html#q76>
<http://photon.bu.edu/~rajwi/sikhism/mansukh-1.html#q12>
<http://www.sikhspirit.com/>
<http://www.sikhnet.com/news>
<http://www.sikhe.com/>
http://www.sikhseek.com/News_and_Events/Newspapers/
<http://www.seattlegurdwara.com/news.asp>
<http://hnet.4mg.com/news/news.html>
<http://www.panthkhalsa.org/>
<http://www.indiaconnect.com/hbooks.htm>
<http://dgmc.sikhnet.org/ggs/english/1/eggs0001.htm>
<http://www.gurbani.org/>
<http://www.sikhs.org/dates.htm>
<http://www.humanrights.com/sikhism/>
<http://photon.bu.edu/~rajwi/sikhism/mansukh6.html>
<http://www.sikhi.demon.co.uk/contacts.htm>
<http://photon.bu.edu/~rajwi/sikhism/mansukh5.html>
<http://www.demon.co.uk/charities/sikh/>
<http://photon.bu.edu/~rajwi/sikhism/mansukh7.html>

4.17. Türk Din Eğitimi Siteleri

<http://altas.50megs.com/>
<http://www.diyamet.gov.tr>
<http://www.meb.gov.tr>

4.18. Yabancı İlahiyat Fakülteleri

<http://www.st-andrews.ac.uk/academic/divinity/home.html>

<http://www.bham.ac.uk/theology/>
<http://www.bris.ac.uk/Depts/THRS/>
<http://www.divinity.cam.ac.uk/>
<http://www.cardiff.ac.uk/relig/>
<http://www.durham.ac.uk/~dth0www/>
<http://www.div.ed.ac.uk/>
<http://www.exeter.ac.uk/theology/>
<http://www.religions.divinity.gla.ac.uk/>
<http://www.hull.ac.uk/theol/>
<http://www.ukc.ac.uk/secl/THRS/>
<http://www.lampeter.ac.uk/trs/>
<http://www.leeds.ac.uk/trs/trs.html>
<http://www.kcl.ac.uk/depsta/humanities/theorelig/top.html>
<http://www.heythrop.ac.uk/>
<http://www.art.man.ac.uk/reltheol/>
<http://www.newcastle.ac.uk/rs/>
<http://www.nottingham.ac.uk/theology/>
<http://www.theology.ox.ac.uk/>
<http://www.shef.ac.uk/uni/academic/A-C/biblst/>
http://www.tubingen.de/ev_theologie/vorsteng.html
<http://www.abo.fi/fak/tf/>
<http://www.joensuu.fi/humanisti/teologia/index.html>
<http://www.aka.fi/eng/akatemia.htm>
<http://www.aau.dk/dk/teo/index.html>
<http://www.teol.ku.dk/>
<http://www.ku.lt/>
http://www.lu.lv/e_strukt/fakult/theo/
<http://www.teol.lu.se/>
<http://www.hi.is/EHI/Intro/faculties.html#Theology#Theology>
<http://www.menfak.no/>
<http://www.tf.uio.no/>
<http://www.ut.ee/teaduskond/Usu/english/>

<http://www.teol.uu.se/>
<http://www.vu.lt/english/>
<http://www.vdu.lt/>
<http://www.acu.edu.au/ren/indexr.html>

4.19. İslam Üniversiteleri

<http://www.amu.nic.in>
<http://www.iiu.edu.my>
<http://www.geocities.com/CollegePark/Union/4222/kisase.htm>
<http://www.kusza.edu.my>
http://www.aa.tufs.ac.jp/index_e.html
<http://www.univdhaka.edu>
<http://www.kudcs.edu.pk/dept/islamstudies/intro.html>
<http://www.cc.um.edu.my>
<http://www.rau.ac.za>
<http://www.uct.ac.za>

4.20. Sempozyumlar (Yabancı)

<http://www.acu.edu.au/chronicle/page9d.htm>
<http://www.byu.edu/news/releases/archive99/mar/religion.htm>
http://www.scmo.org.uk/media_office/briefing/99/dec/9912005.htm
<http://www.salforddiocese.org.uk/press/press2000/pr000505c/html>

4.21. Budist Din Eğitimi Siteleri

<http://www.globalserve.net/~christle/>
<http://www2.one.net.au/~lourie/buddhism.htm>
<http://www.ncf.carleton.ca/dharma/introduction/overview.html>
<http://reality.sgi.com/sandvik/dharma/BuddhismBeginnerBooks.html>
<http://www.buddhanet.net>

<http://americancommonmarket.com/Journal/buddhism.htm>
<http://cs.art.rmit.edu.au/projects/media/elephants/ganisha/buddhism.html>
<http://www.famu.edu/sjnga/ggrow/Buddhism.html>
<http://tunglinkok.ca/9602/sources/teach.htm>
<http://www.nyingma.org/yd/bkth2.html>
<http://online.anu.edu.au/asianstudies/textnotes/buddhism.html>
<http://www.silcom.com/~origin/sbcr/sbcr041>
<http://www.tricycle.com/buddhismglossary.html>
<http://www2.utep.edu/~robcampb/buddhismglossary.html>
http://www.globalserve.net/~shri/FAQ_buddhist.html
<http://mcel.pacificu.edu/as/students/cgono/siddhartha.html>
<http://www.aloha.net/~albloom/sdn/chronol.htm>
<http://www.geocities.com/Tokyo/5215/>
<http://thanhsiang.org/education/dipindx.html>
<http://www.founder.net.my/ybam/english/public/horizon/4/east4-1.htm>
<http://www.fundamentalbuddhism.com/>
<http://www.vipassana.com/resources/fundam.html>
http://www.demon.co.uk/wisdom/gen_bud.html
<http://www.geocities.com/Athens/Academy/9280/getting.htm>
<http://members.aol.com/Wangchuk/buddates.html>
<http://online.anu.edu.au/asianstudies/buddhism/intro.html>
<http://www.ncf.carleton.ca/dharma/introduction/buddhism.html>
<http://www.nandawon.demon.co.uk/vihara/intro00.htm>
<http://www.edepot.com/budintro.html>
<http://www.nandawon.demon.co.uk/vihara/introbud.htm>
http://www.nichirenshu.org/nshuLA/lotus_intro.htm
http://www.pressanykey.com/cs156/s98/F_Fatehi/Spreadweb.htm
<http://rhf.bradley.edu/~drexel/principles.html>
<http://blue.nownuri.net/~ansim/engsut.htm>
<http://www.geocities.com/Athens/Acropolis/9932/buddhism.html>
<http://www.truthnet.org/buddhism/bexplain.htm>
<http://www.friesian.com/buddhism.htm>

<http://tunglinkok.ca/9705/sources/teach31.htm>
<http://prairie.lakes.com/~lotusb5/>
<http://www.ozemail.com.au/~khunploy/Twelve.htm>
<http://www.interlog.com/~klima/b/schools.html>
<http://www.geocities.com/~buddhistnews/page8.htm>
<http://www.usao.edu/~usao-ids3313/ids/html/buddhism.html>
<http://world.std.com/~metta/index.html>
<http://www.mahasiusa.org/index.htm>
<http://www.uncwil.edu/people/wilsonj/Asia.html>
<http://ishi.lib.berkeley.edu/buddhist/bbrc/>
http://www.interlog.com/~klima/_buddh.html
<http://www.saigon.com/~anson/ebud/ebidx.htm>
<http://www.buddhanet.net>
<http://members.xoom.com/demarquis/>
<http://www.internets.com/buddha.htm>
<http://www.edepot.com/buddha.html>
<http://www.founder.net.my/~ybam/english/ebuddhism/edharma.htm>
<http://members.aol.com/Wangchuk/English1.html>
<http://www.itp.tsoa.nyu.edu/~faculty/pato/buddhism.html>
<http://www.gtu.edu/library/LibBuddhism.html>
<http://www.slip.net/~numata/History.html>
<http://www.zip.com.au/~lyallg/index.htm>
<http://tunglinkok.ca/9608/sources/bdoorind.htm>
http://chebucto.ns.ca/~ab006/web_buddhism.html
<http://www.dharmanet.org/infowebv.html>
<http://www.buddhapia.com/buddhapi/links/organ.html>
<http://carmen.umds.ac.uk/c.renshaw/newsletter/links.html>
<http://smith2.sewanee.edu/Rayid/261/buddhism.html>
<http://www-ipg.umds.ac.uk/~crr/newsletter/links.html>
<http://religion.rutgers.edu/links/buddha.html>
<http://www.acmuller.gol.com/buddhalink.htm>
<http://www.ciolek.com/WWWVL-Buddhism.html>

<http://scribers.midwest.net/billw/dharmaring/>
<http://infoweb.magi.com/~dharma/frames.html>
<http://www.dharmanet.org/buddstgy.html>
<http://www.dharmanet.org/>
<http://www.diamondway-buddhism.org/kkbn.htm>
<http://www.fusebox.com/diamondway/index.html>
http://www.globserve.net/~shri/Buddhist_links.html
<http://www.edunet.ie/resources/religioninfo/buddha.html>
<http://isis.infinet.com/rinpoche/>
http://sino-sv3.sino.uni-heidelberg.de/FULLTEXT/cf_by.htm
http://pears2.lib.ohio-state.edu/FULLTEXT/cf_title.htm
<http://www.fundamentalbuddhism.com/index.html>
<http://members.tripod.com/~Arumugam/buddhiststudies?876314809>
<http://www.acmuller.gol.com/bdict/index.htm>
<http://evam.com/e/index.html>
<http://www.unil.ch/orient/NoFrames/Web/Main.html>
<http://jbe.la.psu.edu/>
<http://www.ville-ge.ch/musinfo/ethg/ducot/intro.htm>
<http://plaza14.mbn.or.jp/~orient/ebuddhism.html>
<http://www.miami.edu/phi/bud-read.htm>
<http://www.wisdompubs.org/books/disciples.html>
<http://www.studyweb.com/rel/buddhism.htm>
<http://www.iems.nwu.edu/~cwshen/buddha.html>
<http://www.customcpu.com/personal/rmartindale/BuddhaPage.htm>
<http://www.transmillennium.net/pali/ref/dindex.html>
<http://infoweb.magi.com/~dharma/sangha.html>
<http://www.tbsn.org/english/index.html>
<http://www.serve.com/cmtan/buddhism/>
<http://vanbc.wimsey.com/~glenz/8fold.html>
<http://www.primenet.com/~martman/ns.html>
<http://www.concentric.net/~fujufuse/hokkekai.htm>
<http://world.std.com/~metta/index.html>

<http://www.mahidol.ac.th/budsir/budsir-main.html>
<http://www.users.zetnet.co.uk/phrakhem/>
<http://www.aroter.org/>
<http://www.dharma-haven.org/>
<http://www.diamondway.org/>
<http://www.drepung.org/>
<http://www.dzogchen.org/>
http://www.resonate.org/e_heart/
<http://www.mala.bc.ca/~shanemanj/wwwhome.htm>
<http://www.kdk.org/>
<http://www.samye.org/>
<http://www.uio.no/~kea/bf/ktl/ktl-hom2.htm>
<http://www.dzogchen.org/surya/>
<http://www.the-spa.com/ed.stutsman/manj.htm>
<http://www.the-spa.com/ed.stutsman/mila.htm>
<http://www.milarepa.org/>
<http://www.namgyal.org/>
<http://www.users.dircon.co.uk/~kadampa/>
<http://www.nyingma.org/>
<http://www.namoguru.org/>
<http://www.padmasambhava.org/>
http://www.teleport.com/~jorjan/Shambhala_Center.html
<http://www.cyberone.com.au/sakya/>
<http://www.shambhala.org/>
<http://inet.uni-c.dk/~jyhdbc/>
<http://www.geopages.com/Athens/2094/>
<http://www.cwi.nl/~gruau/>
<http://www.zen-azi.org/>
<http://www4.smart.net/~jcovey/zendo/>
<http://www.geocities.com/~azb/>
<http://www.chan1.org/>
<http://www.teleport.com/~ryanjb/STILLPOINT/SP.shtml>

<http://www.emptygatezen.com/>
<http://sunsite.unc.edu/zen/faq.html>
<http://www.pesky.demon.co.uk/zen/>
<http://www.neis.net/kanzeon/>
<http://www.kwanumzen.com/>
<http://bodhi.zendo.com/~sfzc/>
<http://www.win.or.jp/~kamen/>
<http://www.teleport.com/~zennist/zennist.html>
<http://www.child.demon.co.uk/wcf/>
<http://planet-hawaii.com/zen/>
<http://www.zencenter.com/>
<http://www.zenstudies.org/>
<http://www.artsci.wustl.edu/~rrscott/>
<http://felix.antiquity.arts.su.edu.au/~hudson/buddha.htm>
<http://benten.fix.co.jp/people/matt/homepage/general/gnl.html>
<http://www.aukana.org.uk/>
<http://www.abm.ndirect.co.uk/fsn/index.html>
<http://www.buddhistcouncil.org/>
<http://www.ca-diamond-sangha.org/>
<http://www.the-spa.com/ed.stutsman/dtk.htm>
<http://www.drepung.org/>
<http://www.dzogchen.org/>
http://www.resonate.org/e_heart/index.htm
<http://www.fwbo.org/>
<http://www.hsilai.org/>
<http://www.webcom.com/~imcuk/welcome.html>
<http://www.kcl.shambhala.org/>
<http://www.dzogchen.org/surya/>
<http://www.manjushri.org.uk/>
<http://www.the-spa.com/ed.stutsman/mila.htm>
<http://www.milarepa.org/>
<http://www.namgyal.org/>

<http://www.HsuYun.org/Dharma/>
<http://www.users.dircon.co.uk/~kadampa/>
<http://www.nyingma.org/>
<http://www.padmasambhava.org/>
http://www.teleport.com/~jorjan/Shambhala_Center.html
<http://www.ozemail.com.au/~ratsapho/Sakya/index.html>
<http://www.zenhospice.org/>
<http://www.sgicanada.com/>
<http://www.tunglinkok.ca/buddhistdoor/>
<http://www.wenet.net/~csangha/>
<http://www-ipg.umds.ac.uk/~crr/newsletter/>
<http://jbe.la.psu.edu/>
<http://www.brainlink.com/~karma/home.html>
<http://www.shambhalasun.com/>
<http://www.tricycle.com/>
<http://world.std.com/~metta/index.html>
<http://darkwing.uoregon.edu/~felsing/cstuff/bud.html>
<http://www.ijnet.or.jp/iriz/irizhtml/irizhome.htm>
<http://www.dharmanet.org/calendar.html>
<http://coombs.anu.edu.au/WWWVL-Buddhism.html>
<http://www.artsci.wustl.edu/~rrscott/>
<http://www.ciolek.com/WWWVL-Buddhism.html>
<http://www.dharmanet.org/dana.html>
<http://sunsite.unc.edu/dharma/defa.html>
<http://www.dharmanet.org/files.html>
<http://www.mew.com/zen/bdict.htm>
<ftp://coombs.anu.edu.au/coombspapers/otherarchives/electronic-buddhist-archives/>
<http://home.earthlink.net/~srama/>
<http://isis.infinet.com/rinpoche/huineng.htm>
<http://www.teleport.com/~interlud/>
<http://www.teleport.com/~dh-mitra/>
<http://www.ncf.carleton.ca/dharma/>

<http://www.hungry.com/~jamie/japan.html>
<http://www.ncf.carleton.ca/dharma/introduction/teachers.html>
<http://www.halcyon.com/Ichinet/>
http://fas.sfu.ca/1/cs/people/ResearchStaff/jamie/personal/10_Bulls/Title_Page.html
<http://sunsite.unc.edu:80/zenbin/koan-index.pl>
<http://www.tricycle.com/>
<http://ncf.davin.ottawa.on.ca/freeport/sigs/religion/buddhism/retreats/menu.retreats>
<http://scribers.midwest.net/billw/index.htm>
<http://www-ipg.umds.ac.uk/~crr/virtuous-reality/>
<http://www.zamba.com/BuddhasVillage/bvsplash.htm>
<http://www.netti.fi/~aryatara/index.html>
<http://infoweb.magi.com/dharma/dharma/.html>

4.22. Ortadoğu Araştırma Enstitüleri

http://www.aa.tufs.ac.jp/index_e.html
<http://www.l.u-tokyo.ac.jp/IAS/>
<http://orient.thesa.ru/>
<http://www.rau.ac.za>
<http://www.uct.ac.za>
<http://arts.anu.edu.au/cais/>
<http://www.islamic.unimelb.edu.au>
<http://www.doihh.de>
<http://www.hf-fak.uib.no/Institutter/smi/smi.html>
<http://www.fu-berlin.de>
<http://www.ruhr-uni-bochum.de/orient/netzwerke.html>
<http://www.unige.ch>
<http://www.blakes-europeanunion.co.uk/ads/politiques/edit.html>
<http://www.leidenuniv.nl/nino/nino.html>
<http://www.ucm.es>
<http://www.ulb.ac.be>
<http://www.med.univ-tours.fr/enseign/duqualitesante.html>

<http://www.sorbonne.fr>
<http://panoramix.univ-paris1.fr/GEMDEV/Form6.html>
<http://www.upmf-grenoble.fr/inra/p1angl.htm#loginrangl>
<http://www.hf.uib.no/smi/default.html>
<http://www.cam.ac.uk>
<http://www.dur.ac.uk/~dme0www/>
<http://www.dur.ac.uk/Library/medu/medu.html>
<http://www.ed.ac.uk>
<http://www.ex.ac.uk/ags>
<http://www.ex.ac.uk/iais/>
<http://www.ex.ac.uk/iais>
<http://www.hut.fi/Units/CEMES>
<http://www.leeds.ac.uk>
<http://isim.leidenuniv.nl>
<http://www.leidenuniv.nl/interfac/cnws/>
<http://www.soas.ac.uk>
<http://www.soas.ac.uk/CNMES/home.html>
<http://www.soas.ac.uk/Centres/IslamicLaw/Materials.html>
<http://www.man.ac.uk>
<http://users.ox.ac.uk/~neareast/nesp.htm>
<http://www.orinst.ox.ac.uk/>
<http://www.oxcis.ac.uk/>
<http://www.st-and.ac.uk/institutes/mideast/Institute.html>
<http://www.lamp.ac.uk/cis>
<http://www.unizh.ch/ori>
<http://www.aub.edu.lb>
<http://www.aud.ac.ae/>
<http://www.aus.ac.ae/>
<http://www.dayan.org/>
<http://www.uark.edu/depts/mesp/index.html>
<http://www.cmes.arizona.edu/>
<http://w3fp.arizona.edu/neareast/>

<http://www.bhu.edu/>
<http://igcs.binghamton.edu/html/mazrui.htm>
<http://mena.binghamton.edu>
<http://www.gisp.ucsb.edu/ines/>
<http://www.fas.harvard.edu/~casww/>
<http://www.cmes.uchicago.edu/>
<http://humanities.uchicago.edu/nelc/>
<http://www.lib.uchicago.edu/e/su/mideast/medoc.html>
<http://www-oi.uchicago.edu/OI/default.html>
<http://www.columbia.edu/cu/mealac>
<http://www.arts.cornell.edu/nes/index.html>
<http://www.arts.cornell.edu/jwst/index.html>
<http://www.dartmouth.edu/~damell/>
<http://www.dartmouth.edu/~asia/>
<http://www.du.edu/~sward/cjs.html>
<http://www.du.edu/~sward/institut.html>
<http://www.emory.edu/NES/mes.html>
<http://fletcher.tufts.edu>
<http://www.ccasonline.org>
<http://www.gsu.edu/~wwwmec>
<http://www.fas.harvard.edu/~mideast>
<http://www.law.harvard.edu/programs/ILSP>
<http://www.indiana.edu/~nelcmesp>
<http://www.jhu.edu/~neareast/>
<http://www.sais-jhu.edu/depts/mideast/index.html>
<http://www.arts.mcgill.ca/programs/icas/mes1.html>
<http://www.umich.edu/~iinet/cmenas/>
<http://www.umich.edu/~neareast/>
<http://www.miis.edu>
<http://www.nyu.edu/gsas/dept/mideast/>
<http://www.cohums.ohio-state.edu/coh/student/majors/islam.htm>
<http://www.osu.edu/internationalstudies/mesc>

<http://ccat.sas.upenn.edu/mec/home.html>
<http://www.intl.pdx.edu/MiddleEast/default.html>
<http://www.princeton.edu/~nes/>
<http://www.sais-jhu.edu>
<http://www.ualberta.ca/~cmeas>
<http://www.cmes.arizona.edu>
<http://www.isop.ucla.edu/cnes>
<http://www.gisp.ucsb.edu/ines>
<http://www.cmes.uchicago.edu>
<http://www-oi.uchicago.edu/OI/default.html>
<http://www.columbia.edu/cu/lweb/indiv/mideast/cuvlm/literatures.html>
<http://www.umcp.umd.edu>
<http://www.umich.edu/~iinet/cmenas>
<http://www.umich.edu/~neareast/>
<http://mec.sas.upenn.edu>
<http://menic.utexas.edu/menic.html>
<http://menic.utexas.edu/menic/cmes/>
<http://www.utexas.edu/cola/depts/melc/html/index.html>
<http://uts.cc.utexas.edu/~islam/>
<http://uts.cc.utexas.edu/~melc>
<http://www.chass.utoronto.ca:8080/nmc/>
<http://www.utah.edu/mec>
<http://www.virginia.edu/~amelc>
<http://www.orient.uw.edu.pl/>
<http://jsis.artsci.washington.edu/programs/mideast/index.htm>
<http://www.artsci.villanova.edu/arabislamic>
<http://www.yale.edu/nelc>

4.23. Sempozyumlar (Turk)

<http://www.if.sakarya.edu.tr/duyuru.html>
<http://ilahiyat.comu.edu.tr/symposium2.htm>

4.24. Din Eğitimi B6l6mleri

http://www.bham.ac.uk/prospectus/westhill/o_wrec.htm

<http://www.acu.edu.au/ren/indexr.html>

4.25. Genel Din Eğitimi Siteleri

<http://www.re-xs.ucsm.ac.uk/>

<http://www.natsoc.org.uk/>

<http://www.religiouseducation.ac.uk>

<http://info.ox.ac.uk/~manc0039/farm.html>

<http://refit.uscm.ac.uk/>

<http://www.theresite.org.uk/>

<http://www.becta.org.uk/info-sheets/re.html>

<http://www.bramcotehills.sch.dccl.net/rs/index.html>

4.26. Din Eğitimi Yayınları

<http://www.dinegitimi.com>

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bilginin teknolojiye, teknolojinin de daha fazla bilgiye dönüştüğü bir çağda güç, bilgiye sahip olma oranında anlam kazanmaktadır. Bilgiyi üretme, işleme ve yayma amaçlı olarak gelişen ve en açık ürünü bilgisayarlar olan bilgi ve iletişim teknolojileri insan hayatının bir parçası olmuştur.

Konu bilgi olunca bu teknolojinin eğitimden soyutlanması mümkün değildir. Eğitim ortamlarına eğitim teknolojileri adıyla giren bilgisayarlar ve bilgisayar destekli eğitim araçları yeni nesilleri bilgi çağına hazırlamaktadır. Örgün eğitimin yanında yaygın eğitim faaliyetleri de bu teknolojiler sayesinde daha çok önem kazanmakta ve hedeflerin sınırları ortadan kalkmaktadır. İletişimin yeni boyutu olan internet, her türlü bilgiye zahmetsizce ve özgürce ulaşmayı sağlayan bir kütüphane halini almıştır.

Her türlü bilgiyi barındıran bu kütüphane, toplumların en önemli sosyolojik kurumlarından olan din ile ilgili de büyük bir birikime sahiptir. İnternet ortamında her türlü din ve inanış kendini özgürce ifade etme, fikirlerini dünya ile paylaşma ve inananlarını eğitime imkanı bulmaktadır. Bu imkan neticesinde sanal ortamda mevcut olan bilgi birikimi insanlık tarihinin doruk noktasındadır.

Dinlerle ve özellikle din eğitimi ile ilgili internet araştırmaları, her ne kadar büyük bir bilgi hazinesi de olsa bazı zorlukları barındırmaktadır. Türk araştırmacılar için bu zorlukların başında yabancı dil ve araştırılan bilgilere kolayca ulaşamama problemleri gelmektedir. Bu nedenle Türk kullanıcılara yönelik ve bir din eğitimi araştırmacısının ihtiyaç duyabileceği bilgilere ulaşmasında kendisine yol gösterecek nitelikte web sitelerine ihtiyaç vardır. Bir tür adres katalogu niteliğindeki bu tür siteler bilgilere ulaşırken yaşanan dil ve bilgilerin dağınıklığı problemini kısmen de olsa ortadan kaldıracaktır.

Bu çalışma, belirtilen bu problemi ortadan kaldırmaya yönelik bir din eğitimi vortal sitesinin inşasını konu edinmiştir. Bu amaçla Türkçe ve İngilizce olarak hazırlanan web sitesi <http://din-egitimi.8m.com> adresinde yayınlanmıştır.

Hazırlanan web sitesinin internette din eğitimi ile ilgili araştırma yapacak olan bir araştırmacıya gerçek bir rehber olabilmesi için üzerinde daha ayrıntılı ve özenli bir şekilde çalışılması ve bu konu ile ilgili yeni projelerin üretilmesi gerekmektedir. Tezde tanıtılan türden link vortallarının yanında ilk öğretim okullarındaki bir öğrenci ile öğretmenden akademik araştırmalar yapan bir akademisyene kadar geniş bir yelpazede din eğitimi ihtiyaçlarına cevap verecek materyalleri bünyesinde ihtiva eden bir sitenin oluşturulması gerekmektedir.

Üzerinde çalışılan sitelerin güncel tutulması da en az hazırlanması kadar önemlidir. Zira bir web sitesi ile ihtiva ettiği bilgiler ateş ve yakıtı benzer. Şayet ateşin ısı ve ışık yayması isteniyorsa yakıtı sürekli yenilenmelidir. Aksi takdirde ateş kısa sürede küllenecektir. Bir web sitesini ziyaret eden kişi şayet ikinci kez aynı bilgileri görüyorsa o kişiden üçüncü bir ziyaret beklenmemelidir. Ve ziyaretçilere sitenin güncellenmediği imajı bir kere verilmiş ise sonraki güncellemeler de bir işe yaramayacaktır.

KAYNAKÇA

- **ACUN, Ramazan**, “Bilim, Bilgi Teknolojisi ve Türkiye”, Milli Kùltürler ve Küreselleşme, Konya 1998, Kaynak:
<http://www.history.hacettepe.edu.tr/archive/bilim.html> , Erişim tarihi:10/12/2001.
- ----, “21. Yüzyıla Girerken Rakamlarla Türkiye’de Bilim ve Teknolojinin Durumu”, Kaynak: <http://www.history.hacettepe.edu.tr/archive/trkblmtek.html> , Erişim tarihi: 27/06/2001.
- **AKPINAR, Yavuz**, Bilgisayar Destekli Öğretim ve Uygulamalar, Anı yay., Ankara 1999.
- **ALAKOÇ, Zehra**, “Genel Olarak Uzaktan Öğretim ve Konuya Öğretim Üyelerinin Bakış Açıları”, Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu ve Fuarı, Sakarya Üniversitesi, 28-30 Kasım 2001, Kaynak:
http://www.ef.sau.edu.tr/sayfa/bildiri/sayi_3/61.doc , Erişim tarihi: 16/01/2002.
- **ALKAN, Cevat, Mehmet KURT**, Özel Öğretim Yöntemleri-Disiplinlerin Öğretim Yöntemleri, Anı yayıncılık, Ankara 1998.
- ----, “Eğitim Teknolojisinin İki binli Yıllarda Yapılandırılması”, Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu ve Fuarı, Sakarya Üniversitesi, 28-30 Kasım 2001, Kaynak: http://www.ef.sau.edu.tr/sayfa/bildiri/sayi_4/7.doc , Erişim tarihi: 16/01/2002.
- **ASAN, Aşkın**, “Bilgisayar Destekli Din Eğitimi”, Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi, sayı:7, yıl:2000.
- **AYHAN Halis**, Eğitim Bilimine Giriş, Şule yayınları, İstanbul 1995.
- **BAIRD, John**, “What is Information Technology?”, Kaynak:
<http://cs.anu.edu.au/whatis.html> , Erişim tarihi: 15/12/2001.
- **BİNGÖL, Haluk**, “Eğitim ve Bilgisayar Destekli Eğitim: Nasıl Bir Yeniden Yapılanma?”, Cumhuriyet Bilim Teknik, 22 Temmuz 1999, sayfa: 4-5, 21; Kaynak:
<http://www.integral.com.tr/meraklisina/paper/BDEReengineering/indexPaper.htm> , Erişim tarihi: 05/05/2001.

- **BOZKURT, Veyssel**, Enformasyon Toplumu ve Türkiye, Sistem yay., İstanbul 2000.
- **BRUNTLETT, Steve**, “Selecting, Using and Producing Classroom-based Multimedia”, Learning to Teach Using ICT in the Secondary School, London 1999.
- **CHRISTENSEN, Doug**, 1999, “A Review of Multimedia and Computer-Aided Training/Instruction (CAT/I)”, Kaynak: <http://www.chiave.com/multiCAT.html> , Erişim tarihi: 10/05/2001.
- **ÇAĞILTAY, Kürşat, ve diğerleri**, “Bilgisayar Destekli Eğitime Eleştirel bir Bakış”, INET-TR98 İnternet Konferansları-1998, Kaynak: <http://www.metu.edu.tr/kursat/papers/inet-tr98/inet98.html> , Erişim tarihi: 10/05/2001.
- **DEMİREL, Özcan**, Öğretme Sanatı, Pagem yayıncılık (2.baskı), Ankara 2000.
- **DODURGALI, Abdurrahman**, Eğitim Sosyolojisi, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfi yay., no:86, İstanbul 1995.
- **ERGİN, Akif**, Öğretim Teknolojisi İletişim, Anı yay., Ankara 1998.
- **EVREN, Ashı**, “Süreksizlik Dönemi”, Bt Haber Dergisi, sayı:224, 5-11 Temmuz 1999.
- **FERSAHOĞLU, Yaşar**, Din Eğitimi ve Öğretiminde Duygu Eğitimi, Marifet yay., İstanbul 1998.
- **GÖKTAŞ, İbrahim, Gülgün BANGİR**, “Eğitimde Yeni Teknolojiler ve Öğretmen”, (1999), Kaynak: <http://education.ankara.edu.tr/~gokdas/eyt.html> , Erişim tarihi: 12/06/2001.
- **GÜRBÜZ, Ali, ve diğerleri**, “Yeni bir Eğitim Olgusu Olarak Web Tabanlı Eğitime Kısa bir Bakış”, Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu ve Fuarı, Sakarya Üniversitesi, 28-30 Kasım 2001, Kaynak: http://www.ef.sau.edu.tr/sayfa/bildiri/sayi_3/27.doc , Erişim tarihi:16/01/2002.
- **HUGHES, Simon**, Using the Internet Religious Education, Pearson Publishing, Cambridge 1999.
- **JOHNSON, Doug**, “The WHY, WHAT, HOW and WHO of Staff Development in Technology: The Growing Importance of Library Media Specialist's Role in

Helping Create Technology-Savvy Educators”, Kaynak:

<http://www.fetc.org/fetcon/0601/johnson.htm> , Erişim tarihi: 05/06/2001.

- **KARAHAN, Mehmet, Eyüp İzci**, “Üniversite Öğrencilerinin İnternet Kullanım Düzeyleri ve Beklentilerinin Değerlendirilmesi”, Milli Eğitim Dergisi, sayı:150 Mart-Nisan-Mayıs 2001, Kaynak:
http://yayim.meb.gov.tr/yayimlar/150/karahan_izci.htm , Erişim tarihi: 12/12/2001.
- **KESER, Hafize, ve diğerleri**, “Web Tabanlı Öğretim Materyali Hazırlama Sürecinin Temel Evreleri ve İnternet Kullanımına Yönelik Bir Uygulama Örneği”, Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu ve Fuarı, Sakarya Üniversitesi, 28-30 Kasım 2001, Kaynak:
http://www.ef.sau.edu.tr/sayfa/bildiri/sayi_4/21.doc , Erişim tarihi: 16/01/2002.
- **KILIÇ, Recep**, “Din Öğretimi Temellendirme Problemi”, Dini Araştırmalar Dergisi, Ocak-Nisan 1999, cilt:1, sayı:3.
- **KOÇ, Ahmet**, “Düşünen İnsan Yetiştirilmesinde Din Eğitiminin Rolü”, Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi, yıl:1999, sayı:6.
- **ODYAKMAZ, Necmi**, “Bilgi Teknolojileri, Küreselleşme ve Kalkınma”, Dış Ticaret Dergisi, Temmuz 2000, Kaynak:
<http://www.foreigntrade.gov.tr/ead/DTDERGI/tem2000/bilgi.htm>, Erişim Tarihi: 25/02/2002.
- **ÖNCÜL, Remzi**, Eğitim ve Eğitim Bilimleri Sözlüğü, Milli Eğitim Bakanlığı yay., İstanbul 2000.
- **ÖZDEN, M.Yaşar, Nergiz Ercil ÇAĞILTAY, Kürşat ÇAĞILTAY**, “Teknoloji ve Eğitim: Ülke Deneyimleri ve Türkiye için Dersler”, İNET-TR97 İnternet Konferansları-1997, Kaynak:
<http://efnt1.fedu.metu.edu.tr/myozden/teknoson.html> veya
<http://inet-tr97/metu.edu.tr/bildiriler.html> , Erişim tarihi: 06 Mayıs 2001.
- **ÖZDİL, Bülent, Adnan ÇELİK**, “İnternete Dayalı Uzaktan Eğitim”, Akademik Bilişim Konferansları 2000 Bildiri Oturumları II, 10 Şubat 2000, SDÜ, Isparta, Kaynak: <http://www.ab.org.tr/ab2000/dokumanlar/ozdil.txt> , Erişim tarihi: 12/12/2000.

- **POLLOCK, Greg**, “The Essential Elements of Multimedia: Content is not the Only Answer” (1996), In C. McBeath and R. Atkinson (Eds), *The Learning Superhighway: New world? New worries?* Proceedings of the Third International Interactive Multimedia Symposium, 323-327. Perth, Western Australia, 21-25 January. Promaco Conventions. Kaynak: <http://cleo.murdoch.edu.au/gen/aset/confs/iims/96/lp/pollock.html> , Erişim tarihi: 03/04/2001.
- **SEZGİN, Osman**, “Eğitimde Süreklilik”, Kadın ve Aile Dergisi, Kasım-Aralık 1996, sayı:140.
- **ŞAHİN, İsmet**, (2001) “Bilişim Teknolojileri ve Öğretim’de Alternatif Yaklaşımlar”, Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu ve Fuarı, Sakarya Üniversitesi, 28-30 Kasım 2001, Kaynak: http://www.ef.sau.edu.tr/sayfa/bildiri/sayi_3/35.doc , Erişim tarihi: 16/01/2002.
- **ŞAHİN, Tuğba Yanpar, Soner YILDIRIM**, Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme, Anı yayıncılık, Ankara 1999.
- **ŞİMŞEK, Ahmet**, Bir Öğrenme Modeli ve Eğitimde Bilişim Teknolojileri, YÖM, Türkiye Bilişim Vakfı yayınları, Eylül 1988, Kaynak: http://www.tbv.org.tr/turkce/pages/tbv_gundemi/yayin/ogrenmemodeli.html , Erişim tarihi: 10/06/2001.
- **TEKEDERE, Hakan, Mustafa ALKAN**, “Bilişim Toplumunda Doğru Bilişimci Eğitimi”, Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu ve Fuarı, Sakarya Üniversitesi, 28-30 Kasım 2001, Kaynak: http://www.ef.sau.edu.tr/sayfa/bildiri/sayi_3/42.doc , Erişim tarihi: 16/01/2002.
- **TEZBAŞARAN, A.Ata**, “Öğretim ve Öğrenmede Bilgisayara Dayalı Bilgi Teknolojileri”, Bilim Teknik Dergisi, Haziran 1997, Kaynak: <http://www.biltek.tubitak.gov.tr/dergi/97/haziran/etkin1.html> , Erişim tarihi: 10/12/2001.
- **UÇAK, Nazan, Umut AL**, “İnternet’te Bilgi Arama Davranışları”, Türk Kütüphaneciliği Dergisi Cilt 14, sayı:3, Eylül 2000, Kaynak: <http://www.kutuphaneci.org.tr/turk/> , Erişim tarihi: 02/06/2001.
- **UŞUN, Salih**, Dünyada ve Türkiye’de Bilgisayar Destekli Öğretim, Pegem yayıncılık, Ankara 2000.

- **VAROL, Nurhayat**, “İnternet’in Uzaktan Eğitimdeki Konumu”, Kaynak:
<http://www.ab.org.tr/ab01/prog/FTNurhayatVarol.html> , Erişim tarihi:
02/06/2001.
- **WILDSTORM, S.H.**, “Here are a Host of Ways to Get It”, Business Week, 9
Haziran 1997, s.18.

ÖZGEÇMİŞ

03/06/1977 tarihinde Almanya'da dünyaya geldi. İlk ve orta öğrenimini Adapazarı'nda tamamladı. 1995 yılında Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ni kazandı. Birinci sınıfı bu fakültede tamamladıktan sonra 1997 yılında Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ne yatay geçiş yaptı. 2000 yılında aynı fakülteden mezun olduktan sonra aynı yıl Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalı Din Eğitimi Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans yapmaya hak kazandı. Halen bu eğitimini sürdürmektedir ve evlidir.

